

غزنفار بانک

ماهنامه اقتصادی - اجتماعی - فرهنگی

سال نهم و دهم - شماره های ۱۱۰-۱۰۹-۱۰۸ - جوت ۹۶ و حمل و ثور ۱۳۹۷ خورشیدی

غزنفار بانک
GHAZANFAR BANK

افتتاح تاپی، بزرگترین پروژه منطقه‌ی در هرات

020 210 55 55
020 210 11 11

P.O.Box: 5598

@ info@ghazanfarbank.com

www.ghazanfarbank.com

866, Shir Pur Square, Wazir Mohammad
Akbar Khan Main Road, Kabul-Afghanistan

غزنفر بانك
GHAZANFAR BANK

اعتبار نامه بانكى Letter of Credit

گرامیداشت از روز ملی نیروهای امنیتی و دفاعی کشور در غضنفربانک

غضنفر بانک
GHAZANFAR BANK

Ghazanfar Bank Monthly Magazine

Economical-Social-Cultural

Tenth Years -VOL, 108-109-110 Mar,Apr,May 2018

غضنفر بانک

بار دیگر افتخار آفرید

THIS AWARD IS PRESENTED TO

BEST BANKING BRAND

AFGHANISTAN

GHAZANFAR BANK

Nagendra Dwivedi

NAGENDRA DWIVEDI(Director)

فهرست مطالب

سرمقاله

- ۲ • تاپی سرنوشت اقتصادی افغانستان را دگرگون خواهد کرد

اقتصادی

- ۳ • افتتاح تاپی، بزرگترین پروژه منطقه‌ای در هرات
- ۶ • برگزاری کنفرانس حل صلح آمیز نا امنی های منطقه‌ای در تاشکند
- ۹ • نقش قروض بانکی در توسعه کار و بار
- ۱۳ • د افغانستان پر راتلونکې د ترانزیتی لارو اغیزې
- ۱۷ • اهمیت و نقش مالیات ها در توسعه اقتصادی
- ۲۱ • تاثیر قرضه های کوچک بر اشتغال و کاهش فقر
- ۲۷ • عوامل کلیدی در تولید اقتصادی
- ۳۲ • بزرگترین مرکز مالی آسیای مرکزی در آستانه قزاقستان

اجتماعی

- ۳۵ • اعتماد به نفس چیست و چه اهمیتی دارد؟
- ۴۰ • آلودگی هوا چیست؟
- ۴۳ • فواید درخت و سرسبزی در زندگی بشر
- ۵۰ • فخر رازی، فیلسوف و متکلم بزرگ جهان اسلام
- ۵۴ • بادام، تضمین کننده سلامت بدن

ادبی

- ۵۶ • نیستان (ویژه شعر و ادب)
- ۵۸ • جمله های طلایی
- ۶۰ • نمایندگی های بانک
- ۶۱ • حکایت و اندرز
- ۶۲ • محاوره اوزبیک
- ۶۵ • RISK PROFILE OF MURABAHA FINANCING AND RISK MITIGATION TOOLS

صاحب امتیاز: غضنفر بانک
مؤسس: محمد اسماعیل غضنفر
مدیر مسوول: نور احمد فهیم

تحت نظر هیأت تحریر

دیزاینر: محمد رضا "حسنی"

اداره ماهنامه غضنفر بانک در ویرایش
مقالات دست باز دارد.

آدرس: ۸۶۶، چهار راهی شیرپور، سرک عمومی
وزیر محمد اکبر خان، کابل-افغانستان

+93 (0) 797 860 000

media-manager@ghazanfarbank.com
www.ghazanfarbank.com

سخن ماه

تاپی، سرنوشت اقتصادی افغانستان را دگرگون خواهد کرد

پروژه تاپی (TAPI) که بخش متعلق به کشور ما روز جمعه ۴ حوت ۱۳۹۶ خورشیدی طی مراسم با شکوهی با حضور داشت سران چهار کشور ترکمنستان، افغانستان، پاکستان و هند در هرات گشایش یافت، یک دستاورد بزرگ برای افغانستان و دیگر کشور های ذینفع و حتی منطقه به شمار می رود. تطبیق این پروژه بزرگ می تواند زمینه همکاری های بیشتر اقتصادی، تجارتي و ترانزیتی بلند مدتی را در منطقه بخصوص کشور های متذکره فراهم نماید.

خط لوله تاپی که قرار است در سال ۲۰۱۹ عملاً به فعالیت آغاز نماید، سالانه ۲۳ میلیارد متر مکعب گاز را از منطقه گالکنیش ترکمنستان از طریق افغانستان به پاکستان و هند صادر خواهد کرد. طول این لوله گاز از ترکمنستان تا هند جمعاً ۱۸۰۰ کیلومتر می باشد که ۸۱۹ کیلومتر آن از خاک افغانستان عبور می نماید. این خط در افغانستان از چهار ولایت هرات، نیمروز، قندهار و هلمند و در پاکستان از کویت و ملتان می گذرد و سرانجام به شهر فزیلکا در هند می رسد.

افغانستان علاوه بر اینکه بابت گذر این لوله گاز از خاک خود سالانه ۵۰۰ میلیون دالر حق العبور می گیرد، در دهه اول ۵۰۰ میلیون متر مکعب گاز، در دهه دوم یک میلیارد و در دهه سوم ۱٫۵ میلیارد متر مکعب گاز دریافت خواهد کرد. در ضمن این پروژه برای هزاران نفر فرصت شغلی نیز ایجاد خواهد کرد. این پروژه توسط شرکت ها و کمپنی های افغانستان و ترکمنستان به شمول تصدی گاز افغانستان، کمپنی دولتی گاز ترکمنستان و دو کمپنی خصوصی از افغانستان تطبیق می شود.

هم اکنون گاز مورد نیاز افغانستان از کشورهای همسایه وارد میگردد که با وجود کیفیت پائین آن به قیمت بلند به دسترس مصرف کنندگان می رسد. تطبیق این پروژه میتواند تاثیر چشمگیری بر میزان قیمت مواد سوخت در افغانستان ایجاد کند و مشکل کمبود و عرضه گاز بی کیفیت را حل خواهد کرد.

قابل یادآوریست که این پروژه برای کشوری ما از اهمیت ویژه برخوردار است، زیرا از یکطرف بابت عبور این پایپ لاین از خاک افغانستان مبلغ قابل ملاحظه به عنوان خاک پولی یا حق ترانزیت دریافت می کند و از سوی دیگر گاز مورد ضرورت خویش را به راحتی و در بدل بهای کمتری دریافت میکند. بنابراین باید بیش از دیگران برای تطبیق این پروژه و حفظ امنیت آن تلاش گردد و حمایت کشور هایی را که نگران امنیت این پروژه هستند جلب نماید.

افتتاح تاپی، بزرگترین پروژه منطقه‌یی در هرات

پروژه از ولایت هرات آغاز شده و به فراه، نیمروز، هلمند و کندهار و از این مسیر به پاکستان و در نهایت به هند توسعه خواهد یافت. محمداشرف غنی خاطرنشان کرد که هرات چهار راه آسیا بوده و من حیث چهار راه آسیا همچنان باقی خواهد ماند و دروازه‌های هرات نمایندگی از ارتباطات وسیع آن می‌کند. رئیس‌جمهور کشور با اشاره به اهمیت پروژه‌های بزرگ زیربنایی گفت: تاپی دسترخوان مردم را تغییر خواهد داد و مردم ما را به رفاه و آرامش می‌رساند و نیز زمینه افزایش عواید و کارایی را به شهروندان ما فراهم می‌سازد. رئیس‌جمهور غنی تقویت مناسبات منطقه‌یی را مهم قلمداد نموده گفت: همکاری‌های منطقه‌یی، ما را از فقر به ثروت میرساند و اضافه کرد که هر افغان پروژه تاپی را از خود می‌داند و اطمینان می‌دهم که افغانستان از هیچ اقدامی در راستای عملی‌نمودن این پروژه کوتاهی نخواهد کرد. وی اضافه کرد: ما هرگز اسیر گذشته نمی‌شویم و آینده نگر می‌باشیم، با هیچ کشوری دشمنی نداریم و منافع ملی برای ما اولویت دارد و ما می‌خواهیم که در محور همکاری‌های منطقه‌یی قرار گیریم. رئیس‌جمهور افغانستان گفت که لین انتقال برق ۵۰۰ کیلو ولت دو حوزه اقتصادی یعنی هرات و کندهار را و نیز سیستان و هلمند را با هم وصل می‌سازد و روشنایی را به خانه‌های مردم می‌آورد. محمداشرف غنی از تلاش‌های رئیس‌جمهور قزلباغ بر دی محمدوف بخاطر عملی‌نمودن به موقع پروژه تاپی تشکر کرد.

ساخت پایپ لاین تاپی، بزرگترین پروژه زیربنایی در منطقه که قرار است گاز ترکمنستان از طریق افغانستان به پاکستان و هند انتقال شود، روز جمعه مورخ ۴ حوت ۱۳۹۶ خورشیدی در شهر باستانی هرات افتتاح شد.

طبق گزارش فارسی رو، در این مراسم که در سالون مولانا جلال الدین محمد بلخی شهر هرات برگزار گردید، علاوه بر سران کشورهای عضو تاپی، محمد اشرف غنی رئیس‌جمهور افغانستان، قربانقلی بردی محمدوف رئیس‌جمهور ترکمنستان، شاهد خاقان عباسی صدراعظم پاکستان و مبشر جاوید اکبر وزیر دولت هند در امور روابط خارجی، سفرا و دیپلمات‌های کشورهای مختلف مقیم افغانستان، هیئت بلند رتبه کشورهای منطقه، رؤسا و اعضای شورای ملی، شخصیت‌های سیاسی و ملی کشور نیز اشتراک داشتند.

محمد اشرف غنی رئیس‌جمهور کشور در بخشی از سخنانی خود گفت: من این روز خجسته را به تمام افغان‌ها و به مردم ترکمنستان، پاکستان و هندوستان مبارک می‌گویم. وی افزود: امروز هرات پیام احیای مجدد و امید را به منطقه می‌دهد و این پروژه تنها پروژه گاز نیست بلکه برق، فایبر نوری و خط آهن را نیز در بر خواهد داشت. رئیس‌جمهور غنی افزود: پیام ما پیام همکاری منطقه‌یی است و مردم ما تعهد واضح دارد تا در کنار نیروهای امنیتی خود در راستای سرعت بخشیدن کار و تأمین امنیت این پروژه همکاری همه جانبه نمایند. وی اضافه کرد: این

افتتاح تاپی، بزرگترین پروژه منطقه‌ای در هرات

تعهد اساسی در عملی شدن این پروژه داشتند، اظهار امتنان می‌نمایم. صدراعظم پاکستان معتقد است که تاپی باعث تقویت روابط میان کشورهای منطقه می‌گردد. صدراعظم پاکستان اطمینان داد که در راستای عملی شدن تاپی تعهد کامل دارد و نیز گفت که پاکستان در جهت تأمین صلح و ثبات متعهد می‌باشد. به باور او کامیابی افغانستان، کامیابی پاکستان و امنیت افغانستان برابر است به امنیت پاکستان. در ادامه، مبشر جاوید اکبر وزیر دولت هند در امور روابط خارجی صحبت کرد و افتتاح کار عملی پروژه تاپی را تبریک گفت. وی با اشاره به اهمیت روابط میان افغانستان و هند گفت: سلسله چشویه و نقشبندیه روابط دو کشور را شکل داده است. وی افزود که تاپی مسیری است که می‌تواند زندگی مردمان کشورهای منطقه را تغییر دهد و این پروژه رشد اقتصاد و ختم فقر خواهد بود. وزیر دولت هند در امور روابط خارجی گفت که افغانستان قلب آسیاست و مقاومت این کشور در برابر مشکلات، یک معجزه است. موصوف اضافه نمود که باید در کنار برنامه‌های اقتصادی در مقابل تروریسم نیز مبارزه شود و هند نقش خود را در همه زمینه‌ها به گونه همه جانبه ایفا خواهد کرد.

سپس، قربانقلی بردی محمدوف رئیس جمهوری ترکمنستان در صحبتی گفت که پروژه تاپی و سایر پروژه‌های مربوط به آن نمونه‌های از همکاری میان کشورهای منطقه به شمار میرود و این پروژه فرصت‌های خوبی را برای ارتباطات بین‌المللی در عرصه اقتصاد و تجارت فراهم مینماید. رئیس جمهور ترکمنستان گفت: من باورمندم که چنین پروژه‌های زیربنایی در رشد اقتصاد افغانستان تأثیرات مثبت و همه‌جانبه خواهد داشت و افغانستان را در عرصه رسیدن به صلح و ثبات کمک می‌نماید. بردی محمدوف علاوه کرد که ترکمنستان منحصی یک کشور دوست و همکار با دولت و مردم افغانستان اطمینان میدهد که در عرصه رشد اقتصاد و حمایت‌های همه‌جانبه این کشور همکار خواهد بود. وی نقش پروژه مذکور را در راستای کاربایی موثر خواند و تأکید ورزید که عملی نمودن چنین پروژه‌ها روابط میان اقوام و کشور‌های منطقه را توسعه بیشتر خواهد بخشید. متعاقباً شاهد خاقان عباسی صدراعظم پاکستان در مورد اهمیت پروژه تاپی صحبت کرده ضمن تبریک افتتاح کار این پروژه گفت: تاپی یک قرن پیش رویا بود که امروز عملی شده است و میتواند وضعیت کشورهای منطقه را تغییر دهد. وی افزود که افغانستان در پروژه تاپی نقش مرکزی دارد و من از رئیس جمهور غنی که

افتتاح تاپی، بزرگترین پروژه منطقه‌یی در هرات

بحث روی تاپی اولین بار در سال ۱۹۹۰ صورت گرفت. در سال ۱۹۹۵ این پروژه توسط ترکمنستان و پاکستان امضا شد. در سال ۱۹۹۸ با طالبان توافقنامه امضا شد؛ اما بعداً ناکام شد. در سال ۲۰۰۲ موافقتنامه درباره تاپی بین افغانستان، ترکمنستان و پاکستان آغاز شد. در سال ۲۰۰۳ هند با حمایت بانک انکشاف آسیایی وارد مذاکره شد و از هندوستان خواسته شد تا در این پروژه اشتراک کند. در سال ۲۰۰۸ هندوستان رسمی شامل تاپی شد. در سال ۲۰۱۰ یک توافقنامه توسط رئیس‌جمهور افغانستان حامد کرزی، رئیس‌جمهور پاکستان آصف علی زرداری، رئیس‌جمهوری ترکمنستان و وزیر پترولیم هندوستان امضا شد. در سال ۲۰۱۲ شورای ملی افغانستان این پروژه را تصویب کرد. در ماه جولای سال ۲۰۱۳ توافقنامه خرید و فروش بین چهار کشور (افغانستان، ترکمنستان، هندوستان و پاکستان) به امضا رسید. در ماه نومبر سال ۲۰۱۳ قرارداد خدمات مشورتی مالی پروژه امضا شد. در سال ۲۰۱۴ قرارداد ابتدایی بین چهار کشور امضا شد. در ماه دسمبر سال ۲۰۱۵ کار عملی این پروژه توسط محمد اشرف غنی، رئیس‌جمهور افغانستان و سران سه کشور دیگر آغاز شد.

گفتنیست که روز جمعه خط آهن تورغندی نیز طی مراسم شاندار با حضورداشت هیئت های دوجانب افتتاح شد و قرار است همزمان با پروژه تاپی، پروژه های لین انتقال برق ۵۰۰ کیلو ولت، خط آهن و فایبر نوری مورد تطبیق قرار گیرد. در اخیر مراسم مذکور، هیئت های بلندپایه کشورهای عضو تاپی از نمایشگاه صنایع دستی افغانی دیدن کردند و در ضیافتی که از سوی رئیس جمهور غنی به افتخار ایشان ترتیب گردیده بود، اشتراک ورزیدند.

پس از شکست اتحاد جماهیر شوروی سابق در دهه ۹۰ میلادی، کشورهای عضو آن مستقل شدند که از آن میان ترکمنستان یکی از این کشورهای تازه استقلال یافته با ذخایر بزرگی از گاز بود و نیاز داشت تا این گاز را به بازارهای منطقوی عرضه نماید و طرح انتقال گاز ترکمنستان به بازارهای جهانی و منطقوی نیز از همان سالهای دهه ۹۰ میلادی آغاز شده بود که یکی از آن طرح ها، انتقال گاز ترکمنستان از مسیر افغانستان به جنوب آسیا بود.

برگزاری کنفرانس حل صلح آمیز نا امنی های منطقه‌ای در تاشکند

میرضیایف گفت: شعله جنگ از بیرون بر مردم افغانستان تحمیل شده است و این انتخاب آنان نیست. در جریان سال های جنگ، صدها هزار انسان صلح دوست، قربانی و مجبور به مهاجرت گردیدند. رئیس جمهور ازبکستان تصریح کرد: مردم افغانستان از جنگ، مشکلات و محرومیت خسته شده اند و می خواهند تلاش دارند که به این دشمنی ها نقطه پایان گذاشته

محمد اشرف غنی رئیس جمهوری اسلامی افغانستان در کنفرانس بین المللی تاشکند در مورد پروسه صلح، همکاری در عرصه امنیتی و اتصال منطقه‌ای که در تاریخ ۷ حمل ۱۳۹۷ خورشیدی برای مدت ۲ روز به میزبانی دولت ازبکستان برگزار گردیده بود، اشتراک و سخنرانی کرد.

در این کنفرانس که مقامات عالی رتبه شمار زیادی از کشورهای منطقه و جهان و سازمان های بین المللی حضور داشتند، ابتدا شوکت میرضیایف رئیس جمهور ازبکستان سخنرانی کرد و ضمن خوش آمدید به رئیس جمهور غنی و هیأت همراه اش و مقامات و هیأت عالی رتبه کشورهای اشتراک کننده، گفت: این کنفرانس تلاش مشترک افغانستان و ازبکستان است و ادامه کوشش منطقه‌ای برای برقراری صلح و ثبات در افغانستان با همکاری جامعه بین المللی می باشد. وی افزود: باور کامل دارم که امروز ما می توانیم روی یک مشکل حاد منطقه و جهان یعنی جنگ در افغانستان، بحث های سازنده را انجام دهیم و یک راه حل مشترک برای این جنگ چهل ساله، دریابیم.

برگزاری کنفرانس حل صلح آمیز نا امنی های منطقوی در تاشکند

محمد اشرف غنی رئیس جمهور کشور در بخشی از سخنان خود ضمن تشکر از میزبانی دولت ازبکستان گفت: امروز برای این گردهم آمده ایم که تهدید های مشترک متوجه ما است و هدف این نشست از بین بردن تهدیدات مشترک می باشد. محمد اشرف غنی با اشاره بر اینکه شبکه های تروریستی باهم وصل بوده و اهداف مشترک دارند، گفت که شمار افراد داعش در افغانستان به کمتر از ۲۰۰۰ نفر می رسد. قوای امنیتی و دفاعی افغانستان شجاعانه در برابر آنان می جنگند و بیش از یک هزار تن آن ها را از بین برده اند که بیشتر در ولایت های ننگرهار و کنر فعالیت داشتند. طی دو هفته گذشته نیروهای افغان عملیات های موثری را برای از بین بردن این تهدید های مشترک راه اندازی کرده اند.

رئیس جمهور غنی خاطرنشان کرد: اگر هدف حملات تروریستی این است که ما را از راه رسیدن به صلح منحرف می سازد، این ها باید بدانند که به این هدف شان نایل نخواهند شد. وی افزود که افغان ها در مبارزه با تروریسم قربانی های عظیمی را متقبل شده اند و این مبارزه به یک کشور محدود بوده نمی تواند. مکاتب و تاسیسات ما ویران شده اند، اما با وجود این تهدیدات، اراده ما برای از بین بردن آن قوی است.

رئیس جمهور کشور گفت: از تمام شما رهبران محترم جامعه بین المللی که در اینجا تشریف دارید و گام های بعدی را برای صلح می گذاریم، تشکر میکنم و رهبری و تعهد شما در راستای حل مشکل مشترک، حیاتی است.

رئیس جمهور غنی با اشاره به برگزاری موفقانه

شود و زندگی صلح آمیز و مرفه به کشور شان برگردد. وی گفت: من کاملاً متیقن هستم که افغان ها، توانایی، فهم و شجاعت دارند و سزاوار هستند که زندگی جدید صلح آمیز را آغاز کنند و با استفاده از آن برای خوشبختی کودکان و نسل های آینده خویش، جد و جهد نمایند.

میرضیایف خاطرنشان کرد: دولت ها و مقامات عالی رتبه سازمان های بین المللی که در این کنفرانس حضور دارند، می توانند و باید نقش تعیین کننده برای کمک در برقراری صلح در افغانستان ایفا نمایند که از مدت زیادی از جنگ رنج می برند. وی با اشاره به روابط دیرینه، تاریخی و فرهنگی میان دو کشور گفت: امروز ازبکستان و افغانستان مناسبات نزدیک سیاسی، تجارتي، اقتصادی و فرهنگی دارند.

رئیس جمهور ازبکستان گفت که امنیت افغانستان، امنیت ازبکستان است و محور ثبات و رفاه منطقه و آسیای مرکزی و جنوبی می باشد. وی افزود: ما باید به تروریستان بین المللی اجازه ندهیم که افغانستان را به پناهگاه امن شان مبدل سازند. میرضیایف ضمن اینکه از تمام کشورهای جهان خواست تا از تلاش های صلح این کشور برای افغانستان حمایت کنند، تاکید کرد که پروسه صلح بین الافغانی نباید به تاخیر بیافتد، زیرا تاخیر آن باعث جان باختن تعداد زیادی از مردم این کشور می شود. وی بر مذاکرات صلح بین الافغانی تحت مالکیت مردم افغانستان تاکید کرده، گفت: من باور دارم که این کنفرانس که در آن گفتگوها و بحث های سازنده صورت می گیرد و همچنان انتشار اعلامیه تاشکند، نتایج عملی مثبت در راستای صلح در افغانستان خواهد داشت و یک نقشه را برای پروسه صلح افغانستان ترسیم می کند.

برگزاری کنفرانس حل صلح آمیز نا امنی های منطقوی در تاشکند

باور رسیده ایم که آینده افغانستان به مردم و رهبران آن تعلق دارد و ما جامعه بین المللی و اتحادیه اروپا مسئولیت بزرگ را در این قبال داریم. وی افزود که حمایت بین المللی از پروسه صلح بین الافغانی و ادغام مجدد تحت رهبری و مالکیت افغان ها می تواند، یگانه راه برای ایجاد شرایط صلح و رنسانس در افغانستان باشد.

خانم موگرینی در مورد تعهدات اتحادیه اروپا و جامعه بین المللی در کنفرانس بروکسل و نشست پروسه کابل نیز معلومات داده، گفت که اتحادیه اروپا از سالیان متمادی، همکاری در مسیر سرحدات را در این منطقه حمایت کرده و برنامه مدیریت مشترک سرحدات را مورد حمایت قرار داده است. وی گفت که پیشنهادات صلح رئیس جمهور غنی نباید ضایع شود و طالبان باید در این خصوص تصمیم بگیرند و شجاعت نشان دهند و از این چانس برای برقراری صلح استفاده نمایند.

مسئول روابط خارجی اتحادیه اروپا گفت که این اتحادیه با تمام امکانات دست داشته از جمله همکاری های اقتصادی، دیپلماتیک و کمک های تخنیک از پروسه صلح حمایت می کند و تاکید کرد که ما همواره برای همکاری ایستاده هستیم، نه برای تقابل و جنگ. وی با تاکید بر اینکه اتحادیه اروپا در هر مرحله پروسه صلح در کنار افغانستان قرار خواهد داشت، گفت: امروز پیام من برای آن هایی که هنوز هم به جنگ ادامه می دهند واضح است، به پیشنهاد رئیس جمهور غنی لبیک بگویید، راه گفتگو و ادغام مجدد را جستجو کنید و شجاعت برای صلح را دریابید. اگر شما این شجاعت را بدست آورید، اتحادیه اروپا، همراه با شرکای خویش در منطقه و جامعه جهانی شما را کمک نموده، صلح را در افغانستان بر خواهند گشتاند.

نشست پروسه کابل گفت که امروز ما در اینجا دومین بخش سفر خویش را به سوی حل صلح آمیز نا امنی منطقوی و جنگ تحمیلی بر افغانستان آغاز می کنیم تا یک اجماع منطقوی را برای صلح ایجاد نماییم. رئیس جمهور کشور در رابطه به اهمیت اتصال منطقوی به خصوص پروژه مهم همچون پروژه تاپی، کاسا یک هزار، بندر چابهار و سایر پروژه های بزرگ منطقوی صحبت کرده، گفت که ما تصمیم گرفته ایم که به مشکلات گذشته فایق آییم و از شرکای منطقوی و همسایه ها می خواهیم که با ما برای داعیه مشترک به خاطر امنیت و رفاه یکجا شوند. وی خاطرنشان کرد که آینده سیاسی، اقتصادی، صلح و ثبات و همچنان توسعه منطقه که در آن زندگی می کنیم، مشترک است، این فرصت ها نادر اند و باید از آن استفاده صورت گیرد.

رئیس جمهور محمد اشرف غنی گفت که آیا ما اسیر گذشته باشیم و یا با توانایی به سوی آینده به پیش رویم، اگر ما موضوع اخیر را انتخاب کنیم، نتیجه بُرد برای همه ما خواهد داشت و برای رسیدن به آن ما ضرورت به دید گاه، رهبری و مدیریت داریم. رئیس جمهور در خصوص تهدیدات مشترک نیز صحبت کرده، گفت: دولت ما در خط مقدم مبارزه عیله تروریزم و در خط نخست دفاع از امنیت منطقوی و جهانی قرار دارد.

رئیس جمهور از اشتراک کنندگان کنفرانس خواست تا با استفاده از نفوذ و قدرت شان، پروسه صلح بین الافغانی را مورد حمایت قرار دهند و افزود که میکانیزم همکاری منطقوی بر ضد گروه های فرامرزی تروریستی و گروه های فرامرزی جرمی را از طریق اولویت روابط دولت با دولت گسترش دهند و یک چوکات همکاری برای سرمایه گذاری، برنامه بزرگ پایه دار و پروژه اتصال منطقوی را با هم ایجاد نمایند. رئیس جمهور غنی همچنان از آنان خواست تا با افغانستان در مسایلی که برای صلح پایه دار مهم است مانند ادغام مخالفین مسلح و برگشت مهاجرین، توسعه فراگیر و پایه دار و کمک های فرهنگی و آموزشی همکاری نمایند. رئیس جمهور کشور، انتخابات پارلمانی و شورا های ولسوالی ها و انتخابات ریاست جمهوری در سال ۲۰۱۹ از اولویت های عمده دانسته، گفت که کارت رای دهی باید جای گلوله را بگیرد و بحیث یک میکانیزم عمده برای مشخص کردن مسیر و سرنوشت استفاده شود.

سپس خانم فدریکا موگرینی مسئول روابط خارجی و نماینده خاص اتحادیه اروپا سخنرانی کرده گفت که کنفرانس امروز فرصت خوبی برای برقراری صلح در افغانستان بعد از دهه ها جنگ و بدبختی است. ما به این

سرمحقق شیرعلی تزی

اقتصادی

نقش قروض بانکی در توسعه کار و بار

بدین گونه معابد اولین قرضه دهنده گان شناخته شده اند. به همین خاطر بعضی ها به این باور هستند که پیش از پیدایش پول بانک یعنی محل نگهداری و حفاظت اشیایی قیمتی و تادیه کننده قرضه وجود داشته است.

به تعقیب آن زرگر های لندن در مورد تحول بانک و بانکداری نقش بسیار ارزنده ایفا کردند، یعنی تجار پول های نقد خویش را تسلیم زرگر ها می کرده و در بدل آن سند اخذ می کردند که در آن مبلغ سپرده شده در سند درج و عند المطالبه به سپرده گذار و یا آورنده سند پرداخت می گردید. زرگر ها نیز مانند معابد بخشی از پول نقد را در گاو صندوق ها نگهداری و بخشی دیگر را قرض میدادند. قرض زرگرها در پهلوی اخذ بهره مشروط بر این بود که با تکمیل میعاد معینه بدون چون و چرا باید پرداخت گردد. با گذشت هر روز مفاد زرگر ها بیشتر و بیشتر میشد و کار بجای رسید که زرگر ها بجای اخذ پول اضافی از سپرده گذارها بنام کارمزد، بر عکس مقدار از سود بدست آورده از وام گیرنده ها را به سپرده گذار ها می پرداختند که این کار باعث سرعت و گسترش بیشتر

پیش از اینکه به توضیح چگونگی قروض بانکی و نقش آن در توسعه کار و بار پرداخته شود لازم است تا بطور مختصر مروری به چگونگی ایجاد، سیر و شکل گیری بانکها صورت گرفته و به تعقیب آن وظایف و فعالیتهای بانکهایی که بیشتر وظیفه قرضه دهی را به عهده دارند، توضیح گردد.

بانک به مثابه جای حفظ و نگهداری اشیاء قیمتی مردم سابقه طولانی و دینی دارد. چنانچه در یونان باستان مردم ثروتمند زیورات و دیگر اشیای قیمتی خود را به خاطر مصونیت و جلوگیری از سرقت به طور امانت به معابد می سپردند و در بدل آن کار مزد به مسؤولین معابد می پرداختند. این اشیاء در آغاز فقط نگهداری میشدند و دوباره عین اشیاء به صاحبان آن مسترد می گردیدند. سپس مسؤولین بانکها متوجه شدند که مردم اشیای خود را بطوریکبارگی نه بلکه بصورت تدریجی از معابد پس گرفته و به مصرف می رسانند در نتیجه معابد تصمیم بر این گرفتند تا قسمتی از سپرده های مذکور را در بدل مازادی به افراد نیازمند برای مدت معینی قرض بدهند. بدین وسیله معابد هم به ثروت خود می افزودند و هم به نحوی نیاز نیازمندان را رفع کرده و به ایشان کمک می کردند.

اشخاص را تحت عنوان سپرده دریافت و این وجوه را در اشکال وام و اعتبار- تنزیل بروات تجارتي- خرید اوراق بها دار مصرف می نماید))

روی هم رفته به مرور زمان بانکهای مختلف به اهداف و وظایف مختلف ایجاد گردید که از آن جمله یکی هم بانکهای تجارتي است که تمرکز نوشته حاضر هم بیشتر روی نحوه کار و فعالیت های بانکهای تجارتي به خصوص چگونگی جمع آوری سپرده های مردم و تأدیه دوباره آن به شکل قرض به مردم که می توانند با استفاده از آن کار و بار خویش را سر و سامان دهند می باشد. بانک های تجارتي که بنام بانک اعتباری و بانک معاملات نیز یاد می شوند یک موسسه مالی واسطه است که هدف آن تحصیل منفعت برای سهم دارانش می باشد، عموم مردم به این بانکها سر و کار داشته و در اکثر کشور ها این بانکها در مالکیت و مدیریت بخش خصوصی است. در پهلوی چندین وظیفه بزرگ و کوچک فعالیت و وظیفه اصلی این بانکها جمع آوری سپرده های مردم و پرداخت قرض و اعتبار به تجار و صاحبان صنایع می باشد. چون هدف این بانک ها را پرداخت قروض و بدست آوردن منفعت تشکیل می دهد بنام بانک تجارتي یاد می شوند. فعالیت و وظایف بانک های تجارتي به دو گونه است

- ۱- فعالیت های اصلی بانکها ۲- فعالیت های فرعی بانکها

وظایف و فعالیت های اصلی بانکهای تجارتي عبارت از تجهیز صنایع و تخصیص آن می باشد که اگر بانک بنا بر هر دلیل نتواند آنرا انجام دهد دیگر نمی توان نام آنرا بانک تجارتي گذاشت.

سپرده گذاری در نزد زرگر ها شده و سبب شد تا بانکداری جدید به عنوان یک پیشه و کسب و کار مستقل توسط زرگر های لندن پایه گذاری شود. در حقیقت زرگر ها کار بانکهای تجارتي امروزی را انجام میدادند. در چنین شرایطی برای اقتصاد در حال رشد سریع انگلستان ایجاد بانک به مثابه موسسه مالی که در خدمت اقتصاد انگلستان باشد اجتناب نا پذیر شده بود .

اولین موسسه مالی خصوصی به نام بانک در سال ۱۱۷۱ م. بنام بانک وینز آغاز به کار کرد. بانک بارسلونا در سال ۱۴۰۱ م. توسط شاروالی بارسلون تأسیس شد. سپس بانک آمستردام در سال ۱۶۰۹ م. تأسیس شد بانک سویدن در سال ۱۶۵۶ م. با مقررات جدید به شکل سهامی تأسیس شد. این بانک برای اولین بار اقدام به انتشار بانکنوت نمود و بدینوسیله بانکداری وارد مرحله جدید شد. انتشار بانکنوت یکی از وظایف بانک ها گردید، بدینگونه بانکهای پیش آهنگ بوجود آمده و با گذشت هر روز گسترش می یافت.

در سده های ۱۷، ۱۸ و ۱۹ میلادی بانکهای ناشر بانکنوت، بانک سپرده، بانک معاملات، بانک پس انداز، بانک سرمایه گذاری، بانک منطقه یی، بانک رهنی، بانک استقراض، بانکهای تخصصی و بانک تجارتي و غیره بوجود آمدند. در نتیجه از ابتدای قرن ۲۰ در کشور های انکشاف یافته موضوع ایجاد نظام بانکی مطرح گردید که هدف آن این بود تا فعالیت بانکها باید تابع نظام و قوانین و مقررات معینی گردد. زیرا به این نتیجه رسیدند که بدون وجود نظام بانکی کارا پیشرفت و انکشاف اقتصادی به ساده گی ممکن نخواهد بود. خوشبختانه امروز همه کشور ها دارای نظام بانکی هستند.

((بانک در حقیقت مؤسسه مالی واسطه است که اصولاً وجوه

نقش قروض بانکی در توسعه کار و بار

یک بانک تجارتي به شیوه های ذیل می تواند اقدام به تجهیز منابع مالی نماید:

• **سپرده دیداری (حساب جاری):** امانت هایی است که به محض مطالبه آن بانک مکلف به پرداخت آن می باشد. بانک به سپرده دیداری مردم بهره پرداخت نمی کند. به همین خاطر هم است که آنرا ارزانه ترین منبع مالی بانک می دانند (حسابات جاری)

• **سپرده های پس انداز:** سپرده هایی است که در بدل آن بهره پرداخت می شود و در بعضی کشور ها مانند انگلستان رسم بر این است که سپرده گذار حد اقل هفت روز قبل باید بانک را مطلع سازد که می خواهد از حسابات خویش برداشت نماید. مگر در بعضی کشور های دیگر ضرورت به اطلاع قبلی وجود ندارد.

• **سپرده های مدت دار:** که بنام سپرده ثابت نیز یاد می شود عبارت از قرار داد مالی نوشته شده بین بانک و مشتری است. بر مبنای این قرار داد مشتری موافقت می کند که مبلغ معین پول نقد را برای مدت معین به بانک بسپارد و در مقابل بانک نیز تعهد می کند که اصل و بهره پول را بعد از سپری شدن میعاد معینه به مشتری نقداً بپردازد. نرخ بهره مورد توافق شده بانک و مشتری در این نوع حساب از نرخ بهره پس انداز بیش تر است. که این خود انگیزه است برای عقد قرار داد بین بانک و سپرده گذار، گر چه این گونه سپرده ها برای بانک دارای مصرف بلند می باشد. لکن بانک نیز می تواند با اطمینان خاطر کل مبلغ سپرده را برای تجار و صنعتکاران قرض بدهد و یا به سرمایه گذاری آن اقدام نماید. در حالی که این امکان در سپرده های دیداری ممکن نیست و باید پول نقد مذکور را همیشه در دسترس داشته باشد این بخش مربوط به نحوه تجهیز منابع مالی بانک بود. در ادامه باید شیوه تخصیص و مصرف این منابع نیز توضیح شود.

• **دادن اعتبار اضافه برداشت:** که بنام اعتبار در حساب جاری نیز گفته می شود بانک به مشتری اجازه می دهد که علاوه بر پول امانات خویش در بانک مبلغ دیگری را نیز از بانک برداشت و مصرف نماید. ولی در بدل آن به بانک بهره بدهد این شیوه اعطای اعتبار که بانک به مشتری می دهد یک نوع اعتبار کوتاه مدت و مؤقتی است که بانک تجارتي برای جلب تاجر های معتبر از آن استفاده می نماید، این نوع اعتبار در حساب جاری را بانک صرفاً به اساس شناخت مشتری و بدون اخذ وثیقه و تضمین میدهد.

• **دادن اعتبار با تضمین:** در این روش بانک با اخذ تضمین سر یا مال به صورت اوراق بها دار یا اسناد مبنی بر وجود مال التجاره به صاحبان صنایع یا تجار اعتبار می دهد این نوع اعتبار نیز دارای بهره بوده و اعتبار گیرنده مکلف به پرداخت آن می باشد.

• **تنزیل بروات تجارتي:** تنزیل عبارت از خرید نقدی طلب مدت دار به مبلغ کمتر، بدین معنا که بانک سند طلب مدت دار تجار را به مبلغ کمتر از مبلغ مندرج در سند خریداری و مبلغ آنرا نقداً به تجار می پردازد. در واقع تنزیل نیز یکی از شیوه های جلب مشتریان معتبر است.

• **دادن قرض:** در این شیوه بانک تجارتي تحت شرایط مشخص به افراد وجه نقدی می پردازد. مبرهن است که نرخ بهره وام از نرخ اعتبارات و نرخ تنزیل بالا تر است. فعالیت های فرعی بانک تجارتي بصورت کل عبارت است از ارائه خدمات گوناگون بانکی که بانک برای بدست آوردن منفعت و یا جلب مشتری انجام می دهد. در این فعالیت های بانک منابع مالی بانک دخیل نمی گردد. به همین خاطر فعالیت های فرعی بانک تجارتي را فعالیت های می دانند که بانک برای جلب مشتری و یا کسب عاید انجام می دهد ولی منابع مالی در آن درگیر نمی باشد. این فعالیت ها عبارت اند از:

• خدمات نماینده گی، شامل جمع آوری عاید مشتری، خرید و فروش اوراق بهادار مشتری و پرداخت قروض معین برای مشتری، همچنان خدمت عام المنفعه که شامل حفظ و نگهداری اشیای قیمتی مردم، انتشار چک های مسافرتی و نقل و انتقال وجوه مشتری می باشد چون موضوع بحث ما قروض بانک است از توضیح فعالیت های فرعی بانک صرف نظر می کنیم.

قرضه از این جهت اهمیت دارد که بعضی اشخاص پول دارند ولی توانایی و بعضاً هم استعداد بکارگیری این پول را در سرمایه گذاری، تجارت و یا دیگر کار و بار ندارند که در صورت عدم موجودیت بانکها پول ایشان درسیف ها و بالشت ها راکد مانده و اقتصاد ملی را ضربه میزنند. درحالیکه هستند اشخاص با استعداد

تجارتی در سیستم بانکداری کشور پایه عرصه وجود گذاشته وقرضه های کوچک وبزرگ را به نیازمندان ومتشبین خورد وبزرگ تأدیه مینمایند که این عمل دربسیاری موارد مشکلات مردم راحل مینماید. اگرچه تاهنوز مشکلات عدیده در راه گسترش پدیده بانکداری درافغانستان وجود دارد؛ مانند: نبود فرهنگ به موقع بازپرداخت قرضه، امنیت وعدم گسترش بانکها درسطح قراء وقصبات کشور، ضعف خدمات معیاری بانکها با درنظرداشت شرایط موجود نبود، زمینه کار لازم برای متشبین و کارگزاران، ضعف اعتماد مردم به بانکها وبانکها به مردم وده ها چالش خورد وبزرگ را میتوان نام برد. بناء برآن چون امروزه خدمات بانکی یکی ازنیاز مندیهای مبرم جوامع است، به دولت جمهوری اسلامی افغانستان پیشنهاد میگردد تا در رفع مشکلات مذکور اقدام عملی نماید. همچنان به بانکها پیشنهاد میگردد تا درمعیاری ساختن هرچه بیشتر خدمات خویش تلاش جدی وپیگر نمایند. تاباشد که نظام بانکی ما با معیارهای مدرن عیارگردیده واقتصاد ملی ما رشد همه جانبه نماید.

ومبتکرکه پول ندارند مگرعلاقه وتوانایی سرمایه گذاری، تجارت وتشبت را به وجه احسن دارند. یگانه راه حل این مشکل موجودیت بانکهای تجارتی میباشد که پولهای راكد مردم را درحسابهای گوناگون جلب وجمع آوری نموده وبه کسانیکه استعداد وتوان سرمایه گذاری وکار و بار را دارند قرضه بدهد. این کار از یک طرف پولهای ذخیره شده را از حالت رکود خارج ساخته و منفعت را نصیب دارنده های این پول مینماید وازسوی دیگر زمینه سرمایه گذاری وکار و بار را به آنده اشخاص که توانایی کاروبار را دارند مساعد میسازد، درنتیجه مالک پول، بانکدار وصاحبان صنایع وکار و بار و درکل اقتصاد ملی از این کار مستفید میگردد. علاوه ازآن نیازمندیهای تأخیر ناپذیر دیگرچون ازدواج، خرید ویا ساخت منزل رهایشی ودیگرضروریات اولیه وجود دارد که اشخاص منابع تمویل آنرا نداشته و بانکها میتوانند به وجه احسن به این مشکل رسیده گی نمایند.

خوشبختانه طی یکنیم دهه اخیردراغانستان بانکهای متعدد

خیرنوال عبدالحکیم رامیار

د افغانستان پر راتلونکې د ترانزیتی لارو اغیزې

اراده ده. افغانان به دې آند دي چې په هېواد کې يې نن، سبا جگړه او نا امنی ختمېدونکې ده، نو د سولې د سبا لپاره پراخ او هر اړخيز پروگرامونه لري او د خپلو موخو د تر لاسه کولو په خاطر د سيمې او نړۍ له هېوادونو سر په اړيکه کې دي د هغوي پانگې راجلبوي، ګلډې پروژې په لاس کې لري تر څو به دى توګه د هېواد اقتصاد ورغوي، هغه بشپړه کړي او خلک د تنګسۍ او وزګارتيا څخه خلاص کړي.

زموږ هېواد ددې تر څنګ چې پراخې اقتصادي جامدې منابع لري د اوبو او د نفت او ګاز پريمانه زېرمې هم لري چې تر اوسه پورې نه دي کارول شوې. په ۲۰۰۱ م کال چې هېواد ته بهرني ځواکونه راغلل او تر څنګ يې د نړۍ لويو او وړو هېوادونو د افغانستان د سولې او آبادۍ وعده هم وکړې او اعلام يې وکړ چې نور به افغانستان پخوانی جنګ ځپلي هېواد نه وي او په عمل کې يې هم مالې او اقتصادي مرستې پيل کړې چې له امله يې پروگرامونه او ستراتيژيګانې جوړې شوې او څه نا څه

بى له شکه چې زموږ هېواد لکه ځينې نور هېوادونه اوږد او د برمه ډک تاريخ لري او جغرافيايي موقعيت يې هم د سيمې لپاره يو حساس او اهم موقعيت ګڼل کېږي. دا چې افغانستان د تاريخ په اوږدو کې د لويو ننګونو سره مخامخ شوى دى او دا ننګونې د هغه د ډېرو تمدني ښکارندود ويجاړېدو او له منځه تلو سبب شوې او په ترڅ کې يې بشري زيانونه هم ګاللي دي خو بيا يې هم د هېواد د آبادۍ په خاطر د هڅو او زيار څخه مخ نه دى اړولى او د خپلو افتخاراتو د ساتلو او ګټلو په خاطر هڅې کوي. که موږ د اقتصادي، ټولنيزو او فرهنگي پلوه وروسته پاتې يو ډېر داخلي او خارجي لاملونه لري. که پياوړى صنعت نه لرو، کرهنه مو وروسته پاتې او ويجاړه ده، کارونکې ټکنالوژي مو بهرنۍ او خدمتونه مو وروسته پاتې دي، اما هغه څه چې موږ روښانه راتلونکې ته اميد واره کوي زموږ پراخه او بډايه کاني زېرمې، بشري مستعد ځواک، د هېواد ستراتيژيک موقعيت او تر ټولو مهم د دولت او خلکو په کچه د هېواد د آبادولو او بشپړه کولو نيت او

د افغانستان پر راتلونکې د ترانزيتي لارو اغيزې

په ډاگه کړی ده چې هغه سیمې چې عمومي واپتونو او لویو لارو ته نږدې پرتې دي خلک یې د هغه وگړو په پرتله چې د امکاناتو په درلودلو سره، سره د لویو لارو او ښارونو څخه لرې پراته وي کمه وده کوي او د ژوند کچه یې ټیټه وي؛ ځکه چې به ښارونو کې د ژوند د آسانتیاوو تر څنګ بازارونه فعال وي، وگړي خپل محصولات تبادلې کولای شي او هم په یوه کار بوخت کېدای شي. په داسې حال چې د لرې پرتو سیمو محصولات د ترانسپورتي لگښتونو د زیاتېدو له کبله گران تمامېږي او په بازار کې رقابت نشي کولای.

ددې ضرورت پر بنا دولتونه، د دولتي سکتور او یا هم د خصوصي سکتور په مرسته د لارو او واپتونو په جوړولو لاسپورې کوي. زموږ په هېواد د کابل شبرغان لویه لار په کال ۱۳۴۲ کال د پخواني شوروي اتحاد د متخصصینو په مرسته پیل او جوړه شوې همدا راز د کابل - کندهار - هرات لویه لار د امریکایي - متخصصینو په مرسته په ۱۳۳۶ شمسي کال پیل او بشپړه شوې ده. دا دواړه لارې د پخوانیو ټولگنو وزارتونو او د هغه د «قوای کار» په مرسته جوړې شوې دي. د ۱۳۸۱ کال څخه وروسته د نورو لارو په زیاتولو سره نوموړې دواړه لارې، د یوه حلقوي سرک په توګه د نښلولو او رغولو کار پیل شوی دی. دا حلقوي سرک د کابل څخه پیل د هېواد ۱۶ ولایتونه: پروان، بغلان، سمنګان، بلخ، شبرغان، فاریاب، بادغیس، هرات، فراه، هلمند، کندهار، غزني او میدان وردک ولایتونه سره نښلوي او بېرته په حلقوي بڼه کابل ته رارسېږي. دې لویې لارې ته د هېواد د نفوس دوه پر درې نفوس د پنځوس کیلو مترۍ په واټن کې ژوند کوي. ددې لارې په څنګ کې د ریل ګاډي پټلۍ جوړول هم په نظر کې دي. په دې خاطر چې د کابل شبرغان پخوانۍ جوړه شوې لاره د سالنګ د کوتل په لور په برخه کې جوړه شوې ده، نو اوس مهال له یوې خوا د هغه استهلاک کېدل او له بلې خوا د اوسني ترانسپورت او بېلابېلو موټرو د تګ راتګ ته د هغه نه بسيا ددې ضرورت منځته راوړی چې ددې مسیر څخه د سالنګ په لاندې برخه کې یو بل تونل هم و کېنل شي چې د امکاناتو په شتون سره به د هغه تر څنګ د ریلی ګاډي پټلۍ غزول هم ممکن شي.

په هېواد کې ترانزيتي لارې په تېره بیا د ریل ګاډي پټلۍ جوړول او غزول نه یوازې د هېواد د آبادۍ پرمختګ او ښېرازۍ لپاره حیاتي دي بلکې زموږ د شمال او سویل

کارونه او پروژې پیل او تطبیق هم شوې، نو د خلکو په زړونو کې د امیدونو غوټې به غوړېدو شوې. اما په خواشینۍ سره چې جګړه بېرته توده شوه او ډېر چارواکي او مسؤلان هم د شتمنیو په غوښتولو بوخت او په فساد کې ښکېل شول، پریمانه پیسې او مرستې حیف و میل شوې او امکانات له لاسه ووتل. وزګارتیا مخ پر زیاتېدو شوه او د خلکو په ژوند کې کوم د پاموړ بدلون رانغی. اقتصادي بهیر پخ شو، تر څو چې د ولسمشرۍ وروستیو ټاکنو ته کارونه پیل او بېلا بېلو نوماندانو خپلې برنامې او تګلارې وړاندې او په پایله کې ټاکنې تر سره او د ملي وحدت حکومت جوړ شو. سره له دې چې ټاکنې اوږدې او د ستونزو سره مل وې، خو د حکومت په جوړېدو سره بریالو نوماندانو پر خپلو کړیو وعدو د تأکید په ترڅ کې په کار پیل وکړ. اوس چې درې کاله د هغه وخت څخه تېرېږي وینو چې دولت د پاموړ لاسته راوړنې لري او تمه کېږي چې د ملي وحدت حکومت په پاتې موده کې دا لاسته راوړنې زیاتې او پراخه شي.

زموږ هېواد د موقعیت له لحاظه په سیمه کې د یوه حساس جیو پوليټیکي موقعیت څخه برخمن دی. جیو پوليټیک چې په سیاسي ادبیاتو کې ډېر کارول کېږي د دوو کلمو، جیو د مخکې په معنا او پوليټیک د سیاست او یا سیاسي په مفهوم دی، او د «جغرافیایي سیاست» «سیاسي جغرافیه» او «د سیاست جغرافیه» په مفهومونو کارول کېږي.

جیو پوليټیک د یوه دولت په بهرني سیاست کې هغه لیدلوریو او کړنو ته ویل کېږي چې پر تاریخي، سیاسي او ټولنیزو چارو د جغرافیایي ښکارندو لکه د خاورې مساحت، موقعیت، اوبه او هوا او نفوس اغېزې بیانوي. علاوه پر دې، څرنګه چې ټولې جغرافیایي او ټولنیزې حادثې لکه اقتصادي فعالیتونه، د ټکنالوژۍ اړونده چارې، انساني ځواک، فرهنګي چارې په یوه جغرافیایي محدوده کې منځته راځي، نو کله چې ددې محدودې دوګړو د نفس د اعتماد روحیه ورسره یو ځای شي د ملي قدرت مسئله تمثیلوي. په دې توګه که موږ وکولای شو هغه جغرافیایي ښه او ستراتیژیکي موقعیت او موقف چې لروې وکاروو او ښه مدیریت یې کړو ډېرې آرزوګانې او تمې به مو په واقعیت بدلې کړو او ملي قدرت به مو پیاوړی او لوړ شي.

په دې موخه د هېواد د آبادۍ او د خلکو د ژوند په بدلون کې لارې او سرکونه ښه رول لري او تجربې دا

د افغانستان پر راتلونکې د ترانزیتی لارو اغیزې

د کاسل څخه وپیرل. ویل کېږي په کابل ښار کې یې د دارالمان څخه تر ښاره د اوو کیلو مترو په واک تګ راتګ کاوه. ددې واګونونو پاتېشونې اوس هم د دارالمان ماڼۍ په لودیزه برخه کې تر سترگو کېږي. د هغه څخه وروسته تر ۲۰۰۶م پورې په دې اړوند زموږ په هېواد کې څه و نه لیدل شول، په داسې حال چې د امان الله شاه د دوران څخه تر ۲۰۰۶ کال په نړۍ کې ډېر بدلونونه منځته راغلل او زموږ د هېواد موقعیت ته په کتو کېدای شول چې د هېواد مهم ترانزیتی موقعیت ته پام واړول شي او څه نا څه په دې اړوند په اقدام لاسپورې شي، اما دا کار نه دی شوی، چې دلیل یې له یوې خوا د لازمو مالی - ټولې امکاناتو نشتوالی او له بلې خوا د جګړې نه مخکې د سلطنتي چارواکو بې غوري ده، او وروسته د هغه څخه په هېواد کې د جګړې د اوربلېدل دي.

د افغانستان د ریل ګاډي پلان شوې پټلۍ ټوله ۵۵۵۵ کیلو متر ده چې د افغانستان د ریل ګاډي ادارې په خبره تر ۲۰۳۰م. کال پورې به بشپړه شي. هغه زیاتوي د نا امنۍ او مالی ستونزو سره سره به هم تر ۳ زره کیلو مترو حتمي جوړېږي. د تر سره شویو محاسبو پر بنا ددې پټلیو په جوړېدو سر به اویا سلنه انتقالات ممکن شي. په هېواد کې د ریل ګاډي د پټلیو د غزو په خاطر د هڅو په اړوند د ترکمنستان څخه د هېواد تر آقینه بندر پورې د پټلۍ غزول یوه اهمه لاسته راوړنه ده؛ چې د رسمي مراسمو په ترڅ کې د افغانستان د جمهور رئیس اشرف

هېوادونو یوه تمه هم ګڼل کېږي، تر څو هغوی وکولای شي ددې لارې څخه په کار اخیستو یو له بل سره اړیکې ونيسي او خپل صنعتي محصولات او اقتصادي ظرفیتونه د یو بل بازارونو ته ورسوي.

زموږ د هېواد لپاره د ریل ګاډي د غزولو هغه بهیر چې پیل شوي دی ډېر اهمیت لري ریل ګاډی او نورې ترانزیتی لارې به نه یوازې زموږ اړیکې د ګاونډیو هېوادونو سره پراخې او پیاوړې کړي بلکې د اقتصادي پلوه به زموږ صنعت، کرنه او خدمتونه بدل کړي.

هسې چې ددې مقالې اصلي موخه په هېواد کې او د سیمې هېوادونو سره زموږ د جوړېدونکې رېل ګاډي پټلۍ اغېزې دي نو بېځایه به نه وي چې لومړی د هغه تاریخچې ته یوه لنډه کتنه وکړو:

هسې چې په نړۍ کې انګلستان د صنعتي انقلاب ټاټوبی دی د رېل ګاډي لومړنی جوړونکی هېواد هم شمېرل کېږي. لومړنی بخاري موتور در لودونکی واګون چې پر فولادې پټلیو یې حرکت کاوه په ۱۸۰۴م. کال د ریچارد ترویتیک په نوم انګلیسي لخوا د انګلستان په سویلي ولز ښار کې اختراع شو. وروسته بیا په ۱۸۲۵م. کال ریل ګاډی د لېږد رالېږد منظم قطار په توګه په همدې هېواد کې منځ ته راغلی. د متحده ایالتونو د لومړني قطار کارونې تاریخ ۱۸۳۰ م. دی.

زموږ په هېواد کې شاه امان الله خان هغه کس و، چې د لومړي ځل لپاره یې درې کوچني بخاري واګونونه د آلمان

د افغانستان پر راتلونکې د ترانزیتی لارو اغیزې

امضاء شوې ده. دا پټلۍ ټول ۲۱۰۰ کیلو متر طول لري ۱۱۵۰ کیلو متر به یې په افغانستان کې جوړېږي. دا پټلۍ د اړوند هېوادونو د لویو هیلو پټلۍ گڼل کېږي او هغه ته یې د نوي ریلی کریدور نوم ورکړی دی. د سیاسي اقتصادي کار پوهانو د شننو پر بنا دا کریدور د اړوند هېوادونو د گټو سر بهره د سیمې لپاره پراخې گټې لري او په سیمه کې به د همغږۍ، پرمختګ او ټیکو زمینه برابره کړي.

د پورتنیو څرگندونو په پام کې نیولو سره دې نتیجو ته رسو چې زمونږ هېواد د یوه ښه راتلونکي په لور روان دی. نوموړې هره پټلۍ چې زمونږ په هېواد کې جوړېږي، نه یوازې زموږ د وروسته پاتې اقتصاد لپاره به د تحریک یو عامل وي بلکې د سیمې هېوادونه څه زمونږ به شمال کې دی او که په سویل کې، هغه ته د امید په سترګه گوري. زموږ په هېواد کې د لارو او پټلیو جوړول ددې لامل کېږي چې د سیمې شمالي او سویلي هېوادونه په اقتصادي او تجارتي چارو کې یو له بل سره وصل شي، د یو بل بازارونو ته لاسرسي پیدا کړي او د یو بل د پرمختګ او د خلکو د سوکالۍ سره مرسته وکړي. همدا راز په په وچه کې راگیر وروسته پاتې هېوادونه لکه قرغزستان، تاجکستان، افغانستان، او نور به د خپلو ګاونډیو د سیاسي او اقتصادي فشارونو څخه خلاص شي نړیوالو او سیمه ییزو اوبو لارو او بازارونو ته به لاسرسي پیدا کړي او په په سیمه ییزو او نړیوالو اړونده معادلاتو کې به راغځي او د رول لوبولو زمینه ورته برابره شي چې په دې لړ کې به افغانستان د هغه په سر کې قرار ولري.

غني او د ترکمنستان د جمهور رئیس قربان قلي بردي محمدوف لخوا د ۱۳۹۵ کال د قوس په اوومه پرانیستل شوه. ددې پروژې توافقنامه په ۱۳۹۱ ش کال د پخواني جمهور رئیس او ترکمنستان د چارواکو له خوا لاسلیک شوې وه. د پلان پر بنا د اتامراد امام نظر د ریل ګاډي پټلۍ د ترکمنستان د پولې څخه تر راتېرېدو وروسته آقینه بندر ته غزول شوې چې وروسته به اند خوی ته رسیږي او د هغه څخه وروسته به د کندز ولایت څخه تر تېرېدو د شیر خان بندر له لارې په تاجکستان کې د هغه هېواد د پټلیو سره وصل شي.

همدا راز د هېواد په لودیځ کې د هرات خواف د ریل ګاډي پټلۍ جوړېدل زمونږ د پاره د پاموړ اهمیت لري د خواف - هرات پټلۍ چې د ایران هېواد سره یې تړون لاسلیک شوی دی څلور ټوټې (فازه) او ۱۹۱ کیلو متر طول لري. د دواړو هېوادونو د توافق پر بنا ددې پټلۍ د درېو برخو جوړول چې دوې حصې یې د ایران په خاوره او یوه یې د افغانستان په دننه کې موقعیت لري د ایران په غاړه او څلورمه برخه یې باید د افغانستان دولت جوړه کړي. د افغانستان دولت ددې برخې د جوړولو په خاطر چې د غوریانو ولسوالي د هرات د هوایي میدان سره نښلوي د مالی ستونزو سره مخ دي، ځکه چې هغه د استوګنو سیمو او زراعتي ځمکو څخه تېرېږي.

ددې پټلیو سر بهره زموږ لپاره د هغه پټلۍ اهمیت هم د پاموړ دی چې به ۲۰۱۰م. کال یې پریکړه د پنځو هېوادونو چین، قرغزستان، تاجکستان، ایران او افغانستان تر منځ

یاسر حاتمیان

اهمیت و نقش مالیات ها در توسعه اقتصادی

به طور سنتی وضع مالیات در کشورهای در حال توسعه برای رسیدن به دهدف است. اول امتیاز های مالیاتی و دیگر انگیزه های مالی مشابه به منظور تشویق سرمایه گذاری های خصوصی. این نوع امتیاز های مالیاتی نوعاً به سرمایه گذاران خارجی خصوصی برای تشویق آنها به ایجاد مؤسسات اقتصادی در کشورهای در حال توسعه اعطا می شود.

هدف دوم از وضع مالیاتها، تجهیز منابع به منظور تأمین مالی هزینه های دولت بسیار مهم تر است. توسعه اقتصادی و اجتماعی کشورهای در حال توسعه، بدون توجه به ایده های رایج سیاسی و اقتصادی آنها تا حد زیادی در گرو توانایی این کشورها در ایجاد درآمدهای کافی برای تأمین مالی برنامه های ضروری و برنامه های خدمات دولتی فاقد درآمد مانند: بهداشت، آموزش، حمل و نقل، ارتباطات و دیگر اجزاء زیر ساخت اقتصادی و اجتماعی است. علاوه بر این، بیشتر کشور جهان سوم به طور مستقیم در فعالیت های اقتصادی کشور خود، از طریق مالکیت یا کنترل شرکت های دولتی و مؤسسات تجاری دولتی مداخله دارند.

دلایل ذیل را برای درک بهتر نقش مالیات های وصولی توسط دولتها در توسعه اقتصادی می توان ارائه نمود:

اول: مالیات ها عامل مؤثری هستند جهت مقابله با تقاضای اضافی برای کالاهای مصرفی، که در نتیجه پیشرفت و رفاه و به دنبال آن رشد اقتصادی ایجاد می شوند. همزمان با افزایش تولید

مالیات قسمتی از درآمد یا دارایی افراد است که به منظور پرداخت مخارج عمومی و اجرای سیاست های مالی در راستای حفظ منابع اقتصادی، اجتماعی و سیاسی کشور به موجب قوانین و به وسیله اهرم های اداری و اجرایی دولت وصول می شود. عده ای مالیات را مبلغی می دانند که دولت از اشخاص، شرکت ها و مؤسسات، بر طبق قانون برای تأمین مخارج عمومی اخذ می نماید. مالیات، مهم ترین ابزار کسب درآمد دولت ها برای انجام وظایف مربوطه است. بر این اساس مالیات از یک سو ابزاری برای تأمین مالی مخارج سرمایه گذاری و سرمایه در گردش دولت بوده و از سوی دیگر برای توزیع عادلانه ثروت و درآمد تک تک افراد کشور، تحت عنوان اثر باز توزیعی درآمد است بدین ترتیب دولت ها با استفاده از ابزار دریافت انواع مالیات ها از افراد حقیقی و حقوقی کشور، درآمد لازم برای انجام فعالیت های حیاتی افزایش امنیت، بهداشت، آموزش، ایجاد زیر ساخت و بستر فعالیت ها سخت افزاری و نرم افزاری و ... کشورها را تأمین می کنند، همچنین برقراری نظام مطلوب و بهینه مالیاتی، موجب توزیع عادلانه تر درآمد و ثروت در بین افراد کشور می شود. به این ترتیب با دریافت نرخ های تصاعدی مالیات با توجه به درآمد و ثروت افراد جامعه (از یک سقف مشخص درآمدی)، از افراد پر درآمد و ثروتمند مالیات بیشتری دریافت می شود.

اهمیت و نقش مالیات ها در توسعه اقتصادی

و کوتاه مدت مانند سفته بازی و بورس بازی قرار می گیرند. در این حالت، دولت می تواند با اعمال مالیات های مستقیم بر املاک، درآمد، زمین، دارایی، طلا، ثروت، ارث و ... درآمدهای اضافی را جذب کند و در پروژه های مولد سرمایه گذاری به جریان بیندازد؛ بنابراین، مالیات ها وسیله مؤثری برای انتقال منابع از کانال های غیر مواد به کانال های مولد، از طریق سرمایه گذاری های عمومی است.

چهارم: مالیات ها باید بتواند، روند سرمایه گذاری در اقتصاد را اصلاح کند. یکی از وظایف مالیات ها در کشورهای در حال توسعه انتقال منابع از بخش خصوصی به بخش دولتی است. اما این به آن معنی نیست که مالیات ها به منظور ریشه کن کردن سرمایه گذاری های خصوصی اعمال می شود، بلکه بر عکس، مالیات ها باید سرمایه گذاری ها را تشویق و در مسیر مناسب هدایت کند. دولت ها باید بتوانند انگیزه های لازم را برای نهاد های اقتصادی خصوصی ایجاد کنند، تا صنایع تولید کننده کالاهای مصرفی و سرمایه ای فعالیت های خود را بسط و گسترش دهند. این امر موجب می شود که منافع این بخش ها افزایش یابد و مجدداً صرف سرمایه گذاری شود. مالیات ها نباید حجم سرمایه گذاری تعیین شده برای سرمایه گذاری مجدد را کاهش دهد. از طرف دیگر، مالیات های اخذ شده باید در سرمایه گذاری در طرح های بزرگ و کوچک اجتماعی و اقتصادی مانند آموزش و پرورش، بهداشت عمومی، حمل و نقل، برق و دیگر خدمات صرف شود تا سرمایه گذاری های بعدی با مشکلات زیربنایی روبه رو نشود.

پنجم: مالیات ها سبب بسیج مازاد اقتصادی به منظور توسعه و تداوم و گسترش ابعاد آن می شود. در کشورهای توسعه نیافته، بخش کشاورزی، بیش از نیمی از تولید ناخالص ملی را ایجاد می کند، در حالی که بخش اعظم ارزش افزوده ایجاد شده در این بخش نصیب زمین داران بزرگ و واسطه های تجار می شود. مازاد تولید اقتصادی، تفاوت بین تولید جاری واقعی و مصرف جاری واقعی است این مازاد ممکن است در دیگر بخش های اقتصادی نیز وجود داشته باشد. دولت باید با جمع آوری این مازادها از طریق مالیات بر زمین، درآمدهای کشاورزی، دارایی و ... در پروژه های عمرانی که نفع آن ها شامل تمام افراد جامعه می شود به توسعه اقتصادی کشور کمک کند. در این حالت، افزایش سرمایه گذاری در پروژه های عمرانی، خود به خود در بلند مدت سبب افزایش تولید بازدهی و مازاد بیش تر در بخش کشاورزی می شود

پرداخت مالیات از مهمترین عوامل رشد و توسعه جامعه محسوب می شود و موجب رونق اقتصادی، تحقق عدالت اجتماعی، افزایش خدمات و عمران و آبادانی کشور ها می شود. در حال حاضر بخش عمده ای از اعتبارات و درآمدهای مالیاتی، صرف

ملی و رفاه اجتماعی، درآمدهای قابل تصرف خصوصی تقاضا برای کالاهای مصرفی افزایش خواهد یافت. از طریق مالیات هاست که دولت در موقعیتی قرار می گیرد که فشارهای تورمی در داخل اقتصاد را کنترل کند؛ مالیات ها می تواند از طریق کنترل درآمدها، موجب شود که تقاضا برای کالاهای مصرفی کاهش یافته و معادل عرضه شود، یعنی به این صورت تورم ناشی از فشار تقاضا را با حربه مالیات ها، از بین می برد.

دوم: یکی از مهم ترین اهداف اخذ مالیات ها، کاهش شکاف بین درآمدهای طبقات ثروتمند و طبقات فقیر است. اصولاً توسعه به معنی به ارمغان آوردن رفاه اجتماعی برای توده های مردم است. توده های مردم، هنگامی از رفاه اجتماعی و اقتصادی برخوردار خواهند بود که توزیع درآمدها به صورت عادلانه صورت گیرد، تا مردم عادی بتوانند نیازهای اقتصادی خود مانند مسکن، غذا، بهداشت و رفاه را تأمین کنند. در این حالت، کاهش نابرابری ها در توزیع درآمد و ثروت نیازمند ابزارهای جداگانه است.

سوم: در یک کشور در حال توسعه، مالیات ها مؤثرترین وسیله جهت انتقال منابع به بخش دولتی و هدایت آن ها به سمت طرح های مولد است. به منظور شکستن دوره های باطل فقر، افزایش درآمدهای نازل و پس اندازهای اندک و سرمایه گذاری های ناچیز در اقتصاد، لازم است که سرمایه گذاری های دولتی افزایش یابد. در اغلب کشورهای کم تر توسعه یافته، نهاد های خصوصی بسیار کوچک هستند (حجم کوچک اقتصاد بخش خصوصی) و تنها تعداد محدودی از نهاد های بزرگ تر اقتصادی درگیر تولید کالاهای مصرفی هستند.

دلیل اصلی محدود بودن فعالیت های اقتصاد بخش خصوصی در این کشورها، کمبود سرمایه است که از کمی پس انداز نشأت می گیرد. اگر سرمایه ای نیز وجود داشته باشد، به دلیل پایین بودن کارایی سرمایه در بلند مدت، اکثر آن ها در کانال های غیر مولد

اهمیت و نقش مالیات ها در توسعه اقتصادی

دنبال داشته باشد. که این موارد خود نقش بسیار مهمی در ارتقای درآمدهای مالیاتی و در نتیجه توسعه و آبادانی کشور ایفا می کند. دست اندرکاران و صاحب نظران اقتصادی معتقدند: ایجاد امنیت، رفاه اجتماعی و گسترش خدمات از مزایای پرداخت مالیات است و باید با فرهنگ سازی مناسب، مردم را از مزایای پرداخت مالیات آگاه کرد. به اعتقاد آنها، مردم باید مالیات را جزیی از بدهی خود به دولت بدانند و پرداخت به موقع مالیات باید در جامعه به یک فرهنگ عمومی تبدیل شود تا مردم مالیات خود را به موقع پرداخت کنند. صاحب نظران بر این عقیده اند: بهبود نظام مالیاتی بدون توجه به سیاست هایی که مبتنی بر ارتقای فرهنگ مالیاتی باشد، محقق نمی شود و با توجه به اهمیت مالیات در پیشبرد اهداف اقتصادی دولت، شناسایی ویژگی ها و نوع کارکردهای مالیات های اسلامی می تواند جهت گیری کلی نظام مالیاتی را آشکار ساخته و دستیابی به اهداف مد نظر سند چشم انداز توسعه در بخش مالیاتی را تسریع بخشد. تحقق اهداف اقتصادی دولت به خصوص در بحث مالیات، نیازمند اطلاع رسانی و فرهنگ سازی است و مردم باید در خصوص نحوه دریافت مالیات، هزینه کردن و میزان تاثیرگذاری آن بر اقتصاد و عمران و آبادانی کشور اطلاعات و شناخت کافی داشته باشند. بنابراین اراده مردم، عمده ترین نقش را در اجرای قانون مالیات ها ایفا می کند و به این لحاظ موثرترین عامل موفقیت در اجرای این قوانین، فرهنگ مالیاتی جامعه است.

عمران، آبادانی و امور زیربنایی کشورها می شود. از این رو ارتقای روزافزون نظام مالیاتی و همگام ساختن آن با دانش روز، نقش انکارناپذیری در توسعه اقتصادی کشور ها دارد. بر این اساس، برنامه ریزی برای وصول کامل مالیات و درآمدهای مالیاتی از اساسی ترین محورهای برنامه ریزی برای توسعه اقتصادی و اجتماعی کشورها است. بر همین اساس و با توجه به نقش مهم درآمدهای مالیاتی در توسعه و پیشبرد اهداف دولت، نظام مالیاتی همواره کوشیده است موانع و مشکلات پیش رو را با اتخاذ تدابیر مناسب برطرف سازد. در این راستا کوشش شده است فرایندهای مالیاتی کارآمد شده و بازده مناسبی داشته باشد. کارشناسان اقتصادی معتقدند وجود نگاه یکپارچه و یکسان به مؤدیان مالیاتی، ایجاد زمینه و امکانات مناسب برای همکاری اصناف درخصوص انجام تکالیف قانونی و صنفی آنها از مهم ترین مواردی است که نظام مالیاتی به آن توجه دارد. یک کارشناس اقتصادی می گوید: توسعه بیشتر نظام مالیات برارزش افزوده، بازنگری قوانین و مقررات مالیاتی با در نظر گرفتن تغییر نیازها، اجرای طرح جامع مالیاتی و ... از محورهای اصلی تحول نظام مالیاتی بوده است. تحولی که اصلاح موفق ساختار اقتصاد، توسعه فعالیت های تولیدی و توسعه کیفی بخش خدمات، گسترش پایه های مالیاتی و حذف معافیت های غیرضروری، رفع محدودیت های بودجه ای سازمان، تأمین نیروی انسانی، اتخاذ تمام تدابیر قانونی را به

غزنفر بانک
GHAZANFAR BANK

“قرضه ارزان”

۷٪ سالانه

♦ با پول افغانی

♦ قروض کوچک و متوسط شروع از ۳۵۰,۰۰۰ افغانی

☎ +93 (0) 798 786 786 @ info@ghazanfarbank.com 🌐 www.ghazanfarbank.com

📍 866, Shir Pur Square Wazir Mohammad Akbar Khan Main Road, Kabul-Afghanistan

وحید فدایی

تأثیر قرضه های کوچک بر اشتغال و کاهش فقر

مقدمه

در دو دهه اخیر در بسیاری از کشورها، تأمین مالی کوچک و کوچک؛ راهکاری مناسب برای ایجاد فرصت های شغلی جدید به ویژه فعالیت های خوداشتغالی و کاهش فقر و توانمندسازی افراد در مناطق کم درآمد مطرح شده است؛ به طوری که برخی کشورها در این زمینه به توفیق های چشمگیری دست یافته اند. بررسی ها و نتایج برخی مطالعات، نشان می دهد که اعطای قرضه های کوچک که از راه های گوناگون و از جانب نظام بانکی و برخی نهادهای رسمی و غیررسمی پرداخت می شود، اکثراً موفق و در برخی موارد به عدم توفیق آن ها اشاره دارد. با توجه به اهمیت موضوع، این مقاله در ارزیابی آثار تأمین مالی کوچک بر کاهش فقر و نابرابری های درآمدی می کوشد؛ از این جهت بعد از اشاره به مبانی نظری موضوع و ارتباط میان سه مقوله اعتبارات کوچک، کاهش فقر و برابری فرصت ها، به اختصار به مطالعات انجام شده درباره این موضوع خواهیم پرداخت.

مفهوم اعتبارات کوچک و ویژگی های آن

درباره تأمین مالی کوچک (Microfinance) تعاریف گوناگونی از طرف کارشناسان امور مالی و سازمان های بین المللی ارائه شده که همگی نشان می دهد پرداخت این نوع اعتبارات با اهداف خاصی از طرف دولت ها، سازمان ها، مؤسسه های تأمین مالی و ... انجام می شود.

نهادهای مالی کوچک به گونه ای عملیات خود را طراحی و اجرا می کنند که بتوانند هزینه های اداری و عملیاتی خود را بدون

یاری جستن از کمک های بیرونی تأمین کنند. در صورت ضرورت می توان از کمک های بیرونی هم استفاده کرد؛ اما این کمک ها باید جنبه موقتی و گذرا داشته باشند؛ یعنی به گونه ای باشند که نهادهای مذکور بتوانند در مدت معینی به سوددهی برسند و با انباشت سود، منافع مالی جدید به وجود آورند.

تأمین مالی کوچک، شیوه ای از تأمین مالی است که همواره از آن به صورت ابزاری برای مبارزه با فقر و کاهش نابرابری های منطقه ای نام برده می شود. در این شیوه، افراد فقیر تأمین مالی می شوند تا بتوانند درآمد مختصر خود را افزایش دهند و امنیت مالی بیشتری برای خانواده هایشان فراهم سازند. با توجه به این که این شیوه تأمین مالی به منظور فقرزدایی صورت می گیرد، شرایطی متفاوت از شرایط تأمین مالی موجود، شیوه های دیگر را می طلبد.

تعاملات بین اعتبارات کوچک، فقرزدایی و برابری اجتماعی روشن است که برقراری عدالت اجتماعی از راه کاهش نابرابری های مادی و توزیع متعادل درآمدها صورت می گیرد. کاهش نابرابری ها و توزیع عادلانه تر درآمدها از راه عملکرد مناسب در سطح کلان اقتصادی و اجتماعی هموارتر خواهد شد. سیاست های مناسب در دستیابی به عدالت اجتماعی براساس جریان وابسته ای که کلیه محورها و موضوعات با هم ارتباط نزدیک و تنگاتنگ دارند، تحقق اهداف را نزدیک تر خواهد ساخت. نکته این جا است که در جهت توزیع متعادل تر درآمد، همواره مناطق و نواحی گوناگون یا افراد جامعه یکسان بهره مند نمی شوند و این باعث خواهد شد که دستیابی به عدالت اجتماعی با وقفه طولانی تر امکان پذیر شود.

تاثیر قرضه های کوچک بر اشتغال و کاهش فقر

نکته اصلی این است که در برنامه اعتبارات کوچک، موضوع اشتغال و کاهش فقر اهمیت به سزایی دارد. تخصیص اعتبارات کوچک با راهکار مشخص، برای پدید آوردن یک واحد کسب و کار کوچک جدید یا توسعه آن است که در حالت اول، تأمین سرمایه ثابت و در نتیجه پدید آوردن حداقل یک فرصت شغلی برای گرداننده واحد موردنظر و در حالت دوم تأمین سرمایه در گردش و کاهش هزینه تولید را به دنبال دارد.

نکته بعدی، هدف این نوع اعتبارات گروههایی است که افراد و خانوادههای فقیر و کم درآمد و همچنین زنان روستایی را شامل می شود. با توجه به گروههای درآمدی، نخستین مسألهای که باید به آن توجه کرد، چگونگی پدید آوردن کسب و کار جدید یا توسعه آن به وسیله این گروه خاص است. به همین منظور مشکلات گرفتن وام، وثیقه و بازپرداخت وام اعطایی از یک طرف، شیوه عملکرد و حمایتهای اجتماعی به صورت مکمل حمایتهای مالی و از طرف دیگر شیوه کاری ایجاد گروههای دو یا چند نفری و ... را پیشنهاد می کنند؛ در نتیجه، نوعی نظارت خودکار برای نزدیک تر شدن به هدف این اعتبارات شمرده می شود که از اعطای تسهیلات بانکهای تجاری در قالب قراردادهای گوناگون فراتر است. بدین ترتیب باید گفت که تأمین مالی کوچک از یک طرف، خدمات اجتماعی و مالی را فراهم می کند که به تقویت سرمایه اجتماعی می انجامد و از طرف دیگر به کارگیری شیوههای مناسب آن و نظارت قوی

چنانچه مناطق روستایی و افراد کم درآمد و فقیر در این فرایند از بهره مندی کافی برخوردار باشند می توان ادعا کرد که تحقق عدالت اجتماعی هموارتر شده است.

در مباحث عدالت اجتماعی مطرح است که برابری فرصتها نقش مهمی در تحقق کاهش نا عادلانه امکانات خواهد داشت. از جمله ابزارهای تحقق این رسالت برای گروههای خاص جامعه (گروههای کم درآمد و فقیر) که همواره دولت ها بر آن تأکید دارند، برنامه های اعتبارات کوچک است. این برنامه ها با هدف بهبود وضعیت اقتصادی، کاهش بیکاری و به وجود آوردن اشتغال به صورت خوداشتغالی و کارآفرینی، محو نابرابری های اجتماعی و کاهش فقر در مناطق شهری و روستایی و همچنین افزایش مشارکت زنان در بازار کار در بسیاری از کشورهای دنیا اتخاذ شده است و به همین منظور مؤسسات تأمین مالی کوچک پدید آمدند. این مؤسسه ها حدود ۱۰ میلیون خانوار در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه را پوشش می دهند (Gomez.R and Senator.E ۲۰۰۳). این اعتبارات با میزان وامهای کوچک می توانند باعث پدید آمدن فعالیت کوچک و جدید در روستا به وسیله زن روستایی یا در شهر به وسیله شهروند شوند و از این راه ضمن پدید آمدن اشتغال برای دریافت کننده تسهیلات موردنظر، وضعیت اقتصادی خانوار را با توسعه سرمایه گذاری ها و پس انداز افراد متحول سازد؛ پس این سیاست، کاهش فقر و کاهش نابرابری ها را به همراه دارد.

تاثیر قرضه های کوچک بر اشتغال و کاهش فقر

فقیران و توانمندسازی آنان برای انجام فعالیت های اقتصادی و کسب حداقل درآمد است. تمرکز اصلی این مؤسسه ها و به ویژه گرامین بانک روی گردهمایی پایین درآمدی (طبقات پایین اجتماعی) است و به دلیل درآمد پایین مشتریان و عدم دستیابی به وثیقه سنتی، وام دهی فقط از راه تشکیل گردهمایی با تعهد مشترک که به پس انداز اجباری ملزم است صورت می گیرد. پرداخت ها متکی بر نحوه کار گروهی است تا شعبه ها به بازپرداخت اعتبار خود اطمینان کنند.

مالزی:

با اجرای برنامه های جدید اقتصادی در کشور مالزی طی سال های ۹۵ - ۱۹۸۵، به رغم گستردگی فقران در مناطق روستایی، میزان جمعیت فقیر از ۴۵ درصد به ۱۵ درصد کاهش یافت. دو عامل مهم در گسترش اعطای ترکیبات مالی به فقیران به وسیله این طرح شامل حمایت های چشمگیر و تأمین مالی دولت و استفاده از راهنمایی های کاربردی گرامین بانک است. تجربه نظام پرداخت اعتبار کوچک به وسیله مؤسسه ها و سازمان های غیردولتی در کشور مالزی نشان می دهد که همانند گرامین بانک، افراد فقیر در قالب گروه هایی تقسیم شده و هر گروه بر وام پیشنهادی نحوه هزینه وام نظارت بر وام گیرندگان و مسائل کوچک و رفاه عمومی اعضا بررسی هایی انجام می دهد. قابل توجه این که وام ها بدون هیچ وثیقه، ضامن و بهره و پیگرد قانونی اعطا می شود.

باعث می شود اثربخشی آن در کاهش فقر و محرومیت های اجتماعی بیشتر شود؛ بنابراین ارائه اعتبار کوچک به شاغلان و کشاورزان روستایی به صورت راهبرد می تواند به فرایند فقرزدایی و توسعه همه جانبه روستایی بینجامد.

تجارب کشورها و اعتبارات کوچک در کاهش فقر

بنگلادش:

کشور بنگلادش را می توان مبدا تأمین مالی کوچک قلمداد کرد. تجربه این کشور در فراهم سازی منابع مالی برای واحدهای کوچک، فقیران و گروه های خاص به ویژه زنان باعث شد که کشورها در اتخاذ راهبرد مناسب برای اعتبارات کوچک، تجربه کشور بنگلادش به ویژه توفیق گرامین بانک را مورد توجه قرار دهند. برای ارزیابی میزان عملکرد و کیفیت خدمات رسانی مالی مؤسسه های تأمین مالی کوچک در بنگلادش می توان به مؤسسه یا طرح هایی نظیر گرامین بانک (GB)، کمیته توسعه روستایی بنگلادش (BRAC)، پروژه توسعه روستایی ۱۲ (RDP-۱۲) سازمان نوسازی بنگلادش (BURO)، بنیاد شاکتی (Foundation Shakti)، خدمات روستایی رانچپور (RDRS) و طرح توسعه سیستم های کشاورزی حاشیه ای و کوچک (MSFSCIP) نام برد.

هر چند اهداف تأسیس این مؤسسه ها با هم متفاوت است، رویکرد اصلی تأسیس و فعالیت این نوع مؤسسه ها حمایت از

تاثیر قرضه های کوچک بر اشتغال و کاهش فقر

هند:

تا پیش از آغاز برنامه های اصلاحات مالی (دهه ۱۹۹۰)، پرداخت اعتبار و تسهیلات به فقیران در کشور هند به صورت برنامه دولتی در قالب یارانه ای رایج بود. این دیدگاه میان بسیاری از سیاستمداران و بانکداران حاکم بوده است؛ ولی مقررات زدایی نظام مالی توانست چشم انداز نظام مالی را به تدریج تغییر دهد؛ برای مثال در نتیجه آزادسازی نرخ های بهره، بسیاری از بانک ها با حمایت بانک ملی توسعه کشاورزی و روستایی (Koopervasi kredit Rakyat (KKR پیوندهایی را با گروه های غیررسمی خودیاری فقیران به منظور تجهیز سپرده های فقر و اعطای اعتبارات به آنها با نرخ های مناسب بهره ایجاد کردند.

یکی از بزرگ ترین برنامه های فقرزدایی در جهان، طرح برنامه توسعه یکپارچه روستایی (IRDP) در هند بود که بیش از ۴۵ میلیون نفر را تحت پوشش قرار داد. اجرای برنامه های پیش گفته در جهت فقرزدایی مناطق روستایی و اعطای اعتبارات ارزان قیمت به وسیله بانک ملی توسعه کشاورزی و روستایی هند باعث شد که گروه های خودیار در این مناطق شکل گیرند که این امر، نقش مهمی در کاهش هزینه های عملیاتی، درجه پایداری و خودکفایی مؤسسه های مالی کوچک دارد. از جمله علل این امر جذب بیشتر پس اندازها به وسیله این مؤسسه ها است.

نپال:

نپال کشور فقیری است که از لحاظ اقتصادی به اصلاحات اساسی نیاز دارد. با توجه به عدم توفیق مؤسسه های مالی کوچک در این کشور، وضعیت برای رشد و شکوفایی مؤسسه های غیررسمی فراهم شده است. از جمله مهم ترین برنامه های فقرزدایی این کشور عبارتند از برنامه توسعه و بهبود وضعیت کشاورزان کوچک، برنامه بانکداری متمرکز با ۸۵ هزار نفر وام گیرنده، اعتبارات تولیدی برای زنان روستایی، اکثر مؤسسه های تأمین مالی کوچک در کشور نپال خودکفا نبوده و این وضع باعث شده تا قدرت اعتباردهی مؤسسه ها به افراد نیازمند و فقیر کاهش یابد؛ چرا که متوسط نرخ وام دهی این مؤسسه ها کمتر از ۱۸ درصد است و از جمله مشکلات این مؤسسه ها این است که اولاً مقررات بانک مرکزی نپال تفاوت میان نرخ های بهره سپرده و وام را به ۶ درصد محدود می کند و ثانیاً اعتبارات ثانیه ای در این کشور رواج دارد؛ به طوری که بانک های تجاری مکلفند ۱۲ درصد ترکیب وام خود را به بخش های دارای اولویت در بخش های کشاورزی و صنعت خانه سازی روستایی و خدمات اختصاص دهند.

جامائیکا و عدم توفیق اعتبارات کوچک

در سال ۱۹۸۵ در کشور جامائیکا برنامه مشترکی در قالب اعطای وام کوچک برای آغاز فعالیت خوداشتغالی به صورت

تاثیر قرضه های کوچک بر اشتغال و کاهش فقر

اعتبارات کوچک به تنهایی نمی تواند به کاهش فقر در مناطق کشور بینجامد چرا که ممکن است ثبات و پایداری کافی نیابد و در واقع، اعطای این نوع وام ها به ویژه برای خرید کالاهای مصرفی نباید کمترین انحراف را داشته باشد.

حال با توجه به تجربه دیگر کشورها و توصیه سازمان ها و نهادهای بین المللی، تبیین دقیق تأمین مالی کوچک و اعطای آن به گروه های کم درآمد و فقیر به منظور کاهش نابرابری ها و همچنین شناسایی گروه های مورد حمایت این نوع اعتبارات ضرور است. در غیر این صورت، دستیابی به برابری های اجتماعی با استفاده از این ابزار مشکل خواهد بود. دوم، اعتبارات کوچک در شکل یک برنامه مسنجم و منظم اجرا نشده، و همواره دستخوش تغییرات نوع و نگرش های حاکم بر تصمیم گیران اقتصادی بوده است؛ پس در چنین وضعی تهیه چارچوبی مناسب برای توسعه اعتبارات کوچک به ویژه برای افراد کم درآمد و فقیر در مناطق روستایی و مناطق حاشیه نشین شهری ضرورت دارد که این چارچوب همراه با اهداف و سیاست های راهبردی و بسته های حمایتی برای فقیران در قالب تأمین مالی کوچک باشد در این صورت نیاز به این است که دولت با همکاری نظام بانکی و نهادهای مالی مرتبط، در اجرای طرح ها و پروژه های عملیاتی اشتغال زایی کوچک به صورت خوداشتغالی یا گروهی، نقش بیشتری ایفا کند و پدید آوردن اشتغال برای خانوارهای کم درآمد یا فراهم سازی کسب و کارهای مرتبط با فعالیت های روستایی در دستیابی به کاهش فقر و گسترش عدالت اجتماعی اثرگذار خواهد بود.

گروهی و پذیرش مسئولیت بازپرداخت اعتبار میان افراد تدوین شد که هدف این برنامه، ایجاد اشتغال به وسیله کارفرمایان کوچک با راهبرد معین حرکت برای دستیابی به شغل های مناسب در بخش رسمی اقتصاد به ویژه در بخش مدرن بود. عملکرد اعطای وام دهی این برنامه نشان می دهد که به طور عمده اختصاص به جوانان و زنان داشته که برای گسترش و توسعه واحدهای کسب و کار به کار گرفته شده است؛ اما ارزیابی ها نشان از عدم توفیق این برنامه دارد و علل عمده عدم توفیق این برنامه را می توان به عدم نظارت دقیق بر اعتبارات اعطایی، عدم توانایی برای اداره کسب و کار کوچک که نیاز به نیروی انسانی با مهارت لازم است، عدم توفیق در شناسایی افراد و قدرت بازپرداخت وام نسبت داد.

نتیجه گیری

اعطای اعتبارات کوچک از چند دهه گذشته به صورت نیمه رسمی و غیررسمی در شکل وام های قرض الحسنه، خود اشتغالی و وام های ضرور برای ازدواج و خرید کالاها پرداخت شده است؛ اما آنچه در چارچوب توسعه اعتبارات کوچک مهم جلوه می کند، این است که اهداف این نوع اعتبارات با دیگر وام ها و تسهیلات تا حدودی متفاوت بوده و آن این که جنبه های برابری های اجتماعی و اقتصادی آن بیشتر قابل پیگیری است.

نتایج این مطالعه نشان داد که دستیابی به رشد درآمد سرانه در مناطق گوناگون کشور و کاهش فقر خانوارهای کم درآمد و محروم به طور عمده از طریق پدید آوردن فرصت های شغلی مناسب و پایدار امکان پذیر خواهد شد و ابزار اعطای وام در شکل

غزنفر بانک
GHAZANFAR BANK

**Master
Debit Card**

علی پوریا

عوامل کلیدی در تولید اقتصادی

خود، تغییراتی ایجاد کرد تا بهتر بتواند از آن استفاده کند. این تغییرات مثبت که انسان در هر یک از منابع زمینی ایجاد کرده به عنوان آبادانی، گامی برای بهره مندی بهتر از موجودات زمینی برای رشد و تکامل و تعالی خود بوده است. پس انسان در مقام خلافت انسانی، حرکت هایی را از همان آغاز شروع کرد که از آن به عنوان تولید در علم اقتصاد یاد می شود و او از همان آغاز هبوط بر زمین، هنر انسانی در ساختن و آبادانی زمین را به نمایش گذاشت که نشان از اقتدار و توانمندی وی در مقام خلافت انسانی بود.

عناصر اصلی در تولید

از آن جایی که تولید، یک فرآیند است و فعالیت های انسان در منابع و تبدیل و تغییر در آن موجب آن چیزی می شود که از آن به تولید و فرآوری یاد می شود؛ لازم است که به دو عنصر اساسی در تولید و فرآوری توجه شود. عناصری که برای تولید می توان برشمرد: سرمایه انسانی و مادی است. از سرمایه انسانی گاه به عنوان منابع انسانی یا همان کار یاد می شود. از سرمایه مادی به عنوان منابع مادی و ثروت و مانند آن سخن به میان می آید. اگر دو عنصر سرمایه انسانی و مادی وجود نداشته باشد، هرگز چیزی به عنوان تولید تحقق نخواهد یافت. از این رو تولید را برآیند طبیعی کار و سرمایه یعنی سرمایه انسانی و مادی دانسته

تولید در اصطلاحات علم اقتصاد، به معنای تهیه کالا و خدمات مورد نیاز با استفاده از منابع و امکانات موجود است. فعالیت تولیدی، سلسله اقداماتی است که برای تبدیل منابع به کالاهای مورد نیاز صورت می گیرد. تولید و فرآوری، نشانه ای از استعداد شگفت انسان در مهندسی و خلاقیت اوست. در تولید دو عنصر و مؤلفه مهم منابع انسانی و مادی نقش مهمی را ایفا می کند. البته آنچه تولید اقتصادی و فرآوری را تحقق می بخشد، همان نقش بی بدیل انسان است که از آن به عنوان کار یاد می شود. کار، فرآیندی پیچیده است که انسان ها با فعالیت های مدیریت شده و هوشمند خود تحقق می بخشند.

بر اساس تعلیمات اسلامی یکی از ماموریت های انسان آبادی زمین است. آبادی زمین دو کارکرد برای انسان و موجودات زمینی دارد؛ نخست اینکه انسان بهتر می تواند از منابع زمینی برای رشد و تعالی و تکامل خود بهره ببرد و آنها را در خدمت خود بگیرد؛ دیگر آنکه موجودات زمینی را به کمالات شایسته آنها برساند. بی گمان پس از استقرار انسان در زمین، نخستین گامی که او برداشت، تصرفات خلاقانه در موجودات زمینی برای بهره مندی بهتر از آن بود. این گونه است که انسان با صفات و عناصری چون خلاقیت، فعل، علم و مانند آن دست به هنری زد که از آن به تولید در علم اقتصاد یاد می شود؛ زیرا در منابع زمینی برای مقاصد

اقتصادی دارا می باشد. تولید اقتصادی تنها زمانی معنا و مفهوم می یابد که کار فکری در کنار کار بدنی انسان، به چیزی که از آن به منابع مادی یاد می شود تعلق گیرد. انسان با اندیشه و فکر خود تغییرات مثبت در منابع مادی را شناسایی می کند و سپس با مهندسی، آن تغییرات را با کار بدنی انجام می دهد. البته در گذشته همه تولیدات اقتصادی متکی بر کار فکری و بدنی انسان بود، ولی با توجه به پیشرفت های کنونی در جوامع بشری، انسان توانسته است که بخشی از کارهای بدنی و فیزیکی خود را به ماشین واگذار کند و خود به امور فکری و مهندسی و مدیریتی بپردازد. این حالت به توسعه و پیشرفت صنعتی یاد می شود.

اما هیچ شک و شبهه ای نیست که تولید اقتصادی همواره متکی بر کارهای فکری و بدنی انسان بوده است؛ زیرا ساخت همان ماشین های کار، نیازمند گام نخست در تولید ماشین با کارهای فکری و بدنی انسان است.

به هر حال، تولید اقتصادی و توسعه صنعتی به اتکای دو منبع مهم سرمایه ای یعنی سرمایه فیزیکی و سرمایه انسانی صورت می گیرد. به این معنا که سرمایه اصلی تولید را می بایست در انسان و کارهای فکری و بدنی او دانست. این انسان است که در سرمایه های مادی با کارهای فکری و بدنی خود تغییرات مطلوب و مثبت و سازنده ایجاد می کند تا امکان بهره مندی و بهره وری بهتر و بیشتر را فراهم آورد.

اند؛ زیرا این انسان با عناصری چون خلاقیت، فعل و کار، اندیشه و فکر خود، در منابع مادی تصرف و تغییرات مثبتی را ایجاد می کند که به کالا یا خدمات می انجامد و زمینه بهره مندی بشر از آن کالا را به شکل مناسب و مطلوبی فراهم می آورد. بنابراین، عناصر اصلی تولید، کار و سرمایه است که می بایست وجود داشته باشد. اختلال و یا فقدان هر یک به معنای فقدان تولید خواهد بود.

الف: کار و سرمایه انسانی، عنصر اصلی در تولید اقتصادی

بی گمان عنصر اصلی و اساسی در تولیدات اقتصادی و فرآوری محصولات و کالا، منابع انسانی است. این انسان است که با بهره گیری از آن چیزی که به آن منابع مادی، سرمایه و ثروت گفته می شود، تغییراتی در منابع مادی می دهد و تولید و فرآوری را تحقق می بخشد. هیچ فرآیند تولیدی نیست که به کار انسانی نیازمند نباشد و هیچ تولیدی بدون مشارکت انسان و کار انسانی صورت نمی گیرد. نقش نیروی انسانی از کار بدنی شروع می شود ولی زمانی تولید تحقق می یابد که این کار و فعالیت بدنی انسان با کار فکری و اندیشه ای همراه باشد. در حقیقت تولید اقتصادی از دو نظر به منابع انسانی و کار او بستگی دارد؛ از نظر ایجاد تغییرات به کار بدنی و فیزیکی و از نظر چگونگی تغییرات مثبت به نیروی کار فکری بشر متکی است. از این رو منابع انسانی و کار انسان، مهمترین جایگاه و اهمیت را در تحقق معنا و مفهوم تولید

عوامل کلیدی در تولید اقتصادی

فرآورده های اقتصادی مشخص شده است. شکی نیست که عامل انسانی مهمترین بخش تحول و توسعه جوامع انسانی است. با نگاهی به مراحل تمدن بشری مشخص می شود که نقش نیروی انسانی از نیروی کار ساده (قدرت بازو و کار مکانیکی) به سرمایه انسانی (دانش و مهارت) که اصلی ترین عامل تولید به شمار می رود، تکامل یافته است؛ چرا که اگر انسان ها نتوانند از ابزارها و تجهیزات پیشرفته و تکنولوژی، استفاده مطلوب نمایند عملاً پیشرفت فناوری فاقد کارایی لازم خواهد بود.

امروزه این حقیقت مسلم شده است که تزریق مقادیر معتناهی از سرمایه های فیزیکی و مادی به کشورهای جهان سوم لزوماً موجب تسریع روند توسعه آنها نشده است، بلکه تنها کشورهایی که از یک سازمان کارآمد و درعین حال از سرمایه های انسانی متخصص برخوردار بوده اند، توانسته اند سرمایه فیزیکی و مادی را به نحو مناسب جذب و در تسریع روند رشد آن را به کار گیرند. بخش های اقتصادی در سرنوشت فعالیت های خود توجه زیادی به کیفیت و کارایی نیروی کار به دلیل آثار و نتایج سودمند آن دارند و با توجه به اینکه هدف اصلی، یافتن راههای بهبود بهره وری است، در نخستین مرحله بایستی از سرمایه گذاری در نیروی انسانی شروع کرد.

از این رو، آنچه بیش از هر چیز در سال های اخیر در کشورهای پیشرفته مورد توجه قرار گرفته، سرمایه انسانی بوده است. منابع انسانی دو نقش اصلی در تولید و رشد اقتصادی به عهده دارند:

۱. نقش کار به عنوان یک عامل اولیه تولید؛
۲. نقش انسانی به عنوان یک عامل فراتر از کار و سایر عوامل تولید.

امروزه دیگر کار به عنوان یک عامل کمی در تولید و توسعه مطرح نیست بلکه توجه به کیفیت و کارایی نیروی کار و افزایش بهره وری به دلیل آثار و نتایج سودمند آن بسیار زیاد می باشد. به طور مثال بازسازی جاپان در سال های بعد از جنگ دوم جهانی متکی به سرمایه مادی و بشری خودی بوده است. مطالعات انجام شده نشان می دهد که علل عقب افتادگی کشورهای توسعه نیافته، بطور اساسی ناشی از تأثیر پدیده بهره وری پایین می باشد. بنابراین رشد بالای بهره وری خصوصاً بهره وری نیروی کار، همه فعالیت های اقتصادی و اجتماعی را تحت تأثیر قرار خواهد داد. افزایش بهره وری نیروی کار در بخش صنعت بر روی ظرفیت تولیدی، کیفیت کالای تولید شده، کاهش هزینه ها، کاهش قیمت ها و بررسی سرمایه گذاری اثر می گذارد. امروزه نقش و اهمیت نیروی انسانی در فرآیند تولید و ارائه خدمات در جوامع بشری به عنوان مهمترین عامل در تولید و

نیز به عنوان عوامل اصلی درگرو قابلیت ها و انگیزه های منابع انسانی می باشد و به جرأت می توان ادعا کرد که هر ماشینی در نهایت یک ظرفیت تعریف شده دارد که بیش از آن نمی توان انتظار داشت اما ظرفیت های انسان، تا بی نهایت است.

تعلیم و تربیت به عنوان بارزترین نماد سرمایه گذاری انسانی، نقش اصلی در بهبود بهره وری نیروی انسانی ایفا می کند. به هر حال شکی نیست که نیروی انسانی به عنوان سرمایه اصلی تولید است و انسان باید با کار و تلاش خود تغییرات مثبتی در راستای آبادانی زمین ایجاد کند.

ب: سرمایه و منابع مادی، عامل تعیین کننده

دومین عامل تعیین کننده در تولید اقتصادی و فرآوری ها، سرمایه و منابع مادی است. سرمایه نیز به دو شکل در تولید نقش ایفا می کند:

۱- سرمایه به عنوان ثروت و پشتوانه کار؛ ۲. سرمایه به معنای منابع تولید و مواد خام.

تولیدکننده همان گونه که به سرمایه ای انسانی به دو شکل سرمایه فکری و سرمایه فیزیکی و بدنی نیاز دارد؛ لازم است تا ثروتی در اختیار داشته باشد تا بتواند منابع انسانی را به کار گیرد و آن را فعال سازد و یا منابع مادی را تهیه و در اختیار گیرد تا با فعالیت و کار انسانی در منابع مادی تغییرات مطلوب و مناسبی را انجام دهد.

سرمایه گذاری در نیروی انسانی و اعتلای کیفیت نیروی کار یکی از زمینه ها و راههای اصلی و اساسی افزایش بهره وری و تسریع رشد اقتصادی جامعه است. در بررسی های اقتصادی می توان گفت که سرمایه انسانی یک مفهوم کاملاً «اقتصادی» است در واقع خصوصیات کیفی انسان، نوعی سرمایه است؛ چرا که این خصوصیات می تواند موجب بهره وری و تولید بیشتر و درآمد و رفاه بیشتر شود.

برخی ها سرمایه انسانی را ارتقاء بهبود تولیدی افراد دانسته اند. از نظر برخی دیگر، سرمایه انسانی عبارت است از علم و دانش، مهارت و تجربه، توان و قابلیت و در نهایت انضباط و خلاقیتی که از طریق تعلیم و تربیت به انحای مختلف در نیروی کار جامعه ذخیره شده و باعث افزایش بهره وری نیروی انسانی می گردد که به واسطه ارتقای سطح کیفی و تلاش ایجاد شده باشد.

این اصل که نیروی کار با کیفیت بالا جزو سرمایه یک کارگاه به شمار می رود، سبب شده که کشورهای پیشرفته اهمیت بیشتری به پرورش و تربیت نیروی کار و روابط و مناسبات انسانی در فرآیند تولید صنعتی قائل شوند. این کشورها به تجربه دریافته اند که افزایش بهره وری از طریق ارتقاء کیفیت نیروی کار، سریع تر قابل تحقق است. اگرچه با جایگزین کردن ماشین آلات مدرن، تغییر و اصلاح خطوط، اجرای سیستم های نوین انبارداری و... می توان بهره وری را بهبود بخشید اما باید توجه داشت که این موارد

عوامل کلیدی در تولید اقتصادی

زمین بپردازند، همچنین ثروتمندان باید در بخش های تولید و زراعت سرمایه گذاری نمایند. زیرا سرمایه گذاری در بخش تولید و آبادانی زمین، امکان بهره وری و بهره مندی بیشتر مردم را فراهم می آورد. از نظر اسلام، سرمایه گذاری ثروت و منابع، امری بسیار پسندیده و اسلامی و محبوب است و هرگونه تکاثر و ذخیره ثروت و مال و عدم گردش آن جایز نمی باشد. اصولاً وضع برخی از قوانین چون خمس و زکات دارای حکمت های متعدد و متنوعی است که یکی به خاطر جلوگیری از کثرت آن است؛ زیرا به این شکل گردش ثروت و سرمایه انجام می گیرد و ثروت و مال در تولید به کار گرفته می شود.

از نظر اسلام ثروت اندوزی و عدم به کاراندازی آن درحوزه تولید اقتصادی، عامل مهمی در زوال و فروپاشی جامعه است و تحولات منفی و بحران اجتماعی را درجوامع بشری سبب می شود. از این رو خواهان گردش سرمایه و ثروت در بازار کار و تولید می شود تا زمینه رشد اقتصادی و بهره مندی عمومی از ثروت و سرمایه فراهم آید. از سوی دیگر، برای اینکه منابع خام درتولید به کار گرفته شود لازم است تا ثروت و سرمایه ای به عنوان پشتوانه کار و تولید وجود داشته باشد تا این مواد خام را تبدیل به محصولی نماید که مطلوب و مناسب انسان است.

بنابراین، همان اندازه که به منابع انسانی و سرمایه انسانی نیاز است، لازم است تا مال و ثروتی در اختیار باشد تا با به کار اندازی آن در حوزه اقتصادی، فرآوری و تولیدات در کالا و خدمات انجام گیرد.

بسیاری از کشورهای جهان دارای مواد خام و منابع مادی هستند. به عنوان نمونه کشورهای آفریقایی غنی ترین منابع مادی را در اختیار دارند و با آنکه حتی نیروی انسانی در حد مطلوبی را نیز دارا می باشند، ولی به سبب فقدان سرمایه نخستین یعنی ثروت و پشتوانه کار و تولید، نمی توانند از منابع خام خود استفاده کرده و آن را فرآوری نمایند و به تولید محصولات برسانند.

در برخی دیگر از کشورها، منابع انسانی و حتی ثروت و سرمایه در اختیار است، ولی فاقد منابع مادی و خام است تا بر آن، کار اقتصادی و تولید و فرآوری انجام گیرد. به عنوان نمونه جاپان و بسیاری از کشورهای اروپایی فاقد منابع خام مادی هستند.

کشورهایی می توانند سخن از استقلال همه جانبه بزنند که از نظر اقتصادی دارای استقلال اقتصادی باشند و از سرمایه انسانی (فکری و بدنی) و سرمایه مادی (ثروت و منابع خام) برخوردار باشند.

انسان ها باید از سرمایه های انسانی خود بهره گیرند و به آبادانی

بزرگ‌ترین مرکز مالی آسیای مرکزی در آستانه قزاقستان

سرمایه و خصوصی‌سازی گسترده با بهره‌برداری از صندوق ملی رفاه با نام «سامروق قازینا» است. راهبرد دوم این مرکز، رشد بازار و مدیریت دارایی‌ها، راهبرد سوم، رشد بازار با مدیریت رفاه عمومی و چهارمین راهبرد، رشد بازار خدمات مالی اسلامی در منطقه آسیای میانه است. آخرین و مهم‌ترین راهبرد مرکز مالی بین‌المللی آستانه، تکامل بازار مالی در حوزه تکنولوژی است.

پیش‌بینی می‌شود شرکت‌های داخلی و خارجی بسیاری برای ثبت‌نام مشارکت در مرکز مالی بین‌المللی «آستانه» اقدام کنند؛ ولی دولت این کشور برای شرکت‌های محلی (قزاقستانی) تسهیلاتی در نظر نگرفته است و می‌کوشد توجه این شرکت‌ها را به بهبود برند و ارتقای مهارت‌های کارکنان معطوف کند تا با تقویت رقابت داخلی، قدرت تولید ملی قزاقستان را بهبود ببخشد. دولت قزاقستان برای تعیین مدل فعالیت مرکز مالی بین‌المللی «آستانه» از تجربه مؤسسات مالی بزرگ جهانی مانند نیویارک، لندن، دبی و سنگاپور بهره جسته است. اگرچه سنگاپور موقعیت جغرافیایی مناسبی برای تجارت بین کشورهای غرب و شرق دارد؛ ولی شهر آستانه نیز در قلب آسیای مرکزی مزیت بزرگ تبدیل شدن به مرکز مالی بین‌المللی را دارد.

گرچه در سال ۲۰۱۵ درآمد شهر آستانه کمتر از ۵۰ میلیارد تنگه (واحد پول قزاقستان) بود؛ اما در سال ۲۰۱۶ میلادی این رقم به بیش از ۴۰۰ میلیارد تنگه رسید. درآمد خزانه شهری آستانه به سرعت روبه افزایش است. تحلیلگران اقتصادی معتقدند انتقال قدرت اقتصادی به پایتخت جدید قزاقستان، محیط تجاری پایتخت را آماده راه‌اندازی مرکز مالی بین‌المللی «آستانه» کرده است. دستور تأسیس مرکز مالی بین‌المللی «آستانه» را نورسلطان نظربایف، رئیس‌جمهور قزاقستان، در ماه می سال ۲۰۱۵ امضا کرد. وی تأکید کرد این مرکز مالی، هسته زیرساخت مالی قزاقستان و بزرگ‌ترین مرکز مالی در منطقه آسیای مرکزی خواهد بود و برای تحقق این هدف، انتقال قدرت اقتصادی و سرمایه از آلماتی به آستانه را تسریع کرد.

اگرچه در ابتدا توسعه مرکز مالی منطقه‌ای آلماتی هدف کلان اقتصادی دولت قزاقستان بود؛ اما بحران اقتصادی سال‌های ۲۰۰۸-۲۰۰۹ مانع شد و با تغییر سیاست‌های اقتصادی این کشور، تأسیس مرکز نه فقط منطقه‌ای بلکه مرکز مالی بین‌المللی آستانه در دستور کار دولت قزاقستان قرار گرفت. این مرکز براساس پنج راهبرد استراتژیک فعالیت می‌کند که اصلی‌ترین آن، رشد بازار

بزرگ‌ترین مرکز مالی آسیای مرکزی در آستانه قزاقستان

پنج ساله صادر می‌شود. همچنین معافیت ۵۰ ساله از مالیات بر درآمد شرکت‌ها، مالیات بر درآمد شخصی و مالیات بر زمین و دارایی‌ها در نظر گرفته شده است.

بیشتر خدمات این شرکت نصیب شرکای کشورهای اتحادیه اقتصادی اوراسیا و آسیای مرکزی و همچنین کشور چین خواهد شد؛ خدماتی که با برترین فناوری جدید در حوزه بورس و براساس تجارب لندن، هنگ کنگ و شانگهای کسب شده است. مرکز مالی بین‌المللی «آستانه» تا سال ۲۰۲۰ جزء ۱۰ مرکز مالی آسیایی خواهد شد. ۱۸ هزار شغل ایجاد می‌کند و یک درصد تولید ناخالص داخلی قزاقستان را تأمین خواهد کرد.

چشم‌انداز فعلی «مرکز مالی بین‌المللی آستانه»، بسیاری از مؤسسات جهانی را به مشارکت با این مرکز جلب کرده است و پیش‌بینی می‌شود سایر فعالان بازار مالی جهانی نیز به این مرکز بپیوندند.

منبع: دارایان

تأسیس این مرکز برای جذب سرمایه‌های خارجی به قزاقستان با ایجاد محیط جذاب برای خدمات مالی در حوزه اوراق بهادار، یکپارچگی با بازار سرمایه بین‌المللی، همراهی با بازار مالی اسلامی و گسترش خدمات بیمه و بانکی است.

کایرات کیلیمیتاف، رئیس مرکز مالی بین‌المللی «آستانه»، درباره ساختار آینده این مرکز می‌گوید: «این مرکز عرصه حقوقی جدیدی دارد. تمام مذاکرات سرمایه‌گذاری در چارچوب این مرکز خواهد بود. مراکز بزرگ مالی مانند لندن، نیویارک، هنگ کنگ و سنگاپور براساس قانون انگلیسی فعالیت می‌کنند. مرکز مالی بین‌المللی «آستانه» نیز دادگاهی مستقل و جدا از نظام قضایی قزاقستان دارد».

از اول جنوری سال ۲۰۱۷ شهروندان کشورهای توسعه‌یافته صنعتی به مدت ۳۰ روز بدون ویزا می‌توانند به قزاقستان سفر کنند و برای کارمندان این مرکز بین‌المللی و خانواده آنان ویزای

غزنفر بانک
GHAZANFAR BANK

INTERNET BANKING

📍 866, Shir Pur Square, Wazir Mohammad Akbar Kan Main Road, Kabul-Afghanistan
☎ +93 (0) 798 786 786 @ info@ghazanfarbank.com 🌐 www.ghazanfarbank.com

اعتماد به نفس چیست و چه اهمیتی دارد؟

رسانند و همین حمایت از دیگران، آنها را به این باور می رساند که می توانند مشکلات را از سر راه بردارند و اهداف شان را تحقق بخشند.

عوامل موثر بر اعتماد به نفس

همه ما در شرایط و موقعیت هایی از زندگی، مشکلات عدم اعتماد به نفس را تجربه کرده ایم. این مشکلات خصوصاً در دوران نوجوانی که شخص، خود و جهان اطراف را می شناسد، بیشتر آشکار می شود. اما از آنجایی که خود بینی هرکس با گذشت زمان تغییر می کند، پس اعتماد به نفس فرد هم ثابت نمی ماند و در طول زندگی تغییر می نماید؛ بنابراین می توان اعتماد به نفس را بهبود بخشید.

برای دستیابی به یک اعتماد به نفس سالم دو مساله را باید در نظر گرفت:

۱- نظر و رفتار دیگران نسبت به شخص چگونه است؟

۲- خود او، خویش را چگونه می بیند؟

این دو مساله بر اعتماد به نفس افراد بسیار تاثیر می گذارد. والدین، معلمین، مربیان و... به ویژه در دوران کودکی در شکل گیری دیدگاه هر فرد نسبت به خودش، نقش مهمی را ایفا می کنند. اگر والدین یا معلمین بیشتر از آنکه کودک را تمجید و تحسین کنند، به انتقاد و عیب جویی از وی بپردازند، مسلماً این کودک نمی تواند اعتماد به نفس خوبی داشته باشد. همچنین در دوره نوجوانی که ارزش ها و عقاید نوجوان در حال شکل گیری است، نظرات پدر و مادر، معلم یا دیگر افراد در به وجود آوردن خود بینی نوجوان بسیار موثر است. قطعاً اگر فردی که مورد قبول و احترام نوجوان است، مانند والدین یا معلمین دائماً از وی عیب جویی کند، سبب تخریب اعتماد به نفس او می شود. گاهی هم از درون به نوجوان القا می شود که توانایی انجام درست کارها را ندارد (بحران درونی) که این مساله هم به اندازه انتقاد و سرزنش دیگران بر اعتماد به نفس اثر تخریبی دارد.

انتظارات نابجا و غیرواقعی نیز می توانند اثر منفی بر اعتماد به نفس بگذارند. افرادی که توانایی های خود را می شناسند و تحسین می کنند، از اعتماد به نفس بالایی برخوردارند، ولی اگر احساس کنند که فاقد توانایی های درخور تحسینند، حتماً از اعتماد به نفس ضعیفی برخوردار می شوند. نکته حائز اهمیت این است که بیشتر مردم دارای توانایی ها و قابلیت های درخور تحسین و شایسته ای هستند، اما به دلیل خود بینی منفی ای که از خود دارند، نمی توانند توانایی های خویش را ببینند.

هر فردی از شخصیت خود، دیدگاه و نقاط ضعف و قوتش یک تصویر ذهنی دارد که از دوران کودکی شکل می گیرد. به این تصویر «خود بینی» می گویند: یعنی تصویری که شخص از خویش در ذهن خود دارد. «خود بینی» شخص نقش بسیار مهمی را در شکل گیری اعتماد به نفسش ایفا می کند. بسیاری از این تصورات که ما از خود داریم، براساس تعامل ما با دیگران و تجربیات زندگی خودمان شکل می گیرد. اعتماد به نفس به این موضوع بستگی دارد که شخص احساس می کند از نظر دیگران تا چه حد مورد قبول و علاقه است و همچنین خودش چقدر احساس ارزشمند بودن دارد.

پس اعتماد به نفس یعنی ایمان داشتن فرد به توانایی ها و استعدادهای خود و احساسات افتخارآمیز و مثبت او نسبت به خود. اعتماد به نفس در حالت چهره ای، رفتار، طرز صحبت کردن و حرکت افراد مشخص و مشهود است.

افراد دارای اعتماد به نفس بالا برخورد باز و گشوده ای با دیگران دارند، انتقاد پذیرند. راحت اشتباهات خود را می پذیرند و توانایی های خویش را باور دارند. احساس ارزشمندی را هم نسبت به خودشان، و هم نسبت به دیگران دارند.

اراده و پشتکار در اعتماد به نفس نقش بسیار مهمی دارد. اراده و اختیار هر انسان به خود او بستگی دارد؛ یعنی هر چه در زندگی روزانه، فعالیتهای خود را واقع بینانه تر مورد ارزیابی قرار بدهیم و خود را مطابق با واقعیت بسنجیم و خودکوئی های مثبتی داشته باشیم، اراده ما محکم تر و اشتباهات ما کمتر خواهد شد؛ در نتیجه با اعتماد به نفس بیشتری که به دست میآوریم، جهت دهی فعالیت هایمان بهتر میگردد.

فرد متکی به اعتماد به نفس، چون شناخت درستی از خودش دارد و نقاط ضعف و قوت خود را می داند، برای رفع نقص ها، تلاش بیش تری می کند و هرگز احساس کوچکی و حقارت نخواهد کرد.

در دین مقدس اسلام هم تأکید زیادی بر احترام به خویش و عزیز شمردن خویش گردیده، تا جایی که عزت نفس، مایه کرامت و بزرگی برشمرده شده و خودکم بینی، مایه ی هلاکت و سقوط انسان معرفی شده است.

اعتماد به نفس هر فرد، بر روی کیفیت زندگی او تاثیر بسزایی دارد و چگونگی احساس هر کس نسبت به خود، بر نحوه زندگی اش اثر می گذارد. افرادی که احساس می کنند از نظر دیگران دوست داشتنی و دل نشین هستند، قطعاً روابط اجتماعی بهتری دارند، در مواقع نیاز به دوستان و خانواده کمک و حمایت می

اعتماد به نفس چیست و چه اهمیتی دارد؟

اعتماد

درصد پیشرفت و افزایش قابلیت‌ها و توانایی‌های خویش است و برای رسیدن به جایگاه برتر، تلاش و کوشش می‌کند و جدیت و سخت‌کوشی به خرج می‌دهد.

• **پذیرش ناکامی‌ها:** آگاهی از محدودیت‌ها و واقعیت‌های موجود می‌تواند تصویری واقع بینانه به انسان ارائه نماید، اگرچه با شناخت توانایی‌ها می‌توان موفقیت‌های بیشتری داشت، اما قبول شکست و ناکامی به عنوان یک واقعیت در زندگی، به کسب تجربه کمک می‌کند تا احتمال پیروزی در کوشش‌های بعدی بیشتر شود.

• **ابراز وجود و قاطعیت داشتن:** به معنای احترام به خود و دیگران در تمامی زمینه‌ها. کسانی که وابستگی نادرست به دیگران دارند، نمی‌توانند به بی برنامه گی‌ها، به فشارهای دیگران و نمونه‌هایی از این قبیل "نه" بگویند.

• **یکپارچگی و هماهنگی:** یعنی رفتارهای ما با هدف‌ها و آرزوهایمان با هم هماهنگ بوده و در تضاد نباشند. بدین معنی که اگر توقع پیروزی داریم برای آن تلاش کنیم. پس برای رسیدن به هدف کسب موفقیت؛ باید رفتار مربوطه‌اش یعنی تلاش را انتخاب کرد که با آن هماهنگ است. اما اگر یک رفتار ناهماهنگ با کسب موفقیت را دنبال کنیم (مثلاً انتقاد داریم از خود) مسلماً کاهنده اعتماد به نفس خواهد بود. چون تضاد در رفتار و هدفمان آبرویمان را (حداقل پیش خودمان) از بین می‌برد و کمتر به خود اعتماد می‌کنیم.

برای دستیابی به اعتماد به نفس بالاتر چه نکاتی را باید در نظر گرفت؟

در شکل‌گیری اعتماد به نفس دو دسته مانع وجود دارد:

• **موانع بیرونی:** مثل شرایط محیط خانواده، مکتب و اجتماع که تغییر در آنها برای شخص آسان نیست.

• **موانع درونی:** موانعی هستند که در باورها و طرز فکر هر شخص وجود دارند و کاملاً قابل تغییر به دست خود شخص هستند. اگر چنانچه دائماً فردی خود خوری داشته باشد و نتواند احساسات خویش را آرام و بدون ابهام ابراز کند، در واقع برای اعتماد به نفس خود مانع درونی ایجاد کرده است.

ویژگی‌های افراد دارای اعتماد به نفس بالا:

• **ارتباط با خدا:** مهم‌ترین روش در کسب اعتماد به نفس، ارتباط با خداوند (ج) است، اتکاء به خداوند به عنوان برترین قدرت، باعث بی‌نیازی و استقلال در شخصیت و عزت نفس فرد می‌شود.

• **استقلال عمل:** افراد برخوردار از اعتماد به نفس، در اعمال خویش مستقل عمل می‌کنند و از وابستگی‌های نابجا به دیگران دوری می‌جویند، برای انجام کارهای فردی و اجتماعی به توانایی‌های خود تکیه می‌کنند و با توجه به استعدادهای خویش، وارد میدان عمل می‌گردند. این بدان معنی نیست که فرد از مشارکت و مشاوره با دیگران دوری می‌کند، بلکه درعین هم‌فکری و مشارکت، استقلال خویش را حفظ می‌نماید.

• **مسئولیت پذیری:** فرد دارای اعتماد به نفس، مسئولیت خود را با اطمینان کامل می‌پذیرد و از هرگونه ضعف و سستی دوری می‌جوید و تلاش می‌کند تا وظایف فردی، خانوادگی و اجتماعی خود را به نحو مطلوبی انجام دهد.

• **پیشرفت‌گرایی:** انسان مثبت‌گرا و دارای اعتماد به نفس،

اعتماد به نفس چیست و چه اهمیتی دارد؟

مهارت های جدید، احساس غرور و رضایت به شما دست دهد.

- آنچه را که می توانید، تغییر دهید و آنچه را که نمی توانید، مشخص کنید؛ درباره عادات و خصلت های خود فکر کنید. اگر دریافتید که برخی از آنها شما را ناراحت می کند، برای تغییر آن اقدام کنید، اما اگر چیزی است که نمی توان آن را تغییر داد (مانند قد) سعی کنید از آنچه که هستید لذت ببرید و سازگاری کنید.
- اهداف تان را مشخص کنید؛ فکر کنید چه کاری دوست دارید انجام دهید و سپس برای انجام آن برنامه ریزی کنید و طبق برنامه پیش بروید.
- از نظرات و عقاید خود احساس رضایت کنید؛ از بیان افکار خود ابایی نداشته باشید.
- به دیگران کمک کنید؛ با این کار احساس می کنید مفید هستید که خود در اعتماد به نفس نقش مهمی دارد.

افرادی که اعتماد به نفس بالایی دارند به راحتی با دیگران دوست می شوند، شادترند و روابط بهتری با همکاران، همسالان و ... دارند و با آرامش و راحتی با اشتباهات شان کنار می آیند. هیچ وقت برای به دست آوردن اعتماد به نفس سالم و مثبت دیر نیست. اعتماد به نفس از جمله مهارت های زندگی است...

- از تفکرات منفی درباره خود بپرهیزید؛ اگر عادت دارید دائم بر روی کمبودها و نقاط ضعف خود تاکید کنید، این عادت را کنار بگذارید و به جنبه های مثبت خود (که بسیار زیاد هم هست) فکر کنید، سعی کنید درباره یک نکته یا حرکت یا رفتار مثبتی هم که داشته اید فکر و برای خود بازگو کنید. هر روز چند عمل یا رفتاری را که انجام داده اید و موجب رضایت و شادی تان شده است، بر روی کاغذ بنویسید.
- هدف تان "انجام کار" باشد نه "انجام کامل و بی نقص" آن؛ حتی گاهی بعضی افراد از ترس اینکه مبدا کاری را نتوانند به بهترین شکلش انجام دهند، هیچ کاری انجام نمی دهند و در واقع زندگی خود را متوقف می کنند. ضمن اینکه باید توجه داشته باشید هدفهایی را که برای خود در نظر گرفته اید واقعی و دست یافتنی باشد.
- اشتباهات را فرصتی برای یادگیری در نظر بگیرید؛ همیشه به خود بگویید که هر کسی ممکن است اشتباه کند و نباید از اشتباه کردن ترسید، اشتباه بخشی از یادگیری و کسب تجربه است.
- کارها و تجربیات جدید را امتحان کنید؛ انجام کارها و فعالیت های متفاوت در شناخت استعدادها و توانایی های تان کمک بزرگی به شما می کند. بعلاوه باعث میشود در نتیجه ی کسب

غزنفر بانک
GHAZANFAR BANK

WESTERN UNION **WU** SM

moving money for better

انتقال و دریافت سریع پول

آلودگی هوا چیست؟

سوزش چشم سرفه و احساس سنگینی در سینه در هنگام قرار گرفتن در معرض آلودگی شدید شایع است.

افراد مختلف واکنش‌های متفاوتی به آلودگی هوا نشان می‌دهند. برخی ممکن است از احساس سنگینی در قفسه سینه و سرفه شدیداً ناراحت باشند و برخی دیگر ممکن است هیچ واکنشی نشان ندهند و متوجه آلودگی هوا نباشند.

با توجه به اینکه ورزش و فعالیت جسمی نیاز به تنفس سریع‌تر و عمیق‌تر دارد، ممکن است باعث تشدید علائم فوق شود. بیمارانی که مبتلا به بیماری قلبی مانند آنژین صدری، بیماری‌های ریوی مانند آسم یا آمفیزم هستند، معمولاً حساسیت بیشتری به آلودگی هوا دارند و زودتر از دیگران متوجه آن می‌شوند.

تأثیر آلودگی هوا بر سلامتی

خوشبختانه در اغلب افراد سالم با برطرف شدن آلودگی هوا علائم ناشی از آن هم برطرف می‌شود. اما برخی افراد حساسیت بیشتری به اثرات آلودگی هوا نشان دهند. ریه‌های کودکان ممکن است با میزان کمتر آلودگی هوا احساس ناراحتی کنند. کودکان در مناطق دارای هوای آلوده بیشتر دچار برونشیت و گوش‌درد می‌شوند. مبتلایان به بیماری قلبی یا ریوی با شدت بیشتری به هوای آلوده واکنش نشان می‌دهند. این افراد در طول دوره آلودگی شدید هوا باید فعالیت‌های خود را در بیرون از خانه محدود کنند و مراقبت‌های طبی بیشتری را رعایت کنند.

آلودگی هوا به معنای مخلوط شدن هوا با گازها، قطرات و ذراتی است که کیفیت هوا را کاهش می‌دهند. در دهات غبار حاصل از جاده‌های خاکی، مواد سوخت که اکثراً به منظور گرم کردن هوا و پخت و پز از آن استفاده می‌شوند، و در شهرها برخی از عراده جات، هواپیماها، کارخانه‌های صنعتی و تولیدی و ساختمان‌سازی باعث آلودگی هوا می‌شوند.

یک عامل مهم دیگر آلودگی هوا در اغلب شهرهای بزرگ گاز ازن در سطح زمین است. ازن در سطح زمین هنگامی تشکیل می‌شود که گازهای آلاینده حاصل از عراده جات و سایر وسائلی که سوخت مصرف می‌کنند با نور خورشید واکنش می‌کند؛ در نتیجه گاز ازن به وجود می‌آید که برای انسان سمی است.

این گاز ازن در شرایط ساکن بودن هوا، درخشندگی نور خورشید و آب‌وهوای گرم بیشتر به وجود می‌آید. این ازن در سطح زمین را نباید با "ازن خوب" که کیلومترها بالاتر در قسمت فوقانی جو زمین قرار دارد و اشعه ماوراء بنفش مضر خورشید را جذب می‌کند اشتباه گرفت.

اگرچه وسایط نقلیه در شهرها آلاینده‌های متعددی را از خود خارج می‌کند از جمله مونوکسیدکربن، دی اکسید نیتروژن، دی اکسید گوگرد، ذرات معلق از جمله ذرات کوچکتر ۱۰ میکرومتر، بنزن، فرمالوئید، هیدروکربن‌های چندحلقه‌ای.

آلودگی هوا چه علائمی در فرد ایجاد می‌کند؟

آلودگی هوا می‌تواند باعث تحریک چشم و گلو و ریه‌ها شود.

آلودگی هوا چیست؟

اجتماع

ذرات یا به طور مستقیم از منابعی مانند آتش سوزی های جنگلی وارد هوا می شوند یا در نتیجه واکنش گازهای خروجی از نیروگاه ها، صنایع و عراده جات در هوا شکل می گیرند.

اندازه این ذرات با توانایی آنها در آسیب رسانی به سلامت انسان ارتباط مستقیم دارد. ذرات معلق که قطرشان ۱۰ میکرون یا کمتر است، خطر بیشتری برای سلامت دارند، زیرا عموماً می توانند از بینی و گلو بگذرند و به عمق ریه ها و حتی گاهی جریان خون وارد شوند. استنشاق این ذرات می تواند بر قلب و ریه ها اثر بگذارد و پیامدهای بهداشتی و خیمی ایجاد کند.

اثرات بهداشتی

بررسی های علمی ثابت کرده است که ذرات معلق در هوا مشکلات متعددی را از جمله مرگ زودرس در افراد مبتلا به بیماری قلبی و ریوی، حملات قلبی، اختلال ریتم ضربان قلب، تشدید بیماری آسم، کاهش کارکرد ریوی، افزایش علائم تنفسی مانند تحریک مجاری هوایی، سرفه و اشکال در نفس کشیدن، در پی دارد.

به غیر از مرگ و میرهای ناشی از آلودگی بسیار شدید هوا در کوتاه مدت، هر روز بیشتر و بیشتر مشخص می شود که آلودگی هوا به مقدار کم در درازمدت می تواند اثرات زیان آوری بر روی انسان ها داشته باشد.

ذرات معلق چیست؟

ذرات معلق یا PM به آمیزه ای پیچیده از ذرات بسیار کوچک و قطره های مایع گفته می شود که باعث آلودگی هوا می شوند. ذرات معلق (که به آنها آلاینده های ذره ای هم گفته می شود) از شماری از اجزا از جمله اسیدها (مانند نیترات ها و سولفات ها)، مواد شیمیایی آلی، فلزات یا ذرات خاک تشکیل می شوند.

ذرات معلق آلاینده را می توان به دو دسته تقسیم کرد:

۱. ذرات درشت قابل استنشاق (PM ۱۰) مانند ذرات معلق که در مجاورت جاده ها یا صنایع مولد غبار یافت می شوند و قطرشان بزرگتر از ۲.۵ میکرون و کوچکتر از ۱۰ میکرون است.
۲. ذرات ریز (PM ۲.۵) مانند ذرات معلق که در دود و مه دود یافت می شوند و قطرشان ۲.۵ میکرون یا کمتر است. این

آلودگی هوا چیست؟

شاخص به علت حساسیت بیشتر امروزه جایگزین یک شاخص قدیمی تر یعنی "ضریب استاندارد آلودگی" (PSI) شده است. AQI بالاتر از ۱۰۰ نشان دهنده هوای ناسالم است. در صورتی که در منطقه بود و باش تان AQI از ۱۰۰ بالاتر رفت به خصوص اگر هوا آفتابی باشد یا به علائمی مثل سنگینی قفسه سینه، سوزش چشم یا سرفه دچار شدید خودتان را از هوای آلوده دور نگه دارید و اقدامات زیر را انجام دهید:

- حتی المقدور در طول روزهایی که میزان آلودگی هوا بالاست در خانه بمانید. میزان بسیاری از آلاینده هوا در داخل خانه کمتر از خارج خانه است.
- اگر مجبورید از خانه خارج شوید، کارهای خود را صبح زود انجام دهید یا آنها را به پس از غروب آفتاب موکول کنید. این مسئله به خصوص از لحاظ اجتناب از ازن تولید شده در نتیجه تابش نور خورشید در هوای آلوده شهرهای بزرگ اهمیت دارد.
- در شرایط آلودگی هوا از ورزش یا فعالیت جسمی شدید در خارج از خانه اجتناب کنید؛ زیرا هرچه سریع تر تنفس کنید، هوای آلوده بیشتری را وارد ریه های خود می کنید. اما اگر در نزدیکی یک منبع آلوده کننده مشخص زندگی می کنید یا بیماری مزمن قلبی یا ریوی دارید با دکتر مشورت کنید.

افراد مبتلا به بیماری های قلبی و ریوی، کودکان و سالمندان با احتمال بیشتری ممکن است در نتیجه قرار گرفتن در معرض ذرات معلق آلاینده آسیب ببینند. حتی افراد سالم نیز در هنگام قرار گرفتن در معرض میزان های بالای این ذرات آلاینده ممکن است به طور گذرا دچار علائم تنفسی شوند.

اثرات زیست محیطی

آسیب های زیست محیطی ذرات معلق ممکن است بوسیله باد در مسافت های طولانی حمل شوند و بعد بر روی آب یا خاک مناطق دیگر فرود بیایند. اثرات این ذرات منجر به اسیدی شدن آب دریاچه ها و نهرها؛ تغییر تعادل مواد مغذی در آب رودخانه های بزرگ؛ از بین بردن مواد مغذی در خاک؛ آسیب زدن به جنگل ها و محصولات کشاورزی؛ می گردد.

خطرات آلودگی هوا

برای سنجش کیفیت هوا از معیاری به نام "ضریب کیفیت هوا" (Air Quality Index=AQI) استفاده می شود که بر حسب شدت آلودگی از صفر تا ۵۰۰ درجه بندی می شود. این شاخص عمدتاً میزان ازن در سطح زمین و ذرات معلق (یه جز شمار گرده های گیاهی) را می سنجد، اما ممکن است اندازه دی اکسید گوگرد و دی اکسید نیتروژن هم در آن لحاظ شود. این

فواید درخت و سرسبزی در زندگی بشر

درختان به سبب پراکندگی شاخ و برگ خود بر تمام زوایا و سطوح، همچون یک گردگیر عمل می کنند. اگر درخت را به دقت نظاره کنیم می توانیم تنه آن را به جای دسته و شاخ و برگ آن را به جای پره های روی یک گردگیر معمولی که در خانه بکار گرفته می شود، تصور کنیم. با این ویژگی، درختانی که در خاک ثابت مانده اند به منزله یک گردگیر کاشته شده در زمین نقش خود را ایفا می کنند. طی بررسی های بعمل آمده یک هکتار از فضای سبز که حدوداً ۲۰۰ درخت در آن کاشته شده باشد تا ۶۸ تن از گرد و غبار را در هر بارندگی در خود جذب می کند. کاملاً واضح است که با وجود چنین درختانی زدودن ۶۸ تن گرد و غبار، رایگان خواهد شد، در صورتی که بدون این درختان باید هزینه بسیاری را برای این کار اختصاص داد.

• تعدیل آب و هوای یک منطقه

وجود درختان انبوه و جنگل در تعدیل حرارت فصلی محیط و حرارت سطح زمین مؤثر است. سایه درختان باعث کاهش حرارت سطح زمین میگردد و در زمستان وجود درختان مانع از دست رفتن حرارت زمین میشود. گیاهان به طور عام و حتی پوشش جمعی، درجه حرارت هوا را، از طریق پخش نور خورشید و جذب اشعه های تابشی و همچنین فرآیند تعریق و تبخیر، می توانند کاهش دهند.

مهم ترین عناصری که محیط مطلوب و مناسب را برای انسان فراهم آورده است، آب و گیاه و جانوران است که از این میان نقش درختان برای انسان به جهاتی حیاتی تر است، زیرا به نوعی درختان ریه های زمین را برای انسان شکل می بخشند. این گونه است که انسان بی درخت و سرسبزی نمی تواند زیست مطلوبی داشته باشد. درخت دارای فواید بسیاری است که بر هیچ کس پوشیده نیست. بنابراین یادآوری از آن ضروری است تا انسان ها دریابند که از چه نعمت شگفتی برخوردار می باشند.

• حفظ و جلوگیری از فرسایش خاک

ریشه درختان باعث جلوگیری از فرسایش خاک می شود و عموماً پوشش گیاهی باعث جلوگیری از تبخیر آب و خشک شدن خاک که آغاز فرسایش آن است، می گردد.

• تقلیل دما، افزایش رطوبت نسبی و جذب گرد و غبار

فضای سبز درختان با توجه به وسعت سطح برگ خود نسبت به سایر شکل های گیاهان می تواند از طریق تعرق سبب افزایش رطوبت نسبی، کاهش دما و تلطیف هوا شود. درختان دما را کاهش داده، هوا را به حرکت و جریان وامی دارند و از خشکی هوا جلوگیری می کنند. اما بهترین بازدهی آن بهبود شرایط محیط زیست، کاهش آلودگی هوا، تأثیر مثبت بر چرخه آب در محیط زیست و افزایش کیفیت آبهای زیرزمینی است.

فواید درخت و سرسبزی در زندگی بشر

• تأمین اکسیجن و توازن آن

به طور کلی گیاهان سبز در نتیجه عمل کربن گیری همواره گاز کربنیک هوا که در اثر تنفس موجودات زنده و فعل و انفعالات شیمیایی و آلودگیهای محیط زیستی وارد هوا می شود را جذب نموده و گاز اکسیجن که از اصلی ترین مواد حیاتی برای زندگی به شمار می رود را تولید میکنند. در مجموع حدود ۶۰ درصد از اکسیجن مورد نیاز موجودات زنده کره زمین به وسیله درختان و دیگر انواع پوشش های گیاهی تأمین می شود.

توازن اکسیجینی زمین که شرایط زندگی را برای انسان مهیا کرده است از طریق تولید اکسیجن گیاهان و به ویژه درختان فراهم می شود. کاهش پوشش سبز زمین و جنگل ها با بر هم زدن توازن اکسیجینی زمین موجب انباشته شدن دی اکسید کربن و بروز تغییرات خطرناک آب و هوایی است. اگر درخت و فضای سبزی وجود نداشته باشد مشکل انسان در رابطه با وجود گاز کربنیک در هوا و کمبود اکسیجن به خوبی نمایان می شود. علف ها و چمن زارها اگر چیده و کوتاه نشوند سطح سبز زیادی را به وجود می آورند. مثلاً یک مترمربع چمن چیده شده به ارتفاع ۳-۵ سانتیمتر، دارای ۶ تا ۱۰ مترمربع سطح سبز می باشد. در صورتی که همین چمن در حالت کوتاه نشده در هر مترمربع دارای ۲۰۰ مترمربع سطح سبز است. براساس این محاسبه تنها ۱/۵ مترمربع چمن کوتاه نشده می تواند به اندازه یک انسان در یک سال اکسیجن تولید کند.

• چرخه طبیعی آب

افزایش رطوبت هوا و جذب باران، نفوذ آب در خاک و استفاده درختان از آب های زیرزمینی، چرخه آب در طبیعت را شکل می دهد.

• نقش اقتصادی در صورت بهره برداری علمی

بهره برداری اصولی و علمی فرآورده های جنگلی اعم از چوب و دیگر محصولات فرعی نقش مهمی در تولید و اقتصاد دارند و همچنین حداقل بیش از ۲۷ درصد مواد مورد نیاز صنعت داروسازی مستقیماً از درختان به دست می آید.

• جلوگیری از رانش زمین

رشد ریشه درختان پایداری خاک را افزایش می دهد. شبکه متراکم و در هم تنیده ریشه درختان از جدایی قطعات سست و لغزان خاک جلوگیری میکند.

• جلوگیری از وقوع برف کوچ

حضور پررنگ درختان در تپه ها و دامنه های کوه خطر حوادث برف کوچ را در ارتفاعات پر شیب کاهش می دهد.

• تولید فیتونسید

بسیاری از درختان با تولید فیتونسید باعث از بین رفتن بعضی از باکتریها و قارچهای مضر می شوند. این ماده همچنین دارای اثر فرح بخش برای انسان است. مغز انسان از دو نیمکره چپ و راست تشکیل شده است. نیمکره راست در تنظیم احساس غریزی و طبیعی انسان مانند احساس محبت، خواب و نیازهای دیگر طبیعی نقش دارد. در حالی که نیمکره چپ کار به نظم کشیدن کارهای مکانیکی انسان مانند تنظیم وقت و سروقت حاضر بودن را بعهده دارد. انسان شهرنشین به دلیل درگیری در کارهای روزمره و شرایط محیط زیست شهری به مراتب کار بیشتری از نیمکره چپ خود می کشد که این امر موجب اختلال بین دو نیمکره مغز و در نتیجه عملکرد طبیعی مغز انسان می گردد. دانشمندان پی برده اند که درختان به سبب رهاسازی مواد شبیه فیتونسید می توانند تعادل

فواید درخت و سرسبزی در زندگی بشر

انسان در سایه، به‌ویژه در سایه یک درخت احساس می‌کند تا حدی مربوط می‌شود به جذب پرتوهای مادون قرمز خورشید توسط درخت (ناگفته نماند که پرتوهای مادون قرمز با طول موج بلند خود خاصیت گرمایی دارند) و مقداری نیز به دلیل جذب پرتوهای ماوراء بنفش صورت می‌گیرد. امروزه تأثیرات پرتو ماوراء بنفش بر بافت سلولی گیاهان و جانوران و همچنین خاصیت گندزدایی آن به خوبی روشن شده است. بنابراین نقش درختان در حمایت از انسان و سایر جانداران در برابر آفتاب سوزان به خوبی روشن است.

• شکستن جریان باد

کمربندی سبز بدون تردید در شهرها، در مناطق بادخیز، در مناطق صنعتی از نظر پالایش ذرات معلق در هوا نقش بسیار مؤثری دارند و نسبت به سایر روش های تصفیه فنی ذرات معلق در هوا که توسط کارخانجات و یا به طور طبیعی در اثر گرد و غبار هوا و باد به وجود می آیند کاملاً برتری دارند. همچنین درختان موجب شکسته شدن و تقسیم شدن و یا تقلیل یافتن باد می شوند و از اثرات مخرب آن می کاهند.

اثرات فیزیولوژیک باد بر روی درختان انتقال گرما در طول روز فرسایش خاک و عوامل موثر برای رفع آن ها و ...

۱. فرسایش خاک: عوامل متفاوتی میتواند میزان فرسایش خاک را تحت تاثیر قرار دهند که شدت و مدت وزش باد یکی از عوامل موثر در فرسایش بادی است درمحل جابجاشدن خاک ریشه گیاهان از خاک بیرون و باعث بوجود آمدن خسارت و یا تلف شدن گیاهان میشود و در محلی که خاک تجمع پیدا میکند پوشش

بین دو نیمکره مغز را به خوبی برقرار ساخته و حالت طبیعی و آرام بخشی را به انسان ارزانی دارند. بنابراین نقش آرامبخشی درختان و فضای سبز به خوبی نمایان می‌گردد.

• کاهش آلودگی صوتی

میزان کاهش آلودگی صوتی در انواع درختان با توجه به اندازه برگ ها ، تراکم شاخه ها و بلندی آنها متفاوت است. امواج صوتی پس از برخورد با درختان، در هم شکسته و ضعیف می شوند. امروزه دانشمندان ثابت کرده‌اند که درختان می‌توانند در کاهش آلودگی صدا موثر باشند.

• کاهش میزان ذرات معلق سرب

بعضی از درختان مثل درخت توت کاهنده میزان ذرات معلق خطرناک سرب هستند. درختان در میزان کاهش سرب (به ویژه در حاشیه جاده‌ها و شاهراه‌ها) نقش مؤثری دارند. مقایسه تطبیقی درختان با سایر اشکال گیاهی، نظیر گیاهان علفی و گیاهان زراعی، نشان می‌دهد که درختان ۱۰ تا ۲۰ برابر گیاهان علفی و ۲ برابر گیاهان زراعی توان سرب‌گیری دارند. نقش برگ، شاخه و حتی تنه درختان در مناطق پرتراکم شهرهای انبوه و شاهراه‌ها، در جذب میزان سرب هوای ناشی از اکروز ماشین‌ها اهمیت بسیاری دارد.

• ایجاد سایه برای محافظت انسان از تابش مستقیم نور خورشید

دو دسته از پرتوهای خورشیدی تأثیرات چشمگیری بر بدن انسان و سایر جانداران باقی می‌گذارند. یکی از آنها پرتومادون قرمز و دیگری پرتو ماوراء بنفش است. احساس آرامشی را که

فواید درخت و سرسبزی در زندگی بشر

بیشتر است. باد میتواند به گرده افشانی کمک کند گیاهان آنموفیل گلهای خوش رنگ ندارند که حشرات جذب آنها شود بنابراین بوسیله باد تلقیح میشوند مثل جواری. وزش باد در زمان گلدهی بخصوص اگر گرم و خشک باشد باعث پوک شدن وعدم دانه بندی گیاه می شود. دانه گرده وقتی روی کلاله می نشیند، زمانی میتواند خود را به تخمدان برساند که بوسیله ماده چسبناکی جذب شود و در این زمان بادهای گرم و خشک سطح کلاله را خشک میکنند ودانه گرده نمیتواند وارد تخمدان شود.

زمانی که گندم به مرحله دانه بندی میرسد وزش باد خصوصا بادهای گرم مانع از تشکیل دانه میشود و اگر دانه تشکیل شده باشد مانع از انتقال مواد غذایی به آن میشود که دانه گندم لاغر وچروکیده میشود که بهترین راه مبارزه با آن یکی آبیاری بلافاصله بعدازباد است و دیگری کاشت درخت بعنوان باد شکن است. درختان بادشکن(درختان بادشکن باید ارتفاع بیش از ۳متر داشته باشد) تا ۹برابر طول خودشان را در اطراف از انتشار قارچها وخطر باد محافظت میکنند کاشت گز درمناطق خشک وکم آب وچنار درمناطق پرآب بعنوان باد شکن توصیه میشود. از دیگر اثرات باد وادار کردن گیاه به خواب اجباری است یعنی فعالیت بسیاری از آنزیمها را مختل میکند معمولا در اثر بادهای گرم و خشک رنگ گیاه تیره میشود(سبز تیره).به طور کلی بادها میتوانند عامل انتقال امراض،آفات، بذرعلفهای هرز وغیره شوند. در شرایط دیم بادهای گرم دو اثر مشخص وشناخته شده روی محصولات دارد یکی باد

گیاهی از بین میرود.

۲. انتقال گرما در طول روز: اکثر بادهایی که در اراضی دیم در حرکت هستند به دلیل اینکه از بیابانهای گرم و خشک عبور میکنند باد های گرم وداغ بوده که حرارت محیط رابه ۲۵ تا ۴۶ درجه سانتیگراد افزایش میدهند و رطوبت نسبی محیط را تا مرز ۵ الی ۱۰ درصد کاهش میدهندکه این افزایش دما در تحمل خشکی گیاه خلل ایجاد کرده ، تلفات آب را افزایش وعملکرد راشیدیدا کاهش میدهد، در مواردی وزش باد از سمت دریا به خشکی، از سمت کوهها به دشتهها واز سمت جنگلها به اراضی کشاورزی دارای مزایایی بوده یعنی رطوبت وهوای خنک به بیابانهای گرم و خشک منتقل شده باعث خنک شدن بوته، کاهش تعرق وافزایش مقدار شبنم میگردد .

۳. اثرات فیزیکی ومکانیکی باد: درمناطق بادخیز ریزش گندم وجو دیم افزایش میابد وحتى ریزش برگ حبوبات در اثر وزش باد زیاد است بیرون ماندن ریشه از خاک در اثر باد جزء صدمات مکانیکی است.

۴. اثرات فیزیولوژیک باد: از اثرات فیزیولوژیک باد میتوان به افزایش شدید تعرق یعنی تحت تاثیر قرار دادن تمام فرایندهای درونی گیاه اشاره کرد. در اثر باد شدت تعرق زیاد میشود وتا حدی روزنه بسته میشود واین یعنی کاهش فتوسنتز چون گاز کربنیک کمتر وارد میشود هر چقدر باد خنک تر باشد اثر آن در افزایش فتوسنتز بیشتر است واگر گرم باشد اثر آن در کاهش فتوسنتز

فواید درخت و سرسبزی در زندگی بشر

دارند. تشکیل جنگل و توسعه آن، نه تنها تاثیر اساسی در روند آب و هوا دارد، بلکه در حشر و نشر پرندگان، چرندگان و دیگر حیوانات اهلی و وحشی و نهایتاً تعادل در چرخه طبیعت نقش ارزنده ای دارد.

• تولید کود گیاهی

در فصل خزان کشاورزان و باغداران از کود ساخته شده از انبوه برگ درختان استفاده لازم را می نمایند. در فصل خزان، انبوه برگ ریخته شده از درختان می تواند «ابركود» متراکمی بسازد که هوموس یا سیلخاک (گیلخاک) نامیده می شود. این ماده خاصیت «گلوئییدی» دارد و نگهداری آب توسط خاک را افزایش می دهد. هوموس، مواد معدنی خاک را نیز جذب می کند و از هز رفتن آنها جلوگیری می نماید. لذا هوموس را با خاک مخلوط می کنند تا مواد مغذی ضروری برای رشد گیاه را تأمین نماید.

• عملکردهای اجتماعی و روانی فضای سبز

هدف اصلی در طراحی فضای سبز دستیابی به آثار اجتماعی و روانی آن در هرچه نزدیکتر کردن انسان و طبیعت به یکدیگر است.

انسان در هر شرایطی، روزانه به چند ساعت سکوت و آرامش نیاز دارد. این نیاز با فشردگی جمعیت در محل مسکونی و زندگی آپارتمان نشینی در آینده بیشتر هم خواهد شد. بنابراین از این

زدگی و سفید شدن خوشه ها و در نتیجه عدم دانه بندی و لاغر شدن دانه (در صورتیکه وزش باد بعد از خوشه دهی باشد) واز طرفی خوشه های سبز خشک میشوند که کشاورزان سر سفید شدن میگویند.

• ایجاد موانع نظامی

جنگل از نظر نظامی و امنیتی اهمیت خاص خود را دارد.

• زیبایی

طبیعت بدون درخت، ناموزون و زشت می گردد. وجود جنگل و درخت در صحنه طبیعت و زندگی انسان، باعث زیبایی، شادی، سرسبزی، آسایش، رفاه، صفا، پاکی و طراوت می شود.

• تولید مواد خوراکی مورد نیاز انسان

برگ و شاخه های درختان بخش مهمی از تغذیه حیوان و گاه انسان را فراهم می سازند و در تولید گوشت مصرفی انسان (با تغذیه حیوانات از گیاهان) نقش اولیه را دارند.

• استفاده از میوه درختان

میوه بسیاری از درختان مورد استفاده انسان و حیوان است، به طوری که می تواند در تغذیه انسان و تأمین ویتامین های مورد نیاز او تأثیر به سزایی داشته باشد.

• زیست گاه حیوانات

درختان در تغییر و تبدیل آب و هوا و اعتدال آن نقش به سزایی

فواید درخت و سربیزی در زندگی بشر

مطرح شود، همان مفهوم فضای سبز یعنی، رعایت تراکم‌های ساختمانی در قطعات مختلف زمین‌های شهری است. تشویق مردم به درختکاری، هرچند در محوطه‌های کوچک فضای خانه‌ها، کاشتن نهال در کناره خیابان‌ها، استفاده از فضاهای آزاد برای توسعه پارک‌های کوچک، از جمله اقدامات موثر در توسعه فضای سبز است.

• سلامت محیط زیست

مهم‌ترین اثر فضای سبز در شهرها، کارکردهای زیست‌محیطی آنهاست که شهرها را به‌عنوان محیط زیست جامعه انسانی معنی دار کرده است و با آثار سوءگسترش صنعت و استفاده نادرست تکنالوژی مقابله نموده، سبب افزایش کیفیت زیستی شهرها می‌شوند.

فضای سبز مناسب در شهرها یکی از عوامل موثر در کاهش این اثرها هستند و به‌ویژه در ارتباط با گردوغبار و آلودگی‌های هوا، فضای سبز شبه‌جنگلی، ریه‌های تنفس شهرها به‌شمار می‌روند. مهم‌ترین تاثیر فضای سبز در شهرها تعدیل دما، افزایش رطوبت نسبی، لطافت هوا و جذب گردوغبار است. دیگر تاثیرات فضای سبز، در شهرها نقش نسبی دارند. به‌طور کلی وجود فضای سبز و تاثیر آنها در شهرها اجتناب‌ناپذیر است، به‌طوری که بدون آن ممکن نیست شهرها پایدار باقی بمانند.

بنابراین، اگر فضای سبز به عنوان جزیی از بافت شهرها و نیز بخشی از خدمات شهری ضرورت یافته باشد، نمی‌تواند جدا از نیازهای جامعه شهری باشد. از این رو، فضای سبز باید از نظر کمی و کیفی متناسب با حجم فیزیکی شهر (ساختمان‌ها، خیابان‌ها و جاده‌ها) و نیازهای جامعه (از لحاظ روانی، گذران اوقات فراغت و نیازهای بهداشتی) با توجه به شرایط اکولوژیکی شهر ساخته شود، تا بتواند به عنوان فضای سبز فعال، بازدهی زیست محیطی مستمری داشته باشد.

دیدگاه نیز ایجاد و توسعه فضاهای سبز شهری که انسان بتواند دست کم روزانه ساعتی را در آرامش و دور از هیاهو بگذراند، به صورت ضرورت واقعی خودنمایی می‌کند.

امروزه جامعه‌شناسان و روان‌شناسان بر این باورند که فضای سبز افزون بر تامین بهداشت جو و محیط مکان‌های مسکونی، نقش مثبتی در سلامتی شهروندان به عهده دارند. فضای سبز محیطی است برای استراحت، آشنایی با طبیعت، انجام فعالیت‌هایی که در شهر امکان‌پذیر است و همچنین تاثیر زیادی در بهداشت و سلامت محیط دارد. از آن جمله می‌توان به اهمیت آنها در جذب پرتوهای خورشیدی و همچنین در تولید اکسیژن و جذب گاز کربنیک هوا اشاره کرد. آرامشی که انسان در سایه یک درخت احساس می‌کند تا حدی به جذب پرتوهای مادون قرمز خورشید توسط درخت و مقداری نیز به جذب پرتوهای ماورا بنفش مربوط می‌شود.

• نقش و اهمیت فضای سبز در زندگی شهری

رشد صنعت و افزایش جمعیت در شهرها، به ساخت و سازهای سودگرایانه منجر شده است. این ساخت و سازها به مسائل بهداشتی و تامین حداقل نور و هوا در مناطق متراکم شهری توجهی نداشته است. از سوی دیگر، ساخت اماکن ضروری در شهرها، برای پاسخگویی به نیازهای روز افزون و اسکان جمعیت، به تدریج باعث کاهش سهم فضای سبز و باغ‌های شهری گردیده است و در نتیجه موجب آلودگی محیط زیست شده است. شایان ذکر است که با افزایش روند انهدام طبیعت، توجه انسان به منابع طبیعی نیز فزونی یافته، بهره‌وری از آن جایگزین احترام به طبیعت گردیده است. تعریف طبیعت تا آنجا گسترش یافت که حجم فضای ساخته شده در مقایسه با فضای آزاد در شهرهای این دوره افزایش چشمگیری داشته است. آنچه که در این باره می‌تواند

غزنفر بانك
GHAZANFAR BANK

انتقال و دریافت پول

International Inward & Outward

+93 (0) 798 786 786

info@ghazanfarbank.com

www.ghazanfarbank.com

فخر رازی، فیلسوف و متکلم بزرگ جهان اسلام

در حوزه معقولات مبارزه کرده است. استاد خلیلی که در آثار هرات زندگی و روحیات فخر رازی را بررسی نموده تأکید کرده است: "در شیوه بیان به آن درجه سوز و تاثیر داشتند که هیچ کس نمی‌بود که خواه به مواعظی که به زبان عربی می‌فرمودند و خواه در نصایحی که به لفظ فارسی بیان می‌کردند، نمی‌گریست." خلیلی در ادامه همین مبحث نوشته است "در هرات بسیاری از اهل مذاهب به خدمتشان رسیده و از انجمن های علمی و ادبی‌شان استفاده کرده‌اند. فخر رازی در زمان امرای "غور" در هرات زندگی می‌کرد و حاکمان غوری به خصوص "شهاب‌الدین" و "غیاث‌الدین غوری" همیشه ضمن این که از مقام علمی فخر رازی تجلیل می‌کردند، به او عنوان "شیخ‌السلام" را نیز اعطا کردند. در برخی از منابع نقل شده است که پای درس فخر رازی بیش از ۲ هزار تن از دانشمندان زمان، حضور داشتند. گفته می‌شود که حتی در موقع سواری نیز فقها و شاگردان، در رکاب استاد خود حرکت می‌کردند.

آرامگاه فخر رازی بزرگترین فیلسوف، متکلم و خطیب مسلمان و صاحب کتاب "مفاتیح الغیب" که در قرن ششم هجری می‌زیست، در شهر هرات واقع شده است. "محمد بن عمر بن حسین بن علی طبرستانی" معروف به فخر رازی یا امام فخر رازی بزرگترین متکلم، فیلسوف و خطیب بزرگ جهان اسلام در ۲۵ رمضان سال ۵۴۴ هـ ق و بنا به قولی در سال ۵۳۴ هـ ق در شهر "ری" متولد شد. استاد خلیل‌الله خلیلی در کتاب "آثار هرات" به نقل از "ابن خلکان" آورده است: "ولادت با سعادت امام فخر در ری واقع شده و از آنجا در "خوارزم" و تمام دیار "ماوراءالنهر" و خراسان رفته، به تحصیل کاملی به هرات تشریف آوردند." **فخر رازی، عالم برجسته جهان اسلام**

فخر رازی از برجسته‌ترین حکما و علمای جهان اسلام، در علوم عقلی و نقلی، تاریخ، کلام، فقه و اصول، تفسیر و حکمت و علوم ادبی، و ریاضیات، سرآمد عصر خود بود. این مفسر کبیر قرآن، نخبه‌ترین عنصر صالح در دوران خود بود که با حربه عقل و دانش

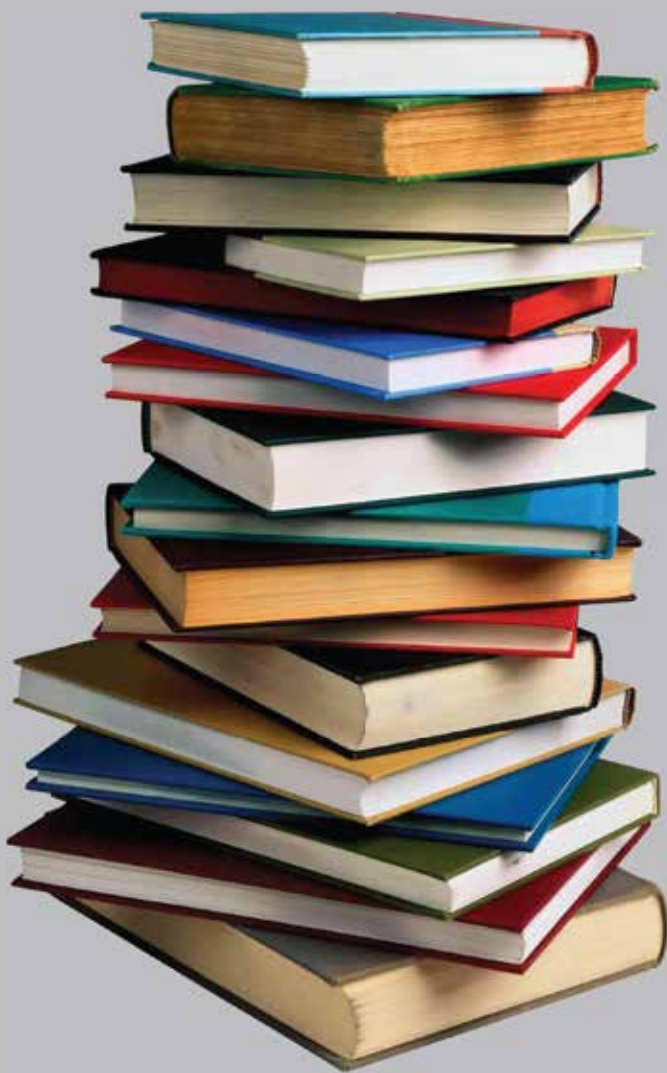

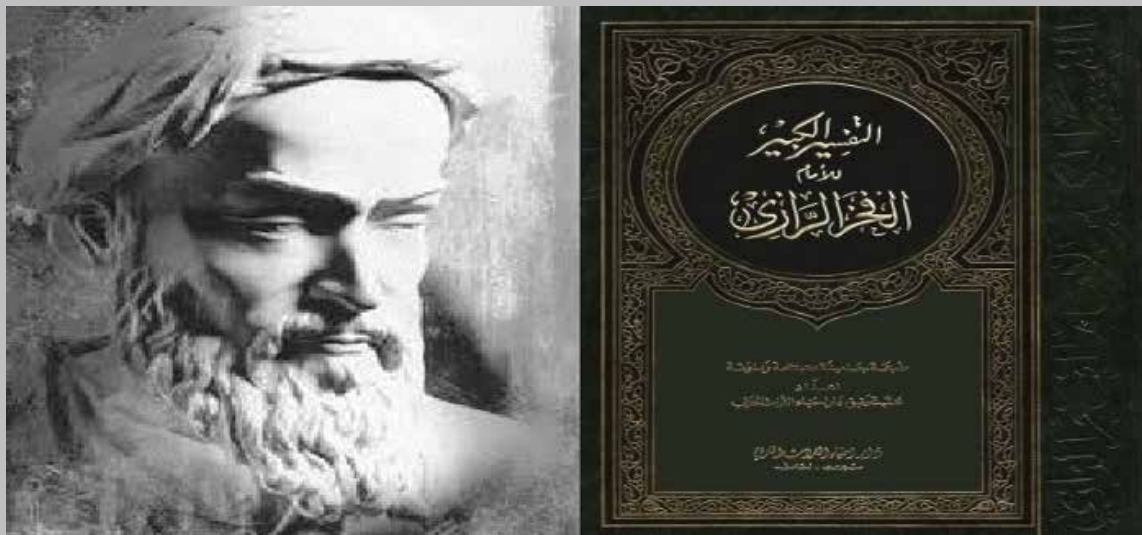
فخر رازی، فیلسوف و متکلم بزرگ جهان اسلام

آثار فخر رازی

۳۰. شرح کلیات قانون ابن سینا در طب
۳۱. تفسیر الفاتحه
۳۲. سوره البقره
۳۳. شرح الوجیز للغزالی
۳۴. الطریقه العالیه فی الخلاف در چهار مجلد
۳۵. لوامع البینات فی شرح اسما... و صفاته
۳۶. فی ابطال القیاس. ناتمام
۳۷. شرح نهج البلاغه. ناتمام
۳۸. فضائل الصحابه الراشدین
۳۹. القضا و القدر
۴۰. رساله الحدوث
۴۱. اللطایف الغیایه
۴۲. شفا الغی من الخلاف

- نوشته ها و تصنیفات فخر رازی متعدد و در رشته های گوناگون فلسفه، حکمت، کلام، فقه و دانشهای همانند آنهاست. اکثر تالیفات او به زبان عربی و برخی به فارسی است که مهمترین آنها به شرح ذیل است:
۱. مفاتیح الغیب (تفسیر کبیر) در ۱۲ جلد {مفصلترین تفاسیر قرآنی است}
 ۲. تفسیر القرآن الصغیر که آن را به نام اسرار التنزیل و انوار التاویل نامیده است.
 ۳. نهایه العقول
 ۴. المحصول فی علم الاصول
 ۵. المحصل افکار المتقدمین و المتأخرین من الحکما و المتکلمین
 ۶. الملخص فی الحکمه
 ۷. شرح عیون الحکمه
 ۸. مباحث المشرقیه که کتابی است بزرگ در علوم الهی و طبیعی که در آن انتقادات سختی به آرا حکما کرده است.
 ۹. لباب الاشاره فی شرح اشارات که در این کتاب اشارات ابن سینا به طرز "قال-اقول" شرح کرده و انتقادات و اعتراضات سختی بر بوعلی و فلسفه او وارد آورده است.
 ۱۰. المطالب العالیه فی الحکمه
 ۱۱. الاربعین فی اصول الدین
 ۱۲. تنبیه الاشاره فی الاصول
 ۱۳. المعالم فی الاصلین
 ۱۴. سراج القلوب
 ۱۵. زبدۃ الافکار و عمدۃ النظار
 ۱۶. الجامع الکبیر فی الطب
 ۱۷. مناقب الامام الاعظم الشافعی
 ۱۸. تفسیر اسما الحسنی
 ۱۹. السر المکتوم فی مخاطبه الشمس و القمر و النجوم
 ۲۰. تاسیس التقدیس که برای سیف الدین ملک العادل در کلام نوشته است.
 ۲۱. الرساله الکمالیه که به فارسی و در منطق و نجوم نوشته است و آن را محمد باقر سبزواری تصحیح و چاپ کرده است.
 ۲۲. الطریقه فی الجدل
 ۲۳. شرح سقط الزند
 ۲۴. رساله فی السؤال
 ۲۵. منتخب تنکلوشا
 ۲۶. مباحث الوجود و العدم
 ۲۷. مباحث الجدل
 ۲۸. جواب القیلانی
 ۲۹. النبض

۴۳. الخلق و البعث	۶۹. رساله فی النبوات
۴۴. الخمسين فی اصول الدین به فارسی	۷۰. مباحث الحدود
۴۵. الاخلاق	۷۱. الجوهر الفرد
۴۶. الرساله الصحیبه	۷۲. الرعايه
۴۷. الرساله المجدیة	۷۳. اجوبه المسائل البخاریه
۴۸. عصمه الانبیا	۷۴. من الراس الى الخلق
۴۹. فی الرمل	۷۵. الاشربه
۵۰. شرح مصادرات اقلیدس	۷۶. براهین النهائیة
۵۱. رساله فی الهندسه	۷۷. و ...
۵۲. رساله نفثه المصدور	
۵۳. رساله فی ذم الدنيا	
۵۴. الاختیارات العلائیه فی التأثيرات المائیه	
۵۵. احکام الاحکام	
۵۶. الریاض المونقه فی الملل و النحل	
۵۷. رساله فی النفس	
۵۸. زبده العلم فی الکلام	
۵۹. تهذیب الدلائل و عیون المسائل	
۶۰. تعجیز الافلاسه	
۶۱. البیان و البرهان فی رد علی اهل الزیغ و الطغیان	
۶۲. شرح مفصل زمشخری	
۶۳. المباحث العمدیه فی مطالب المعادیة	
۶۴. نهایه الیجاز فی البیان	
۶۵. الانارات فی شرح الاشارات	
۶۶. ارشاد النظار الی لطایف الاسرار	
۶۷. تحصیل الحق	
۶۸. حدایق الازهار یا ستینی	

مفاتیح الغیب یا "تفسیر کبیر"

مفاتیح الغیب یا تفسیر کبیر معروف ترین آثار فخر رازی است. تفسیر کبیر مورد استفاده بسیاری از علمای اسلامی قرار دارد. مفاتیح الغیب که به علت حجم زیادش به تفسیر کبیر معروف شده، مهم ترین تفسیر قرآن کریم به زبان عربی است و یکی از دلائل شهرت این اثر تأثیر آن بر مفسران و تفاسیری است که بعد از فخر رازی نوشته شده است.

تسلط فوق العاده به زبان و ادبیات فارسی

فخر رازی به زبان و ادبیات فارسی فوق العاده مسلط بود و در کتاب "لغت نامه دهخدا" و برخی از کتب ادبی اشعاری از این دانشمند بزرگ اسلامی به شرح ذیل نقل شده است.

ای دل زغبار جهل اگر پاک شوی
تو روح مجردی بر افلاک شوی
عرش است نشیمن تو، شرمست ناید
کایی و مقیم توده خاک شوی

علل حساسیت ها و عطسه های فصلی

وفات و مزار فخر رازی

فخر رازی در روز دوشنبه همزمان با روز اول عید سعید فطر سال ۶۰۶ هجری قمری در ۶۳ سالگی در شهر هرات درگذشت و در همان روز در شمال غرب این شهر، در منطقه‌ای که در آن دوران به نام "مзда خان" معروف بود به خاک سپرده شد. در کتاب "جغرافیه عمومی هرات" نوشته "رسول پویان" آمده است: در زمان "سلطان حسین بایقرا" عمارتی بر مزار فخر رازی آباد شد ولی در جریان درگیری که میان "شیبیان" و "صفویان" رخ داد آن مقبره ویران شد.

در سال ۱۳۲۸ هجری خورشیدی، ایوان کوچکی توسط شخصی با نام "حاج آدم خان" احداث و لوحی بر سر مزار فخر رازی نیز نصب شد.

در سال‌های اولیه حکومت ظاهر شاه در سال ۱۳۲۰ هجری خورشیدی، زمانی که "عبدالله خان ملکیار" والی هرات بود، ایوان بزرگی در مقابل آرامگاه فخر رازی ساخته شد که تا زمان تجاوز شوروی سابق به افغانستان، پا برجا بود. با ادامه درگیری میان مجاهدین و نیروهای متجاوز شوروی، (دهه ۱۳۶۰ هـ ش) مزار فخر رازی به تدریج بر اثر آتش جنگ ویران شد.

در کتاب جغرافیه عمومی هرات آمده است که پس از تحولات اخیر در افغانستان، در سال ۱۳۷۴ خورشیدی مزار فخر رازی توسط یکی از تاجران هراتی از نو، آباد شده است. در حال حاضر آرامگاه فخر رازی در شهر هرات، یکی از بناهای بزرگ تاریخی این شهر شمرده می‌شود و زیارتگاه خاص و عام مردم این دیار است.

اگر با تو نسازد دشمن، ای دوست!

تو می باید که با دشمن بسازی
گرت رنجی رسد مخروش و مخراش
توکل کن به لطف بی نیازی
وگر نه چند روزی صبر فرما
نه او ماند، نه تو، نه فخر رازی

کنه خردم درخور اثبات تو نیست
و آرامش جان جز به مناجات تو نیست
من ذات تو را به واجبی کی دانم
داننده ذات تو بجز ذات تو نیست

آن کس که بداند و بداند که بداند
اسب خرد خویش زگردون بجهاند
آن کس که نداند بداند که نداند
او لاشه خر خویش به منزل رساند
آن کس که نداند و نداند که نداند
در چهل مرکب ابدالدهر بماند

استاد خلیلی شاعر و پژوهشگر زبان فارسی رباعی را از فخر رازی در آثار هرات نقل کرده که گویا کتیبه قبر او هم بوده است:

هر گز دل من ز علم محروم نشد
کم ماند ز اسرار که مفهوم نشد
هفتاد و دو سال درس گفتم شب و روز
معلوم شد که هیچ معلوم نشد

بادام، تضمین کننده سلامت بدن

رنگ مغز بادام، بهترین دارو برای تسکین درد و التهاب مجاری تنفسی است. روغن بادام هم خواب آور بوده و برای درمان بی خوابی موثر است.

بنابراین گزارش، بادام منبع غنی از ویتامین D، منیزیم و پتاشیم است و می تواند در محافظت از بدن در مقابل ابتلا به دیابت موثر باشد. یکی دیگر از ویژگی های بادام این است که نه تنها به کاهش وزن کمک می کند، بلکه از بازگشت مجدد اضافه وزن جلوگیری می نماید.

روغن بادام شیرین به دلیل خاصیت نرم کنندگی و ضدالتهاب در کریم ها و پمادها استفاده می شود. برای رفع خارش پوست کودکان مبتلا به سرخک و مخمک هم روغن بادام را به تمام سطح بدن آنان می مالند تا خارش را تسکین دهد. مالیدن روغن بادام روی پوست التهاب را رفع کرده و سوختگی را درمان می کند. روغن بادام اگرما را هم برطرف می کند.

متخصصان تغذیه می گویند: پروتئین موجود در یک پیاله بادام از یک عدد تخم مرغ بیشتر است و خوردن آن در تامین پروتئین بدن نقش زیادی دارد. بادام با وجود حجم کم، انرژی زیادی تولید می کند و از این رو یک میان وعده مناسب است.

بادام دارای مواد مغذی فراوانی است، اما چون سنگین و دیرهضم است، توصیه می شود، در روز حداکثر ۱۰ عدد از آن مصرف شود که برای سود رساندن به بدن کافی است و در مصرف آن نباید افراط کرد.

کارشناسان تغذیه ای تاکید دارند: مغز بادام انرژی بخش و تسکین دهنده است. بادام حاوی مقادیر زیادی از یک نوع اسید آمینه موسوم به «آرجینین» است که به آرامش عروق خونی کمک می کند و گردش خون را بهبود می بخشد، اما متخصصان می گویند: حتی اگر مصرف هر روز بادام برایتان مقدور نیست، می توانید برای دریافت این اسید آمینه مفید از خوردنی های دیگری مثل لوبیا، ماهی آزاد و گندم استفاده کنید.

به گزارش روزنامه «سین چو» مردانی که قصد دارند، توان جنسی خود را بهبود بخشند علاوه بر بادام و مصرف این اسید آمینه باید چربی شکم خود را آب کرده و با ورزش کردن کلسترول خون خود را پایین بیاورند. وجود این ارتباط را متخصصان طب سنتی چینی هم تاکید کرده اند. بادام در واقع یک منبع غذایی پرچرب است که برخلاف دیگر غذاهای چرب نه تنها برای سلامتی خطری ندارد، بلکه آن را تضمین می کند.

چربی موجود در بادام از جنس همان چربی است که در روغن زیتون یافت می شود و به همین خاطر به تایید پزشکان برای سلامت قلب مفید است. بادام می تواند میزان کلسترول بد خون را پایین آورده و خطر بروز امراض قلبی را کاهش دهد. بادام همچنین برای درمان زخم روده، مثانه و اسهال مفید بوده و بادام بریان شده برای معده مقوی است.

بادام نارس لته و ریشه دندان را تقویت می کند و هم برای رفع خشکی دهان مفید است. از سوی دیگر، دم کرده پوست قهوه ای

غزنفر بانک
GHAZANFAR BANK

جعبه های محفوظ Safe Deposit Lockers

نیستان

● (ویژه شعر و ادب)

در کشور آتش زده در خانه ویران
کس نیست زند بوسه بر خسار یتیمان وای
کس نیست که دوزد به تن مرده کفن وای
ای وای وطن وای
از سینه هر سنگ تو خون می دمد امروز
از خاک تو مستی و جنون می دمد امروز
آن لاله چی دیده که نگون می دمد امروز
و آن سبزه چرا زرد و زیون می دمد امروز
سرخست بخون پا و سر و سرو و سمن وای
ای وای وطن وای

استاد خلیلی

خواهش دریا شدن

حس نمودم باز در خود خواهش دریا شدن را
موج موج گم شدن ها و حس پیدا شدن را
نغمه بانوی دریا سخت جاری گشت در من
چون بیانوصوت دریا باز ساری گشت در من
شعله یی خورشید مغرب از طلا پر کرد موجم
لحظه یی در خلسه های جاودانی برد فوجم
خانه کرده ماهیان عاشقی در گوشه دل
لانه ها ی زیر ابی های ما ره توشه ی دل
از گهر پر گشته ، مرواریدو مرجان شد تن من
مثل صد ها کهکشانش ، نور باران شد تن من

نقیسه خوشنصیب

تپیده دل خموش

من آن نیم که از درد فغان بر فلک کشم
به جستجوی دوایی، دل در خفا تپیده ام
غمم چو مار سیه، دریده است سینه ام
من بجای ناله، انگشت به دندان گزیده ام
به ظاهر چی خوش نما، گویا که عاجزم
ای وای بیا ببین، به باطن چی ها کشیده ام
گویم که استوارم، به هر باد نلر زده ام
بخدا که لاف است، همچو تاک خمیده ام
زاندم که پی ببری، به پنهان و آشکارم
تازه بیدار شدی ولی من ز جهان رمیده ام

سید محمد قاسم "سادات"

من غلام قمرم ، غیر قمر هیچ مگو
پیش من جز سخن شمع و شکر هیچ مگو
سخن رنج مگو ، جز سخن گنج مگو
ور از این بی خبری رنج میر ، هیچ مگو
دوش دیوانه شدم ، عشق مرا دید و بگفت
آدم ، نعره مزن ، جامه مدر ، هیچ مگو
گفتم : ای عشق من از چیز دگر می ترسم
گفت : آن چیز دگر نیست دگر ، هیچ مگو
من به گوش تو سخنهای نهان خواهم گفت
سر بجنبان که بلی ، جز که به سر هیچ مگو
قمری ، جان صفتی در ره دل پیدا شد
در ره دل چه لطیف است سفر هیچ مگو
گفتم : ای دل چه مه است این ؟ دل اشارت می کرد
که نه اندازه توسست این بگذر هیچ مگو
گفتم : این روی فرشته ست عجب یا بشر است ؟
گفت : این غیر فرشته ست و بشر هیچ مگو
گفتم : این چیست ؟ بگو زیر و زبر خواهم شد
گفت : می باش چنین زیرو زبر هیچ مگو
ای نشسته در این خانه پر نقش و خیال
خیز از این خانه برو ، رخت ببر ، هیچ مگو
گفتم : ای دل پدری کن ، نه که این وصف خداست ؟
گفت : این هست ولی جان پدر هیچ مگو

مولوی

نوروز آوارگان

گویند به نوروز که امسال نیاید
در کشور خونین کفنان ره نگشاید
بلبل به چمن نغمه شادی نسراید
ماتم زدگان را لب پر خنده نشاید
خون می دمد از خاک شهیدان وطن وای
ای وای وطن وای
گلگون کفنانرا چه بهار و چه زمستان
خونین جگران را چه بیابان چه گلستان

مونږ ويل وطنه چې اباد به دې كړو
غليم به ورك كړواو بنيا د به دې كړو
چې مو پدې دنيا جنت جوړواي
خپلو پلرو ته مو عزت جوړواي
كله به خپل وطن اباد ووينو؟
د ولسونو اتحاد ووينو
اوس ترې محروم يوه هرڅه تبه دي
ټول زحمتونه او كړه وړه تبه دي
كه خداي مو بيا په هغه لار بوځي
په هغه كلي او گلزار بوځي
ربه مو ستانه تل امان غواړو
د ښه ژوندون سره ايمان غواړو
ته مو عزت ته مو همت وساتي
ته مو غيرت زموږ پټ وساتي
څه بهي گناه ډير افغانان تبه شول
زموږ زاړه زموږ ځوانان تبه شول
له دغه بنده موږ ازاد كړې ربه
د ولسو مو اتحاد كړې ربه
تر څو د كلو په لار بيا لاړ شو
د خپل ښاغلو په لار بيا لاړ شو
په افغاني احساس وطن جوړ كړو
ها دخپل پلار نيكه مدفن جوړ كړو

سميع الدين افغاني

ورانه دا دنيا كړه ربه بله دنيا جوړه كړه
دا ډكه د غم ده يو بي غمه دنيا جوړه كړه
دلته څوك حاكم دى څوك محكوم او څوك آقا غلام
نه وي چه تضاد پكښي يوه سمه دنيا جوړه كړه
دا ده د فرعون ، هامان ، شداد او د قارون دنيا
نه وي ظلم زور چې پكښي دغه دنيا جوړه كړه
دلته خاوندان د محفلونو دى خدايان ربه
بله بس د خټو بي محله دنيا جوړه كړه
وايم زه حمزه ربه په كار كښي دى كار نه لرم
هسي مې خيال راغى يو بدله دنيا جوړه كړه

حمزه بابا

په راحت كي خو به هر سړي د يار شي
يار هغه دي چې په سخته كي پكار شي
ټول خپلوان تر نه تاوگي چې امير وي
چې غريب شي هر سړي ترينه بيزار شي
نو حقيقي مينه هغه ده اي رحمانه
چې مزار سره دي جوړ مزار د يار شي

رحمان بابا

مونږ ته مو خپل دكلې لار ياديري
ز مونږ سپرلي مونږ ته بهار ياديري
مونږ دژوندن په اوږدې لار ورتلو
خپل مستقبل ته اميد وار ورتلو
دامو ددين او دائين لاره وه
دامو دپوهې او تعليم لاره وه
مونږ پدې لار كې خپل مقصدلورې تلو
مونږ خپل بري او خپل مطلب لورې تلو
ددغې لارې د منزلنو وروسته
بيا دكلونو كړاونو وروسته
اوس هم منزل ته رسيدل گران دي
په دې پيچومو ورختل گران دي
ددغې لارې سرانجام نشته
پكې ښاغلي اونيك نام نشته
په پردوسر په بل گلشن لاړو
د خپل مطلب ځينې په څنگ لاړو
اوس يو محتاجه دپردو د وطن
يونا علاج د ميرو د وطن
دلته مو هم ز مونږ ارمان ژړوي
مونږ خپل مالت خپل گلستان ژړوي
مونږ زحمتونه كړاونه گالو
مونږ په رښتيا تياره وختونه گالو
چې په وطن مولوى ناتار جوړ دى
وحشي خزان مو په گلزار جوړ دى
مونږ خپل وطن ته دخدمت په هيله
مونږ د اباد كلي ، مالت په هيله
اوس په همدې ارمان سوچونه كوو
په خپل تير شوي ژوند فكرونه كوو

جملات طلایی

(یک جمله ارزشمند می تواند زندگی انسان را دگرگون و هدفمند کند.)

قسمت چهل و هشتم:

- سعادت مند کسی است که به مشکلات و مصایب زندگی لبخند زند. (ویلیام شکسپیر)
- دوران نامساعد، دوران ظهور کارآفرینان واقعی است. (رابرت کیوساکی)
- موفقیت هر شرکت بستگی به تعداد کارمندان آن دارد. (مری کی اش)
- شما صد درصد فرصت هایی را که هیچ تلاشی برای استفاده از آنها نمی کنید، از دست خواهید داد. (وین گرتزکی)
- از آنچه چیزی نسبت به آن نمی دانید نترسید؛ شاید بزرگ ترین نقطه ی قوت شما همان باشد. اطمینان حاصل کنید کارها را متفاوت از دیگران انجام می دهید. (سارا بلیکلی)
- اگر فقط برای پول در آوردن کار کنید، هیچ گاه موفق نخواهید شد، اما اگر به کاری که انجام می دهید عشق بورزید و همیشه مشتری را در اولویت قرار دهید، موفقیت از آن شما خواهد بود. (ری کروک)
- اجازه ندهید آنچه توان انجامش را ندارید، در آنچه می توانید انجام دهید تداخل ایجاد کند (جان وودن)
- موفقیت را به دید خودتان تعریف کنید، با قوانین خودتان به دست آورید و زندگی تان را به گونه ای بسازید که مایه ی غرور و افتخار باشد. (آنه سوینی)
- ما نمی توانیم چیزی که نسبت به آن آگاهی نداریم را تغییر دهیم. اما همینکه نسبت به آن آگاهی پیدا کردیم، به جز تغییر راه دیگری نخواهیم داشت. (شریل سندبرگ)
- ثروت واقعی اندوخته های درونی ما هستند. (بی. سی. فوربز)
- لطفاً به آنچه از خود به یادگار می گذارید فکر کنید، چون زندگی هر روز شما چیزی غیر از آن نیست (گری وینرچاک)
- به نظر من عشق و علاقه زیاد به تداوم در امر یادگیری عامل بسیار مهمی است. من در دوران کودکی آموختم که زیاد کتاب بخوانم. (بیل گیتس)
- اگر شمار اشتباهاتی که در زندگی مرتکب می شوید بیش از اندازه زیاد نباشد؛ تنها لازم است چند کار را به معنای واقعی درست انجام دهید تا موفق شوید. (وارن بافت)
- من وقت را هدر دادم و اکنون اوست که مرا هدر میدهد. (ویلیام شکسپیر)
- بهترین کاری که می کنم این است که اشتیاقم را با دیگران قسمت می کنم. (بیل گیتس)
- من یاد گرفته ام همیشه کارهایی را انجام دهم که قبلاً انجامشان نداده ام. رشد و راحت طلبی با یکدیگر همزیستی ندارند. (ویرجینیا رامتی)
- ترسو قبل از مرگش بارها میمیرد؛ دلیر فقط یک بار طعم آن را میچشد. (ویلیام شکسپیر)
- نیکی های درونت را فراموش می کنند، ولی نیکوکار باش. (دکتور علی شریعتی)
- تمام رؤیاهای ما می توانند به واقعیت بدل شوند، اگر شجاعت دنبال کردن آنها را داشته باشیم. (والت دیزنی)
- اگر در کارتان موفق نیستید، پدر و مادر خود را سرزنش نکنید، از نالیدن دست بکشید و از خطاهای خود درس بگیرید. (بیل گیتس)
- زمان شما ارزشمند است، پس آن را صرف تقلید از زندگی دیگران نکنید. (استیو جابز)
- عجیب است که گوش بشر در مقابل نصیحت کر شود ولی نسبت به چاپلوسی شنوا. (ویلیام شکسپیر)
- ایده ی خوب کم نیست، آنچه که کم پیدا می شود عزم اجرا کردن آنهاست. (ست گودین)

جملات طلایی

- چیزی به نام شانس، تقدیر یا سرنوشت وجود ندارد که بتواند بر عزم راسخ یک انسان مصمم چیره شود. (الا ویلر)
- مشتریان ناراضی همیشه موجب نگرانی هستند. آنها در عین حال فرصت طلایی شما هستند. (بیل گیتس)
- رقابت تا زمانی پسندیده است که کار به حسادت نکشد. (دکارت)
- دختران هیچ نمیخواهند جز شوهر و وقتی به دست آوردند همه چیز میخواهند. (ویلیام شکسپیر)
- اگر قرار است برای چیزی زندگی خود را خرج کنیم، بهتر آن است که آنرا خرج لطافت یک لبخند و یا نوازشی عاشقانه کنیم. (شکسپیر)
- صفات هر کس مربوط به محسنات و نقایص اخلاقی دوستان اوست. (کارایل)
- حکومت طلایی آنجاست که نتوان قوانین را با پول خرید. (برناد شاو)
- مرد بزرگ دیر وعده می دهد و زود انجام میدهد. (کنفوسیوس)
- دنیا برای شرافت شما اهمیتی قائل نیست. در این دنیا از شما انتظار می رود که پیش از آن که نسبت به خودتان احساس خوبی داشته باشید، کار مثبتی انجام دهید. (بیل گیتس)
- دوستی نعمت گرانبهائی است، خوشبختی رادوبرابر می کند و به بدبختی تخفیف میدهد. (ویلیام شکسپیر)
- با پدر و مادر چنان رفتار کن که از اولاد خود توقع داری (سقراط)
- برگ در هنگام زوال و میوه در هنگام کمال می افتد. بنگر که چگونه می افی چون برگی زرد و یا سبزی سرخ. (کنفوسیوس)
- مال و مکنتی ندارم، تنها سرمایه من روح شاد من است. (هنری میلر)
- شجاعت مرد در فرمانروایی و شجاعت زن در اطاعت و فرمانبری است. (ارسطو)
- آنچه مردم رادانشمند می کند، مطالبی نیست که می خوانند بلکه چیزهایی است که یاد می گیرند. (فرانسیس بیکن)
- مرد پرهیزکار، هرگز پارسایی خود را نمی سنجد. (پاسکال)
- رچیز را نگهبان بیشتر بود، استوارتر گردد، مگر راز که نگهدار آن هرچند زیاد باشد آشکارتر گردد. (افلاطون)
- اندیشه کردن به این که چه بگویم، بهتر است از پشیمانی از این که چرا گفتم. (سعدی)
- هرگاه در زندگی به یک در بزرگ که یک قفل بزرگ هم دارد رسیدی، نترس و ناامید نشو. زیرا اگر قرار بود در باز نشود جای آن یک دیوار می گذاشتند! (ناشناس)
- تنهایی در بهشت هم ارزش ندارد. (دو سن پی یر)
- بی صبری شخص را از هیچ رنجی نمی رهند بلکه درد جدیدی برای از پا درآوردن او بوجود می آورد. (افلاطون)
- فضیلت انسان در نگهداشتن حد وسط میان افراط و تفریط است. (ارسطو)
- مرد کامل آن است که دشمنان از او در امان زیست کنند نه آن که دوستان از او هراسان باشند. (سقراط)
- به هر اندازه که زن آرام و مطیع و با عصمت و با عفت است، به همان اندازه قدرت فرمانروایی او شدیدتر و استوارتر است. (میشله)
- پیش از ازدواج چشم ها را خوب باز کنید و بعد از آن، آنها را روی هم بگذارید (بنجامین فرانکلین)
- هیچ انسانی کامل نیست، اما آدمهایی که خیال می کنند کامل هستند هرگز به درد کار تیمی نمی خورند. (جان ماکسول)
- اگر زیبایی را آواز سر دهی، حتی در تنهایی بیابان، گوش شنوا خواهی یافت. (خلیل جبران)
- علت هر شکستی، عمل کردن بدون فکر است. (الکس مکزی)
- ضعیف الاراده کسی است که با هر شکستی بینش او نیز عوض شود. (ادگار آلن پو)
- اگر بکوشی تا چیزی از مال خویش را به مردم بذل کنی بی تردید رستگاری. (جبران خلیل جبران)
- وظیفه هنر، تقلید از طبیعت نیست، بلکه بیان آن است. (بالزاک)

دفتر مرکزی
۸۶۶ چهار راهی شیر پور، سرک عمومی
وزیر محمد اکبر خان، کابل - افغانستان
۰۷۹۸۷۸۶۷۸۶/۰۷۹۷۸۶۰۰۰۳
mainbranch@ghazanfarbank.com

نمایندگی های غضنفر بانک از شما استقبال میکند

قندهار
چوک کفتان مدد، احمدی پلازا
مقابل مارکیت صرافى - شهر قندهار
۰۷۹۷۸۶۰۰۱۲
kandahar@ghazanfarbank.com

سرای شهزاده
سرای شهزاده، منزل سوم - کابل
۰۷۹۷۸۶۰۰۱۰
shahzada@ghazanfarbank.com

جلال آباد
چوک تلاشی، مقابل مسجد گمرک
سپین غر تاور، بلاک A - شهر جلال آباد
۰۷۹۷۸۶۰۰۰۸
jalalabad@ghazanfarbank.com

شهر نو
منزل دوم شهر نو پلازا، مقابل
ام تی ان پلازا، شهر نو - کابل
۰۷۹۷۸۶۰۰۴۲
shahrenaw@ghazanfarbank.com

پلخمري
بندر قشلاق، فيصل مارکیت
منزل دوم - شهر پلخمري
۰۷۹۷۸۶۰۰۳۸
polekhomri@ghazanfarbank.com

مزار شريف
جاده بيهقي، برج غضنفر
شهر مزار شريف
۰۷۹۷۸۶۰۰۸۰
Mazar@ghazanfarbank.com

کندز
جاده شیرخان بندر، سرای صرافى
مارکیت حاجی امان - شهر کندز
۰۷۹۷۸۶۰۰۷۵
kunduz@ghazanfarbank.com

حیرتان
بازار پطروليم، مقابل ریاست
مواد نفت و گاز، شهرک حیرتان
۰۷۹۷۸۶۰۰۲۲
hayratan@ghazanfarbank.com

تخار
چوک تخار، رسته مدرسه جامع
بالای قالین فروشی ها - شهر تالقان
۰۷۹۷۸۶۰۰۷۳
takhar@ghazanfarbank.com

هرات
شهر نو، جاده بهزاد، حفیظی پلازا
منزل دوم - شهر هرات
۰۷۹۷۸۶۰۰۷۰
herat@ghazanfarbank.com

حکایت و اندرز

مور با همت

موری را دیدند به زورمندی کمر بسته و ملخی را ده برابر خود برداشته. به تعجب گفتند: "این مور را ببینید که با این ناتوانی باری به این گرانی چون می کشد؟" مور چون این سخن بشنید بخندید و گفت: "مردان، بار را با نیروی همت و بازوی حمیت کشند، نه به قوت تن و ضخامت بدن."

آهنگر

آهنگری بود که با وجود رنج های متعدد و بیماری اش عمیقاً به خدا عشق می ورزید. روزی یکی از دوستانش که اعتقادی به خدا نداشت از او پرسید: «تو چگونه می توانی خدایی را که رنج و بیماری نصیب می کند دوست داشته باشی؟» آهنگر سر به زیر آورد و گفت: «وقتی که می خواهم وسیله ای آهنی بسازم یک تکه آهن را در کوره قرار می دهم. سپس آن را روی سندان می گذارم و می گویم تا به شکل دلخواهم درآید. اگر به صورت دلخواهم درآمد می دانم که وسیله مفیدی خواهد بود اگر نه آن را کنار می گذارم. همین موضوع باعث شده است که همیشه به درگاه خداوند دعا کنم که خدایا! مرا در کوره های رنج قرار ده اما کنار نگذار.»

طاووس و زاغ

طاووسی و زاغی در صحن باغی فراهم رسیدند و عیب و هنر یکدیگر را دیدند. طاووس با زاغ گفت: "این موزه سرخ که در پای توست، لایق اطلس زرکش و دیبای منقش من است. همانا که آن وقت که از شب تاریک عدم، به روز روشن وجود می آمده‌ایم در پوشیدن موزه غلط کرده‌ایم. من موزه کیمخت سیاه تو را پوشیده‌ام و تو موزه ادیم سرخ مرا." زاغ گفت: "حال

بر خلاف این است؛ اگر خطایی رفته است، در پوششهای دیگر رفته است، باقی خلتهای تو مناسب موزه من است؛ غالباً در آن خواب‌آلودگی، تو سر از گریبان من برزده‌ای و من سر از گریبان تو. در آن نزدیکی کشفی سر به جیب مراقبت فرو برده بود و آن مجادله و مقاوله را می شنود. سر برآورد که: "ای یاران عزیز و دوستان صاحب تمیز! این مجادله‌های بیحاصل را بگذارید و از این مقاوله بلاطائل دست بدارید خدای تعالی - همه چیز را به یک کس نداده و زمام همه مرادات در کف یک کس ننهاد. هیچ کس نیست که وی را خاصه [ای] داده که دیگران را نداده است و در وی خاصیتی نهاده که در دیگران ننهاد، هر کس را به داده خود خرسند باید بود و به یافته خشنود."

دو دوست

دو دوست در بیابان همسفر بودند. در طول راه با هم دعوا کردند. یکی به دیگری سیلی زد. دوستی که صورتش به شدت درد گرفته بود بدون هیچ حرفی روی شن نوشت: «امروز بهترین دوستم مرا سیلی زد». آنها به راهشان ادامه دادند تا به چشمه ای رسیدند و تصمیم گرفتند حمام کنند. ناگهان دوست سیلی خورده به حال غرق شدن افتاد. اما دوستش او را نجات داد. او بر روی سنگ نوشت: «امروز بهترین دوستم زندگیم را نجات داد». دوستی که او را سیلی زده و نجات داده بود پرسید: «چرا وقتی سیلی ات زدم، بر روی شن و حالا بر روی سنگ نوشتی؟» دوستش پاسخ داد: «وقتی دوستی تو را ناراحت می کند باید آن را بر روی شن بنویسی تا بادهای بخشش آن را پاک کند. ولی وقتی به تو خوبی می کند باید آن را روی سنگ حک کنی تا هیچ بادی آن را پاک نکند.»

محاوره اوزبیگی (۲۶)

عزیزالله ارال

از کتاب "محاوره دری - انگلیسی - اوزبیگی"

لوحة ها و اشاره ها	Signboard and Inscriptions	يازولر و بېلگى لر
سگرت کشیدن ممنوع است	No smoking allowed	چېكىش منع اېتىلگن
دخول	Entrance	كېرىش
خروج	Exit	چىقىش
منع دخول (خروج)	(No entrance (exit	كېرىش (چىقىش) ممكن اېمس
كش كنيد!	Pull	تارتىنگ!
تيله كنيد!	Push	سورىنگ!
سر خود را بيرون نكشيد!	Don't lean out	باشىنگىزنى چېقرىنگ!
به طرف دست راست برويد!	Keep to the right	اؤنگ تمان گه يورىنگ!
غرفة تكت	Ticket-office	چىپته بۇلىمى
بسته است	Closed	ياپىق
باز است	Open	اچىق
وقت نان چاشت	Dinner break	توش ليك پېتى
منع دخول اشخاص غيرمسؤول	Unauthorized persons not admitted	بيگانه كىشى لر نىنگ كېرىشى
رفع خسته گى	Refreshments	منع اېتىلگن
مدیر	Administrator	هاردىق چېقرىش
دفتر خدمات	Service bureau	باشلىق، مدير
دفتر معلومات	Inquiry office	خدمت كۆرسىتىش بۇلىمى
دفتر اجناس گم شده	Lost-property office	معلومات بۇلىمى
اتاق زنانه	Ladies room	تاپىلمه لر بۇلىمى
تشناب	Toilet	عيال لر اتاقى
رستوران	Restaurant	حاجت خانه
قهوه خانه	Coffee	رستوران
كانتین	Canteen	قهوه خانه
دواخانه، درملتون	Drugstore	آشخانه
مواد خوراكه	Grocery	دارى خانه
نانوايى	Bakery	يېگوليك لر
		نانوايلىك

لوحة ها و اشاره ها	Signboard and Inscriptions	يازولر و بېلگى لر
لبنیات	Dairy	سوت محصولاتى
مغازه	Department store	مغازه
سبزیجات و میوه-جات	Vegetables and fruit	کؤکت لر و مېوه لر
خشکه شویی	Dry-cleaning	کېېم تازه لوچى (کیمیایى ماده لر بیلن تازه
عکاس	Photographer	لش)
کتاب فروشى	Book shop	صور تچى
زرگرى	Jeweler's	کتاب دکانى
سوغات، تحفه	Souvenir	زرگر لیک
بوت فروشى	Shoe shop	ساوغه (ایسده لیک)
محل رخت کنى	Cloakroom	کاوش دکانى
پسته خانه	Post office	اوستکى کېېم لرسقلنه دیگن مخصوص جای
تلفن دور دست	Long distance telephone	پوسته خانه (چاپرخانه)
پایتخت	Capital	شهرلر ارا تېلفون
مملکت، کشور	Country	پایتخت (باشکینت)
منطقه	Regions	اولکه
ولایت	Province	منطقه
کوه	Mountain	ولایت
دریا	River	تاغ
آب ایستاده	Lake	دریا
صحرا	Desert	کؤل
سکه	Coins	چؤل
پول کاغذی	Bank-notes	تنگه
پول	Money	قاغاز پول
حجم، ظرفیت	Capacity	پول (اخچه)
مربع	Square	حجم، کؤل
متر مربع	Square meter	مربع
طول-درازی	Length	مربع متر
وزن	Weight	اوزون لیک
		اغیرلیک

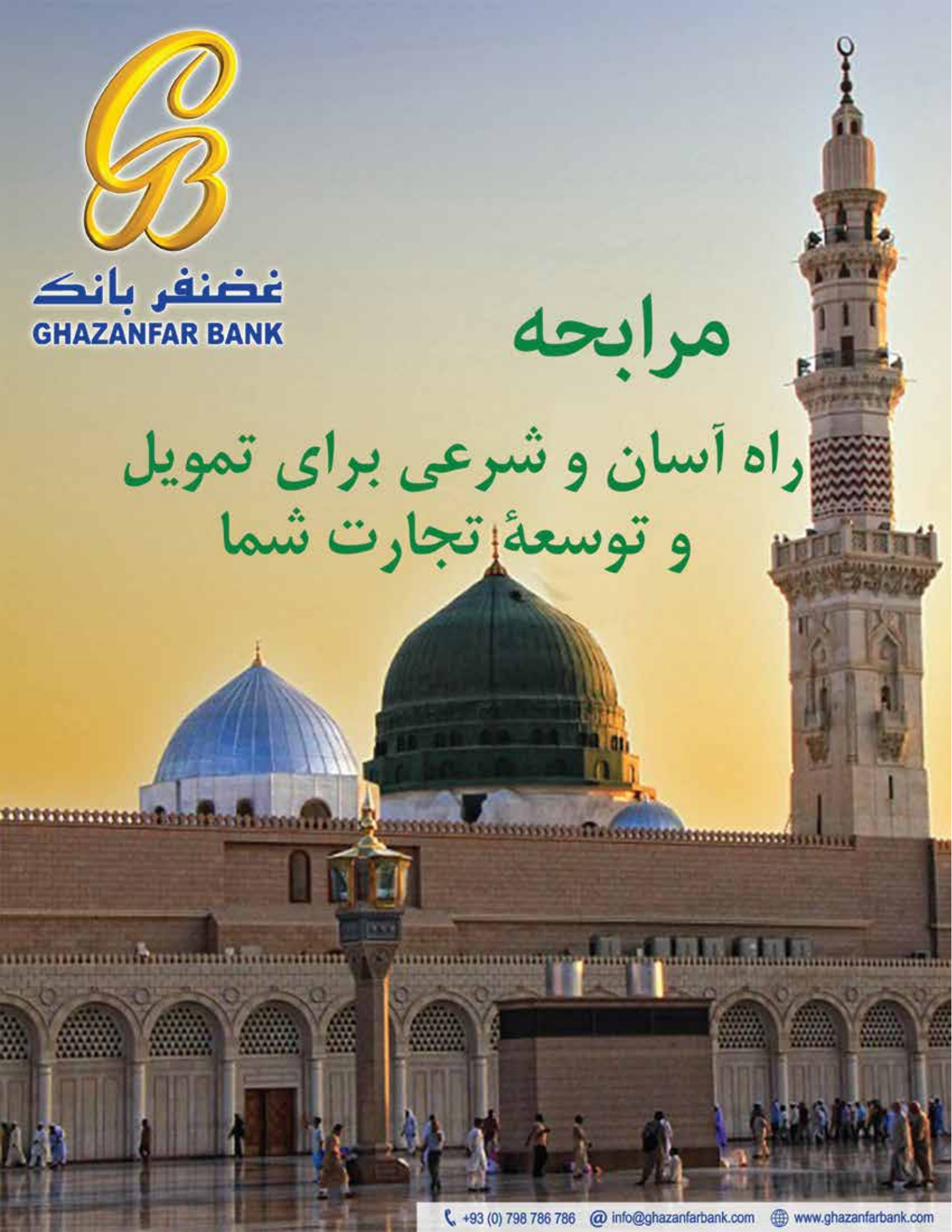
ادامه دارد...

غزنفر بانک
GHAZANFAR BANK

مرابحه

راه آسان و شرعی برای تمویل
و توسعه تجارت شما

the risk of loss arises if the supplier delays or cannot delivers the asset in prescribed time frame.

Risk management:

- Since the supplier is selected by the customer therefore; it is permissible that Islamic financial institution may take undertaking / guarantee of supplier behavior from the customer in his personal capacity (not as an agent) and to make the loss good to the Islamic financial institution if it is suffered due to the supplier delay or miss commitment in respect of delivery of the asset.
- The Islamic financial institution may obtain Himesh Jiddiyah (security deposit) from the customer for any loss suffered by the Bank in respect of supplier behavior, if required.

c) Ownership risk and transportation risk:

Since the Islamic finance deals with handling, managing and trading of the asset therefore; it is mandatory in Murabaha that the Islamic financial institution takes the ownership of the asset purchased from the supplier. By virtue of ownership, the institution acquires the risks and rewards of the purchased asset irrespective of the time factor which maybe for a shorter period of time or otherwise.

Similarly transportation risk is another event which may cause harm to the interest of the Islamic financial institution if the ownership title lies with institution. The institution suffers the loss, in case of any damage caused in transportation of asset which is purchased from distant destination. The Islamic financial institution is exposed to risk during the entire period of ownership of the asset.

Risk management:

- The Islamic financial institution may take the measures to shorten the time frame of the ownership by transferring the ownership title to the customer at earliest.
- The institution may send the Officials to represent the Bank in execution of sale of asset to the customer to the nearest place of delivery from where the asset is purchased.
- The institution may seek Takaful or insurance services (if Takaful services are not available) if convenient.

d) Benchmark Risk:

The mark up charged in Murabaha is based on two indicators; first, the bench mark rate with which the rate of return is attached and second the risk premium which is added to the bench mark rate. There is no Shari'ah issue to attach the benchmark rate with LIBOR or any other well defined financial indicator. The nature of a Murabaha financial instrument is as such that the mark-up is fixed for the duration of the contract. Hence, in case of any fluctuation of bench mark, the price of the Murabaha commodity (cost of acquiring and mark up) cannot be re-adjusted afterwards. This phenomenon may add on to an opportunity loss to the financial institution.

Risk management strategy:

- In order to mitigate the benchmark risk in Murabaha financing, the tenure of Murabaha is required to be at lesser side such as three months, 6 months or not more than year.

Written by: Ali Mushtaq
Islamic Banking Professional

any significant decline of price of commodity may affect the intentions of the customer to withdraw from his decision / commitment under Master Murabaha Agreement. In such a case the financial institution is left with no option but to sell the commodity on the same low price in the Market and is exposed to suffer losses.

Risk management strategy:

- Strong contractual obligations needs to be enforced which restrict the customer to stand to his commitment.
- The Financial Institution may obtain Himesh-Jiddiyah (security deposit) for any loss suffered by the Bank in respect of customer's miss-commitment, if required.

d) Exchange risk:

It has to be kept in mind that the profit on Murabaha can only be charged subsequent to the sale carried out with the customers. There might be instances that the price of commodity is credited to supplier and the delivery of commodity may take place a day or few. In this instance the profit charging takes place at the time/after the sale process between the Bank and the customer. The financial institution is exposed to exchange risk, if the payment is made in foreign currency to supplier residing out of the country and the customer has been extended with Murabaha financing in local currency. It is due to the fact that the currency exchange took place at one rate at the time of crediting supplier's account and the exchange rate may differ at the time of sales declaration.

Risk management strategy:

- Risk premium in terms of exchange rate fluctuation, considering the historic developments, is to be added on in the cost of acquiring commodity.
- Financial institution may extend the financing in same currency of trading, if convenient or considering the open position of the Bank.

ii. Pre-sale risk profile of Murabaha:

In MPO, there are risks factors which are predominant particularly before the execution of sale of Murabaha asset to the customer which are distinct-

tively unique in nature and relates to handling and managing of assets along with complying with the commitments and behavior of associated parties.

a) Customer's commitment risk:

The Islamic financial institution undertakes a Master Murabaha agreement (MOU) with the customer to purchase a desired asset for the financing customer with added profit margin. Since the Murabaha asset is not under ownership or possession of the Bank at the time of signing the MOU, therefore; the institution promises to buy the asset from supplier and the customer promises to purchase the asset from the institution through Murabaha sale agreement. The risk originates in case the institution buys the asset from the supplier but the customer breaches the terms of MOU and shows his unwillingness to buy the asset through Murabaha sale agreement. Subsequently, the cash flow of the Bank is effected and the Bank is left stranded with the asset which may be sold in the Market. In this scenario the Bank may suffer loss in two angles. Firstly the time factor which comes into play if the asset is sold in the open Market and secondly the institution may not be able to get the desired price of asset in the Market.

Risk management:

- Strong contractual obligations will be enforced which restrict the customer to stand to his commitment.
- The Islamic financial institution will purchase the desired asset after satisfying all the requirements in respect of collateral obligations.
- The Islamic financial institution may obtain Himesh Jiddiyah (security deposit) for any loss suffered by the Bank in respect of customer's miss-commitment, if required.

b) Supplier Behavior risk:

In MPO the supplier behavior is significant which may expose the institution to risk of loss due delayed delivery of asset and which results in negative impact on cash flows of the institution. Since the bank often pays to the supplier for the ownership of the asset before the delivery therefore;

Murabaha concept. The product version is amended and updated in a way that it corresponds to the need of the customer of Islamic banking as well as keeping its Shari'ah parameters intact. In MPO, the Bank appoints the customer as an agent and authorize him to conduct a purchase of asset which is ultimately sold to the customer on credit terms.

It is worth to mention that being a sale based transaction the customer is indebted by the Bank and is liable to repay the Murabaha price which includes profit to the Bank. Subsequent to the sale of asset to the customer in MPO and transfer of possession and ownership, the Credit risk status is deemed to be the same as a loan advanced to a customer in conventional credit. Therefore, in MPO the credit risk is almost at par with the credit risk of any loan of a conventional after the execution of sale of asset by the bank.

The risk profile of Murabaha can be divided into two categories:

- Post-sale risk profile of Murabaha.
- Pre- sale risk profile of Murabaha.

i. Post-sale risk profile of Murabaha:

In Murabaha the post-sale risk of the financing is almost equal to the credit risk as defined above. As it is sale based transaction and the customer after the purchase of the asset is indebted by the Bank in the same way and manner as in case of conventional loan. However, there are additional and unique risks which are different and need to be identified and managed in this case.

a) Delay in payments of installments:

It refers to delay in installment by the customer in pursuance of the agreed Murabaha payment schedule. In such a case the Bank may inflict a penalty to the customer same as the conventional lending but the amount of penalty is channeled to charity account as mutually agreed in the agreement instead of recognized income of the financial institution.

The Islamic financial institution suffers the shortfall of cash inflow which is not compensated by the customer as the penalty amount is channeled to Charity account of the Bank.

Risk management strategy:

- The financial institution may add / inflict a penalty

clause mutually agreed by both parties or may take an undertaking from the customer to credit the Charity account of the Islamic financial institution in case of default of payment in order to create deterrence for delayed payment.

- The contractual obligations may be strongly spelt in the agreement, keeping in view the legal and Shari'ah aspects, to ensure compliance by the customer in payment of installment.

b) Default in payment of Murabaha at the time or after maturity of facility:

In MPO, the Islamic financial institution is not allowed to charge the customer with additional payment unlike conventional Banks. The price of the asset at the time of sale in MPO cannot be increased even if the facility period is matured. Hence, the customer cannot be charged for the days above the maturity period in case of default. It is also not permissible to arrange a re-structuring / role over of Murabaha facility by the Bank in order to be compensated for the delayed period.

Risk management strategy:

- The Islamic financial institution may add a penalty clause mutually agreed by both parties or may take an undertaking from the customer to credit the Charity account in case of intentional or unintentional default by the customer in order to create deterrence against miss using the features of Murabaha product.
- The alarming indicators may be conducted by monitoring the business of the customer after disbursement and to get the updated information and status of the customer business.
- The contractual stipulations may be embedded to initiate early recovery process in order to save time and avoid opportunity losses.

c) Commodity price risk:

As mentioned earlier that Islamic Banking deals in assets therefore; the risk of managing and handling of assets are additional risk indicators to be considered. A commodity price risk arises as a result of the bank holding commodities or durable assets at the time between the taking of ownership and possession of the commodity from supplier till selling of the same to the customer. Since the financial institution holds the ownership in the mentioned interval,

RISK PROFILE OF MURABAHA FINANCING AND RISK MITIGATION TOOLS

Risk is a probability of occurrence of an event which may have negative impact on profitability of the organization. Risk, in Islamic Banking, entails both vulnerability of asset values and opportunities of income growth. Islamic Banking is unique due to the fact that it involves inherent features of managing and handling of asset which exposes the financier to additional risks besides usual financing risks in conventional Banking. Each Islamic Banking financial product carries unique product profile risk that emanates from the structure and the process flow of the Islamic financial product. In order to manage the risk profile of different products, it is mandatory to understand and identify the additional risks of each Islamic product.

Islamic banks perceived to face two types of risks firstly, risks that are similar to those confronted by conventional lending products and risks that are

unique owing to their compliance with the shari'ah. Islamic financial products are a little complicated in their entirety due to completely different individual characteristics of each product along with their terms and conditions of applicability unlike conventional concept of money versus money.

Murabaha is one of the widely used product in building asset portfolio of the Banks. Since Murabaha is a sale based product, the profit return is fixed and is presumed to have same risk profile as a conventional loan. However, the risk profile of Murabaha financing is multidimensional and is not as same as it is perceived.

Identification and management of additional/UNIQUE risk in Murabaha financing

Murabaha to the Purchased Orderer (MPO) is an Islamic banking financing product based on